

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 289

Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

55. évfolyam
2012. október 19.

Tartalom

II Nem jogalkotási aktusok

HATÁROZATOK

2012/636/EU:

- ★ A Bizottság határozata (2012. január 25.) a Németország által a Deutsche Post AG javára nyújtott C 36/07. (korábbi NN 25/07.) sz. intézkedésről (az értesítés a C(2012) 184. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 1

2012/637/EU:

- ★ A Bizottság határozata (2012. március 21.) a Cseh Köztársaság által a České aerolinie, a. s. vállalatnak nyújtott SA.29864 (C 6/10) (korábbi NN 1/10) számú Állami támogatásról (ČSA – Czech Airlines a.s. – az Osinek a.s. által nyújtott kölcsön lehetséges Állami támogatási vetületei) (az értesítés a C(2012) 1664. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 56

Ár: 4 EUR

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

HU

Azok a jogi aktusok, amelyek címe normál szedéssel jelenik meg, a mezőgazdasági ügyek napi intézésére vonatkoznak, és rendszerint csak korlátozott ideig maradnak hatályban.

Valamennyi más jogszabály címét vastagon szedik, és előtte csillag szerepel.

II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2012. január 25.)

a Németország által a Deutsche Post AG javára nyújtott C 36/07. (korábbi NN 25/07.) sz. intézkedésről

(az értesítés a C(2012) 184. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2012/636/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG

tekintettel az Európai Unió ⁽¹⁾ működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

azt követően, hogy az említett cikkek ⁽²⁾ értelmében felhívta az érdekelteket észrevételeik megtételére és tekintettel a benyújtott észrevételekre,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

mivel:

I. ELJÁRÁS

I.1. Állami támogatási eljárás

I.1.1. Az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozat és a 2002. évi nemleges határozat

- (1) A United Parcel Service (a továbbiakban: UPS) 1994-ben panaszt nyújtott be, amelyben arra hivatkozott, hogy a Deutsche Bundespost POSTDIENST (a továbbiakban:

POSTDIENST) jogellenes állami támogatásokban részesült.

- (2) Az állami támogatási eljárást 1999. október 23-án indították meg (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozat), ezt követően 1999. szeptember 16-án Németország megküldte észrevételét. Az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozat közzététele után a Bizottság 14 érdekelt féltől kapott észrevételeket, amelyeket 1999. december 15-én kelt levelében juttatott el a szövetségi kormányhoz annak érdekében, hogy a szövetségi kormány azokkal kapcsolatban állást foglalhasson. Németország 2000. február 1-jén kelt levelében nyújtotta be válaszait, a levelet beérkezésekor, 2000. február 2-án iktatták.

- (3) A Bizottság 2002. június 19-én nemleges határozatot ⁽³⁾ fogadott el (a továbbiakban: 2002. évi nemleges határozat), amelyben megállapította, hogy a POSTDIENST és jogutódja, a Deutsche Post AG (a továbbiakban: DPAG, a POSTDIENST és a DPAG együttesen a továbbiakban: Deutsche Post) a szolgáltatáshoz kapcsolódó többletköltségek alatt határozta meg a háztól házig történő csomagküldés díját, és ez az agresszív árpolitika nem tartozott a Deutsche Post egyetemes szolgáltatási kötelezettsége körébe. Az ebből keletkező 572 millió EUR veszteséget az EUMSZ 106. és 107. cikkeinek megsértésével végül állami forrásokból finanszírozták, amelyek különböző formákban folytak be a Deutsche Posthoz (például állami kompenzációk a Deutsche Bundespost TELEKOM (a továbbiakban: TELEKOM) testvérvállalaton keresztül, állami hitelgaranciák és állami támogatás a postai tisztviselők nyugdíjának finanszírozásához (a továbbiakban: nyugdíjtámogatás).

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke 2009. december 1-jei hatállyal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. és 108. cikkévé vált. Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke, valamint az EUMSZ 107. és 108. cikke tartalmukat tekintve lényegében azonosak. E határozat alkalmazásában az EUMSZ 107. és 108. cikkére való hivatkozást - adott esetben - az EK-Szerződés 87. és 88. cikkére való hivatkozásként kell érteni.

⁽²⁾ Felhívás észrevételek benyújtására az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében a C 61/99. (korábbi NN 153/96.) sz. támogatás tárgyában (1999. augusztus 17.) – A Deutsche Post AG számára nyújtott állami támogatás (HL C 306., 1999.10.23., 25. o.), Felhívás észrevételek benyújtására az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében a C 36/07. (korábbi NN 25/07.) sz. támogatás tárgyában (2007. október 19.) – A Deutsche Post AG számára nyújtott állami támogatás (HL C 245., 2007.10.19., 21. o.) és Felhívás észrevételek benyújtására az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése értelmében a C 36/07. számú támogatás tárgyában (2011. május 11.) – A Deutsche Post AG számára nyújtott állami támogatás (HL C 263., 2011.9.7., 4. o.).

⁽³⁾ A Németországi Szövetségi Köztársaság által a Deutsche Post AG javára hozott intézkedésekről szóló, 2002. június 19-i 2002/753/EK bizottsági határozat (HL L 247., 2002.9.14., 27. o.).

- (4) A Bizottság felhívására Németország visszakövetelte a DPAG-tól a belső piaccal összeegyeztethetetlen 572 millió EUR összegű állami támogatást. A Deutsche Post a határozat ellen fellebbezést nyújtott be az Unió bíróságainál.
- (5) Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság, illetve Törvényszék) 2008. évi ⁽¹⁾ ítéletében megsemmisítette a 2002. évi nemleges határozatot, mivel a Bizottság nem végezte el az egyetemes szolgáltatásokból eredő összes bevétel és költség átfogó elemzését annak megállapítása érdekében, hogy a Deutsche Post alul- vagy túlkompenzációban részesült-e.
- (6) Németország ennek alapján a visszakövetelt 572 millió EUR állami támogatást kamatokkal együtt visszafizette a Deutsche Post számára.
- (7) A Bíróság 2010. szeptember 2-án elutasította a Bizottságnak a Bíróság ítélete ⁽²⁾ ellen benyújtott fellebbezését.

I.1.2. A 2002. évi nemleges határozatot követő újabb panaszok

- (8) A UPS 2004. május 13-án újabb panaszt nyújtott be, amelyben arra hivatkozott, hogy a Deutsche Post a 2002. évi nemleges határozat után jogellenes állami támogatásokat kapott. A UPS véleménye szerint a 2002. évi nemleges határozatban nem vizsgálták meg az 1994-ben benyújtott eredeti panaszban felsorolt összes intézkedést, és a Deutsche Post számára nyújtott pénzügyi kedvezmények jelentősen meghaladták az állami támogatási szabályokkal összeegyeztethetetlen 572 millió EUR nagyságú állami támogatást. A Deutsche Post állami forrásokat használt fel csomagküldő műveleteinek kiszélesítésére (amelyre például más vállalatok felvásárlása útján került sor), valamint arra, hogy szolgáltatásait túl alacsony áron értékesítse leányvállalatai, a Postbank AG és a Deutsche Post Euro Express GmbH & Co OHG (a továbbiakban: DPEED) számára, melyek a banki szolgáltatások, illetve DHL márkanév alatt a vállalati csomagküldés terén működtek.
- (9) A Bizottság 2004. november 9-én és 2005. április 1-jén információkat kért Németországtól, amely megkeresésekre Németország 2004. december 2-án és 2005. június 3-án küldte meg válaszait.
- (10) A TNT Post AG & Co KG (a továbbiakban: TNT) 2004. július 16-án panaszt nyújtott be, amelyben szintén arra hivatkozott, hogy a Deutsche Post túl alacsony áron értékesített szolgáltatásokat a Postbank AG számára. A TNT állítása szerint a Postbank AG csak a teljesített szolgáltatások változó költségeit fizette meg, míg a Deutsche Post a kézbesítési hálózat állandó közös költségeit teljes mértékben a levélküldési monopóliumból szerzett bevételeiből finanszírozta.

- (11) A Bizottság 2004. november 11-én és 2005. április 25-én információkat kért Németországtól, amely megkeresésekre Németország 2004. december 17-én és 2005. június 23-án küldte meg válaszait.

I.1.3. Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat

- (12) Miután a Bizottsághoz további panaszokat nyújtottak be, a Bizottság 2007. szeptember 12-én kelt levelében ⁽³⁾ (a továbbiakban: az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat) értesítette Németországot arról, hogy kiterjeszti az 1999-ben indított eljárást. Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat célja az volt, hogy beemeljék az eljárásba az újonnan beérkezett információkat, és alaposan megvizsgálják a Deutsche Post javára nyújtott állami intézkedések által esetlegesen előidézett versenytorzulásokat (az I.1.14. szakaszban kerülnek részletesebben kifejtésre az állami kompenzációk, az állami garanciák, a nyugdíjtámogatások valamint a levélszolgáltatások nyújtása terén élvezett kizárólagos engedély).
- (13) A Bizottság szerint a Deutsche Post 1990-2007 közötti könyvelését pontosan rekonstruálni kell annak érdekében, hogy tiszta képet lehessen alkotni arról, milyen hatásokkal jártak az állami intézkedések a Deutsche Post által nyújtott különböző szolgáltatások bevételeire és költségeire.

I.1.4. Németországnak az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozathoz fűzött észrevétele

- (14) Németország 2007. december 14-én küldte meg észrevételeit, a Deutsche Post pedig fellebbezést nyújtott be az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat ellen (lásd még az I.3.1. szakaszt).

I.1.5. Az érdekelt feleknek az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozathoz fűzött észrevételei, valamint Németország ezen véleményekkel kapcsolatos észrevétele

- (15) A UPS és a TNT 2007. november 16-án küldte meg észrevételeit.
- (16) Németország 2007. december 20-án a határidő meghosszabbítását kérte, majd 2008. március 12-én a szövetségi kormány benyújtotta a TNT és a UPS véleményéhez fűzött észrevételét.

I.1.6. Külső szakértő kiválasztása

- (17) 2008. január 23-án a Bizottság olyan szakvélemény elkészítésére irányuló kiírást tett közzé, amely megkönnyíti számára annak eldöntését, hogy a Deutsche Post 1990-2007 között túlkompenzációban részesült-e egyetemes szolgáltatási kötelezettségeiért ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ A Bíróság T-266/02. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügyben hozott 2008. július 1-jei ítélete (EBHT 2008., II-1233. o.).

⁽²⁾ A Bíróság C-399/08 P. sz. Bizottság kontra Deutsche Post AG ügyben hozott 2010. szeptember 2-i ítélete (EBHT 2010., I-0000. o.).

⁽³⁾ Felhívás észrevételek benyújtására az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében a C 36/07. (korábbi NN 25/07.) sz. támogatás tárgyában (2007. szeptember 12.) – A Deutsche Post AG számára nyújtott állami támogatás (HL C 245., 2007.10.19., 21. o.).

⁽⁴⁾ 2008/S 15-018228. sz. 2008. január 23-i ajánlati felhívás (HL S 15., 2008.1.23.).

(18) A Bizottság 2008. június 18-án szerződést kötött a postai ágazat költségelszámolására szakosodott WIK Consult GmbH-val.

I.1.7. Németország észrevétele a vizsgálati időszak tartamára vonatkozóan

(19) 2008. június 10-én és 2008. június 18-án kelt levelében Németország kifogásolta azt az időszakot (1990-2007.), amelyre a Bizottság a vizsgálatot kiterjesztette, meglátása szerint ugyanis elegendő lenne a vizsgálatot az 1990-1994 közötti évekre korlátozni, azokra az évekre, amikor az állami kompenzációkat biztosították. Ebben az időszakban a veszteségek meghaladták az állami kompenzációkat, így a Deutsche Post nem részesült túlkompensációban. A közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabály⁽¹⁾ (a továbbiakban: 2005. évi közösségi keretszabály) alapján aránytalan az 1994 utáni időszakra vonatkozó könyvelési adatok rendelkezésre bocsátása, mivel a túlkompensációk kiszámítására meghatározott időszak négy évre van korlátozva.

(20) 2008. június 27-én Németország jogi szakvéleményt juttatott el a Bizottság részére a Bizottságnak az állami kompenzációk, az állami garanciák és a nyugdíjtámogatás egyedi vizsgálatával kapcsolatos kötelezettségéről⁽²⁾. Németország ezenkívül úgy érvelt, hogy az állami garanciák és a nyugdíjtámogatás értékeléséhez nincs szükség a könyvelési adatok vizsgálatára.

(21) Németország ugyanezt a véleményt képviselte a Bizottság szervezeti egységeivel szemben a 2008. május 29-én és 2008. július 15-én tartott találkozókön.

I.1.8. 2008. július 17-i információkérés

(22) A Bizottság 2008. július 17-én információkéréssel fordult Németországhoz, megkeresése az összes vizsgálandó állami intézkedésre irányult, és tartalmazott egy, a Deutsche Post 1990-2007 közötti bevételeire és költségeire vonatkozó kérdőívet is. A megkeresés kidolgozására a WIK Consulttal együttműködésben került sor. 2008. augusztus 5-én Németország a határidő határozatlan idejű meghosszabbítását kérte, mivel először meg kellett vizsgálnia, hogy bizonyos adatok rendelkezésre állnak-e.

I.1.9. A 2008. augusztus 12-i és 22-i emlékeztetők

(23) 2008. augusztus 12-én a Bizottság kifejtette, hogy miért van szükség a Deutsche Post 1990-2007 közötti bevételeinek és költségeinek vizsgálatára, és ragaszkodott a kért információk megküldéséhez.

(24) 2008. augusztus 14-i közlésében Németország újra azzal érvelt, hogy nem áll fenn olyan ok, ami miatt a Deutsche

Post 1994 utáni bevételeit és veszteségeit vizsgálni kellene. Az EK-Szerződés⁽³⁾ 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 10. cikkének (3) bekezdése alapján a Bizottság 2008. augusztus 22-én fenntartotta magának a jogot információnyújtás elrendelésére arra az esetre, ha Németország nem küldi meg a kért információkat.

(25) 2008. szeptember 29-i közlésében Németország megküldte egy újabb jogi szakvélemény eredményeit (végül 2008. október 2-án kézbesítették), amely azon véleményének alátámasztására szolgált, miszerint nincs szükség az 1994 utáni könyvelés elemzésére, és az 1990-1994 közötti időszak tekinthető megfelelő vizsgálati időszaknak⁽⁴⁾.

(26) 2008. október 28-án Németország az állami garanciákra és a nyugdíjtámogatásra vonatkozó információkat juttatott el a Bizottsághoz.

I.1.10. A 2008. október 30-i információnyújtási rendelkezés

(27) A Bizottság nem fogadta el Németország érveit, és ragaszkodott ahhoz, hogy a biztosított állami intézkedések versenyjogi hatásainak teljes értékeléséhez szükség van a 2007-ig kiterjedő elemzésre. A 2008. augusztus 12-i és 2008. augusztus 22-i két emlékeztetőt követően 2008. október 30-án információnyújtási rendelkezést bocsátott ki, amellyel hivatalosan felszólította Németországot az 1990-2007 közötti teljes időszak összes szükséges könyvelési adatának bemutatására.

(28) Németország és a Deutsche Post vitatta az információnyújtási rendelkezés érvényességét (vö. I.3.2. szakasz).

(29) Németország 2008. november 27-én megküldte az 1990-1994 közötti időszakra vonatkozó kért könyvelési adatokat, 2008. december 5-én és 16-án pedig aktualizálta azokat.

I.1.11. Az 1990-2007 közötti időszak könyvelési adatainak megküldése

(30) Pfaffenbach úr, a német államtitkár, Appel úr, a DPAG igazgatóságának elnöke, valamint a Bizottság versenypolitikáért felelős tagja közötti, 2009. február 6-án lezajlott találkozót követően Németország és a Deutsche Post beleegyezett abba, hogy rendelkezésre bocsátja az 1994 utáni könyvelési adatokat.

(31) 2009. március 3-án Németország megküldte az 1990-2007 közötti teljes vizsgálati időszak könyvelési adatainak első részletét.

⁽¹⁾ HL C 297., 2005.11.29., 4. o.

⁽²⁾ Prof. Ehlermann, WilmerHale szakvéleménye (2008. június 16.) „Die Verpflichtung der Europäischen Kommission zur Einzelprüfung angeblicher Beihilfen an die Deutsche Post AG [Az Európai Bizottságnak a Deutsche Post AG számára nyújtott állítólagos támogatások egyedi vizsgálatára irányuló kötelezettségéről].

⁽³⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽⁴⁾ Prof. Ehlermann, WilmerHale szakvéleménye (2008. október 10.), „Die Periodizität der Überkompensationsrechnung gemäß Art. 86 Abs. 2 EG” [A túlkompensáció számításának periodicitása az EK 86. cikkének (2) bekezdése alapján].

- (32) A Deutsche Post és a Bizottság szervezeti egységei között 2009. március 3-án Brüsszelben, valamint 2009. március 12-én, 2009. április 2-án, 2009. május 28-án, 2009. június 23-án és 2009. szeptember 18-án Bonnban került sor találkozókra. Németország a Deutsche Post vonatkozó észrevételeit 2009. március 26-án, 2009. május 7-én és 2009. június 22-én küldte meg.
- (33) E találkozókat követően, valamint a Bizottság szervezeti egységei által 2009. június 4-én és 2009. július 30-án a Deutsche Posthoz intézett kérdésekre reagálva 2009. július 9-én, 2009. július 31-én, 2009. augusztus 17-én, 2009. szeptember 8-án, 2009. szeptember 10-én és 2009. október 15-én Németország aktualizált könyvelési adatokat és további pontosító nyilatkozatokat közölt.
- (34) A Bizottság szervezeti egységei 2009. szeptember 16-án és 24-én újabb kérdéseket küldtek, amelyekre Németország 2009. október 14-én válaszolt.

I.1.12. A WIK-szakvélemény benyújtása

- (35) A könyvelési adatok rendelkezésre bocsátása körüli késlekedések miatt a WIK Consulttal kötött szerződést több alkalommal meg kellett hosszabbítani. 2009. november 9-én végül a WIK Consult benyújtotta szakvéleményét (a továbbiakban: WIK-szakvélemény).
- (36) 2010. január 14-én és 21-én Németország megküldte a WIK-szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeit. 2010. február 11-én Németország benyújtott egy, a KPMG által összeállított szakvéleményt (a továbbiakban: KPMG-szakvélemény) azon visszaengedményezések jogi természetéről⁽¹⁾, amelyeket a Deutsche Postnak 1995-ig kellett fizetnie a szövetségi állam részére, továbbá benyújtott egy, a Deloitte által készített szakvéleményt⁽²⁾ (a továbbiakban: I. Deloitte-szakvélemény), amely a „méltányos” nyereségnek a WIK-szakvéleményben alapul vett referenciaértékével foglalkozott.
- (37) 2010. április 23-án Németország egy újabb Deloitte-tanulmányt (a továbbiakban: II. Deloitte-szakvélemény) terjesztett be azon méltányos nyereség összegének tárgyában, amelyet a Deutsche Post egyetemes szolgáltatásai esetében alapul kell venni.
- (38) Németország 2010. augusztus 9-én további észrevételeket küldött a túlkompenzáció kiszámítására, valamint a piaczgazdasági befektető elvének az állami kompenzációk értékelése során történő alkalmazására vonatkozóan.

I.1.13. A 2002. évi nemleges határozat semmissé nyilvánításával kapcsolatos észrevételek

- (39) 2010. november 5-én Németország egy újabb jogi szakvéleményt juttatott el a Bizottsághoz, amely azzal foglalkozik, hogy milyen jelentősége van a C-399/08. sz. Bizottság kontra Deutsche Post ügyben hozott ítéletnek (vö. I.3.5.

szakasz) a folyamatban lévő állami támogatási vizsgálati eljárás szempontjából⁽³⁾.

I.1.14. Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat

- (40) A Bizottság 2011. május 10-én kelt levelében értesítette Németországot arról, hogy az 1999-ben megindított és 2007-ben kiterjesztett eljárást az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése alapján kiterjeszti annak érdekében, hogy alaposan megvizsgálja a nyugdíjtámogatást, amelyben a Deutsche Post 1995 óta részesült (a továbbiakban: az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat).
- (41) Miután Németország 2011. május 23-án a határidő meghosszabbítását kérte, 2011. július 29-én észrevételt, valamint további szakvéleményeket küldött a túlkompensáció számításának az állítólagos kereszt támogatások⁽⁴⁾ bizonyítása érdekében fennálló szükségességéről, a Deutsche Post által ténylegesen viselt szociális kiadásoknak a piacon szokásos szociális kiadásokkal⁽⁵⁾ való összehasonlításáról, valamint a Deutsche Post által viselt, a piaci mértéket meghaladó szociális kiadások⁽⁶⁾ nagyságáról.
- (42) A UPS 2011. október 4-én, a Free and Fair Postal Initiative (a továbbiakban: FFPI) 2011. október 5-én, a Bundesverband Internationaler Express und Kurierdienste (a továbbiakban: BIEK) pedig 2011. október 7-én küldte meg észrevételét. A Bizottság az érdekelt felek észrevételeit 2011. október 13-án továbbította Németországnak.
- (43) Németország 2011. november 14-én foglalt állást az érdekelt felek észrevételeivel kapcsolatban.
- (44) 2011. november 18-án a Bizottság újabb, információkérésre irányuló megkeresést küldött, ami a 2007 utáni nyugdíjigények finanszírozásának részleteire vonatkozott. Németország 2012. január 2-án és 19-én kelt levelében válaszolt a megkeresésre. 2011. december 16-án a Bizottság megküldte Németország számára a Charles River Associates által készített szakvéleményt, amely a nyereség-benchmarking⁽⁷⁾ témájával foglalkozott (a továbbiakban: CRA-szakvélemény), a szakvéleménnyel kapcsolatban Németország 2012. január 16-án foglalt állást.

⁽³⁾ Prof. Ehlermann, WilmerHale szakvéleménye (2010. november 5.), „Bedeutung des Urteils des Gerichtshofes in der Rs. C-399/08 P Kommission/Deutsche Post AG für das laufende Beihilfeprüfverfahren im Fall C 36/2007 (Deutsche Post AG)” [A Bíróság C-399/08 P. sz. Bizottság kontra Deutsche Post AG ügyben hozott ítéletének jelentősége a C 36/2007. sz. ügyben folyamatban lévő állami támogatási vizsgálati eljárásra (Deutsche Post AG)].

⁽⁴⁾ Prof. Ehlermann, WilmerHale szakvéleménye (2011. július 19.), „Die Verpflichtung der Europäischen Kommission zum Nachweis einer Überkompensation bei der beihilferechtlichen Beanstandung angeblicher Quersubventionierungen” [Az Európai Bizottság kötelezettsége a túlkompenzáció bizonyítására az állítólagos kereszt támogatásoknak az állami támogatási szabályok szempontjából való kifogásolása esetén].

⁽⁵⁾ Prof. Ehlermann, WilmerHale szakvéleménye (2011. július 19.), „Der Vergleich der effektiv getragenen Sozialkosten mit den marktüblichen Sozialkosten im laufenden Beihilfeprüfverfahren im Fall C 36/07 (Deutsche Post AG)” [A ténylegesen viselt szociális kiadásoknak a piacon szokásos szociális kiadásokkal való összehasonlítása a C 36/07. sz. ügyben folyamatban lévő állami támogatási vizsgálati eljárásban (Deutsche Post AG)].

⁽⁶⁾ Prof. Weber, WHU szakvéleménye – Otto Beisheim School of Management Vallendar (2011. július), „Gutachten zur Ermittlung der Höhe der über das Marktniveau hinausgehenden Sozialkosten der DPAG” [Szakvélemény a DPAG piaci szintet meghaladó szociális kiadásai nagyságának meghatározásáról], a szakvélemény aktualizált változatának megküldésére 2012. január 2-án került sor.

⁽⁷⁾ A Charles River Associates szakvéleménye (2011. március), „Estimating a reasonable profit margin for provision of letter services” [Méltányos haszonkulcs becslése a levélszolgáltatások nyújtásának terén], a szakvéleményt Belgium az SA.14588. sz., a bpost javára nyújtott állami támogatás ügyében nyújtotta be.

⁽¹⁾ A visszaengedményezések részletes magyarázatát a VI.2.1. szakasz tartalmazza.

⁽²⁾ KPMG-szakvélemény (2010. február 11.), „Deutsche Post AG – Rechtliche Qualifikation der Ablieferungen nach § 63 PverfG” [Deutsche Post AG – A visszaengedményezések jogi értékelése a PverfG (a posta szervezetről szóló törvény) 63. §-a alapján], Deloitte-szakvélemény (2010. február 9.), „Assessment of the WIK Consult report for the European Commission – A report for Deutsche Post AG” [A WIK Consult Európai Bizottság számára készített jelentésének értékelése – Jelentés a Deutsche Post AG számára].

I.2. Az EUMSZ 102. cikke szerinti eljárás

- (45) A UPS által 1994-ben benyújtott panasz alapján a Bizottság megállapította, hogy a Deutsche Post 1990-1995 között a business-to-consumer (üzlettől a vásárlóig) szegmensben a csomagszállítás terén alkalmazott kizsároló árpolitikájával megsértette az EUMSZ 102. cikkét. A Deutsche Posttal szemben a Bizottság 24 millió EUR összegű pénzbírságot szabott ki⁽¹⁾.
- (46) 2004. április 22-én az EUMSZ 102. cikkére hivatkozva a UPS újabb panaszt nyújtott be, amelyben azt állította, hogy a Deutsche Post visszaélt piaci erőfölényével. A UPS szerint a Deutsche Post túlságosan magas levéldíjakat számlázott szabályozott levélszolgáltatásaiért.
- (47) Vizsgálata során 2004. november 5-én a Bizottság megkapta a német postai szabályozó hatóság (Postregulierungsbehörde) (a továbbiakban: postai szabályozó hatóság) azon határozatával kapcsolatos dokumentumokat, amely a Deutsche Post szabályozott levélszolgáltatásaira 2003. január 1-jétől alkalmazandó árplafonokról szól (a továbbiakban: a referenciaárakról szóló 2002. évi határozat). 2007. június 13-án kelt levelében Németország hozzájárult ezen dokumentumoknak az állami támogatási eljárásban való felhasználásához.
- (48) A Bizottság 2008. március 25-én úgy döntött, hogy megszünteti a kartellejárást, mivel véleménye szerint nem valószínű, hogy be lehet bizonyítani az EUMSZ 102. cikkének ilyen jellegű megszegését⁽²⁾.

I.3. Bírósági eljárás

I.3.1. A T-421/07. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügy

- (49) A Deutsche Post megtámadta az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozatot, és ennek során előadta, hogy a 2002. évi nemleges határozat azt a jogos bizakodást keltette, hogy a Bizottság nem indítja meg újra a vizsgálatokat.
- (50) A Törvényszék 2011. december 8-án a megtámadást mint elfogadhatatlant elutasította⁽³⁾.

I.3.2. A T-570/08. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügy és a T-571/08. sz. Németország kontra Bizottság ügy

- (51) Németország és a Deutsche Post megtámadta a Bizottság 2008. október 30-án hozott információnyújtási rendelkezését, véleményük szerint ugyanis ezen rendelkezés keretében irreleváns információkat követelt a Bizottság, és a rendelkezés a Deutsche Post számára aránytalanul nagy ráfordításokkal járt együtt.

- (52) 2010. július 16-án a Törvényszék mindkét keresetet elfogadhatatlannak nyilvánította, mivel az információnyújtási rendelkezés elfogadása nem járt sem a Deutsche Post, sem pedig Németország eljárási jogainak sérelmével.

I.3.3. A C-463/10 P. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügy és a C 475/10 P. sz. Németország kontra Bizottság ügy

- (53) 2010. szeptember 27-én a Deutsche Post és Németország fellebbezést nyújtott be a Törvényszék ítélete ellen, és továbbra is azt az álláspontot képviselte, hogy az információnyújtási rendelkezés jogsértő volt. A Bíróság 2011. október 13-án hatályon kívül helyezte a Törvényszék 2010. július 16-i ítéletét⁽⁴⁾, és az ügyet visszautalta a Törvényszék elé, az eljárás még folyamatban van.

I.3.4. A T-344/10. sz. UPS kontra Bizottság ügy

- (54) A UPS 2010. augusztus 20-án keresetet nyújtott be a Törvényszéknél arra hivatkozva, hogy a Bizottság az állami támogatási szabályoknak való megfelelés 2007. évi vizsgálata kapcsán jogellenes mulasztást követett el. Mivel majdnem három év telt el az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat óta, a Bizottságnak volt alkalma arra, hogy a végső határozat meghozatala és a vizsgálati eljárás lezárása érdekében megvizsgálja a szóban forgó intézkedéseket, és értékelje a ténybeli és jogi körülményeket. Az eljárás még folyamatban van.

I.3.5. A T-388/11. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügy

- (55) 2011. július 22-én a Deutsche Post megtámadta az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatot arra hivatkozva, hogy a Bizottság nyilvánvalóan tévedett, amikor előzetes értékelésében a nyugdíjtámogatást az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, valamint az EUMSZ 108. cikkének (1) bekezdése szerinti új támogatásnak minősítette. Az eljárás még folyamatban van.

II. AZ ÁLLAMI INTÉZKEDÉSEK RÉSZLETES LEÍRÁSA

- (56) A Deutsche Post 1989 óta különböző intézkedések formájában kapott állami támogatást:

— A nyugdíjigények állami finanszírozása az alábbiak alapján:

— az 1994. évi Personalrechtsgesetz⁽⁵⁾ (a személyi állomány jogállásáról szóló törvény) (a továbbiakban: az 1994. évi PostPersRG)

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 82. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban hozott 2001. március 20-i 2001/354/EK bizottsági határozat – Deutsche Post AG (HL L 125., 2001.5.5., 27. o.).

⁽²⁾ A Bizottság COMP/37.821. sz., a UPS és DVPT/DPAG ügyben hozott 2008. március 25-i határozatának 6., 63., 66. és 70-72. pontjai.

⁽³⁾ A Törvényszék T-421/07. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügyben hozott 2011. december 8-i ítélete (2011., II-0000. o.).

⁽⁴⁾ A Bíróság C-463/10 P. sz. és C-475/10 P. sz., Deutsche Post AG kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott 2011. október 13-i ítélete (EBHT 2011., I-0000. o.).

⁽⁵⁾ Gesetz zum Personalrecht der Beschäftigten der früheren Deutschen Bundespost vom 14. September 1994 [A korábbi Deutsche Bundespost személyi állományának jogállásáról szóló 1994. szeptember 14-i törvény] (BGBl. I., 2325. o.).

- Állami kompenzációk és garanciák az alábbiak alapján:
 - az 1989. évi Postverfassungsgesetz⁽¹⁾ (a posta szervezetéről szóló törvény) (a továbbiakban: az 1989. évi PostVerfG)
 - az 1994. évi Postumwandlungsgesetz⁽²⁾ (a posta átszervezéséről szóló törvény) (a továbbiakban: az 1994. évi PostUmwG)
- Kizárólagos engedély és árszabályozás az alábbiak alapján:
 - az 1989. évi Gesetz über das Postwesen⁽³⁾ (a postáról szóló törvény) (a továbbiakban: az 1989. évi PostG)
 - az 1997. évi Postgesetz (a postáról szóló törvény) (a továbbiakban: az 1997. évi PostG)

II.1. A nyugdíjtámogatás a tisztviselők és a magánalkalmazottak társadalombiztosítási ellátásaira és társadalombiztosítási járulékaikra vonatkozó szabályok fényében

- (57) A nyugdíjtámogatás 1995 óta a Deutsche Post nyugalmazott tisztviselői számára teljesített nyugdíjkifizetések nagy részét fedezi. A nyugdíjtámogatás hatásainak átfogó értékelése érdekében az alábbi szakaszok részletesen bemutatják a tisztviselőknek járó társadalombiztosítási ellátásokat és társadalombiztosítási járulékokat, és összehasonlítják azokat a magánjog szabályai alapján foglalkoztatottak (a továbbiakban: magánalkalmazottak) kötelező társadalombiztosítási rendszerével.

II.1.1. A tisztviselőknek járó társadalombiztosítási ellátások

- (58) A tisztviselők nyugellátásra, valamint betegség és ápolásra szorulás esetén támogatásra jogosultak. A Deutsche Post tisztviselőinek járó ellátások megegyeznek azokkal az ellátásokkal, amelyekben más tisztviselők is részesülnek:
1. A BeamtVG 14. §-a⁽⁴⁾ alapján a nyugdíj összege a tisztviselő utolsó illetményének meghatározott százalékában előre rögzítve van. Ennek megfelelően utolsó illetményük 71,75 %-ának megfelelő összegű nyugdíjat kapnak például azok a tisztviselők, akik 2010-ben vonultak nyugdíjba, és rendelkeznek a szükséges szolgálati idővel.
 2. A tisztviselők egészségügyi és ápolási költségeik 50-70 %-ának megtérítésére jogosultak, és csak az ezt meghaladó költségeket kell saját maguknak viselniük.

Az egészségügyi költségek pontos felosztása különböző kritériumoktól, így például a gyermekek számától függ. A tisztviselők vagy önkéntes kiegészítő biztosítást köthetnek, vagy saját maguk fizetik az egészségügyi költségek őket terhelő részét.

II.1.2. A POSTDIENST tisztviselőinek kifizetett társadalombiztosítási ellátások finanszírozása 1989-1994 között

- (59) Az 1989. évi első postareformot követően az 1989. évi PostVerfG 54. §-ának (2) bekezdése alapján a POSTDIENST-nek, a TELEKOM-nak és a POSTBANK-nak teljes mértékben finanszírozni kellett az egyes tisztviselők korábbi tevékenysége alapján a megfelelő vállalkozáshoz tartozó nyugalmazott tisztviselők nyugdíjkifizetéseit és egészségügyi költségeit. E rendelkezés alapján a tisztviselők még mindig érvényesíthetik követeléseiket az állammal szemben, az állam pedig a teljes összeget behajthatja a POSTDIENST-től, a TELEKOM-tól, illetve a POSTBANK-tól.

II.1.3. A DPAG tisztviselőinek járó társadalombiztosítási ellátások finanszírozása 1995 óta

- (60) Az 1994. évi második postareform keretében a POSTDIENST-nél dolgozó tisztviselők az 1994. évi PostPersRG 2. §-ának (1) bekezdése alapján a DPAG-hoz kerültek. Ennek során a tisztviselők az 1994. évi PostPersRG 2. §-ának (3) bekezdése alapján megtartották jogi státusukat, a DPAG pedig a törvény 1. §-a (1) bekezdésének megfelelően átvállalta a szövetségi államtól a munkáltatói jogokat és kötelezettségeket, valamint a törvény 2. §-ának (3) bekezdése alapján átvállalta a tisztviselők összes vagyoni követelését is.

- (61) Az 1994. évi PostPersRG 15. §-a értelmében a nyugalmazott tisztviselőknek járó nyugdíj- és egészségügyi ellátások kifizetését a Deutsche Post tisztviselői számára újonnan létrehozott nyugdíjalap vállalta át. 2001. július 1-jén a Deutsche Post, a Deutsche Telekom AG és a Postbank AG nyugdíjalapjait a Postbeamtenversorgungskasséba (a postai tisztviselők nyugdíjpénztárába) (a továbbiakban az 1995. január 1-jét követő teljes időszakra: nyugdíjalap) vonták össze.

- (62) Az 1994. évi PostPersRG 16. §-ának (1) bekezdése alapján a Deutsche Postnak 1995-1999 között évi 2,045 milliárd EUR, illetve összesen 10,225 milliárd EUR összegű hozzájárulást kellett fizetnie a nyugdíjalap számára. 2000 óta a törvény 16. §-ának (2) bekezdése a felmerülő tisztviselői illetmények 33 %-ának megfelelő nagyságú és a nyugdíjalapba fizetendő éves hozzájárulást (ezek a hozzájárulások a 2000. évi 735 millió EUR-tól a 2010. évben fizetett 540 millió EUR-ig terjedtek) ír elő a Deutsche Post részére.

- (63) Az 1994. évi PostPersRG 16. §-ának (2) bekezdése alapján a nyugdíjtámogatás a fennmaradó hiányt fedezi (azaz a nyugalmazott tisztviselőknek járó nyugdíjkifizetések és a Deutsche Post nyugdíjalaphoz való hozzájárulása közötti különbözetet). A nyugdíjtámogatás az 1995-ben fizetett 151 millió EUR-ról 2010-ben 3,203 milliárd EUR-ra emelkedett, és az 1995-2010 közötti időszakban összesen 37,121 milliárd EUR-ra rúgott.

⁽¹⁾ Gesetz über die Unternehmensverfassung der Deutschen Bundespost vom 8. Juni 1989 [A Deutsche Bundespost vállalatirányításáról szóló 1989. június 8-i törvény] (BGBl. I., 1026. o.).

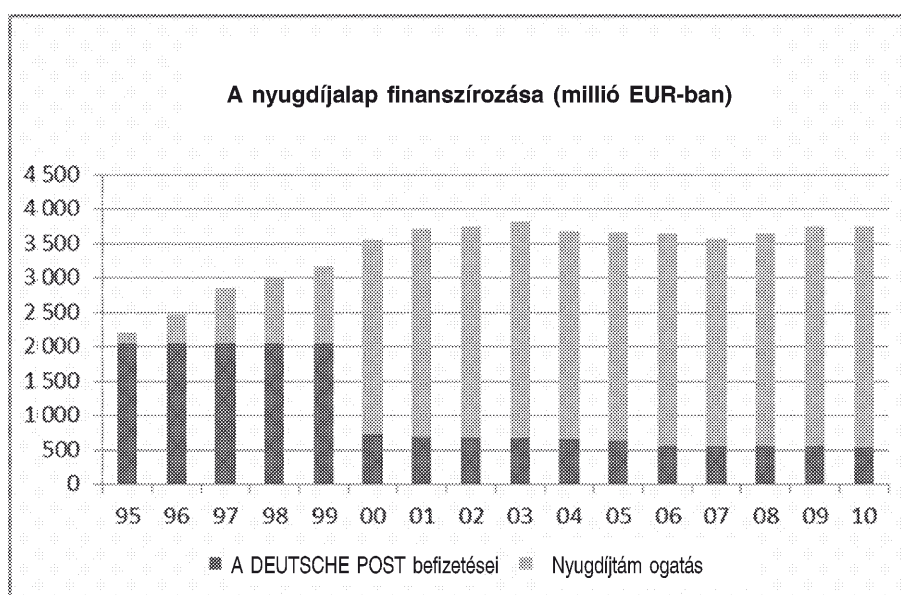
⁽²⁾ Gesetz zur Umwandlung von Unternehmen der Deutschen Bundespost in die Rechtsform der Aktiengesellschaft vom 14. September 1994 [A Deutsche Bundespost vállalatának részvénytársasággá való alakításáról szóló 1994. szeptember 14-i törvény] (BGBl. I., 2325. o.).

⁽³⁾ Gesetz über das Postwesen vom 3. Juli 1989 [A postáról szóló 1989. július 3-i törvény] (BGBl. I., 1450. o.).

⁽⁴⁾ Gesetz über die Versorgung der Beamten und Richter des Bundes vom 24. August 1976 [A szövetségi állam tisztviselőinek és bíráinak ellátásáról szóló 1976. augusztus 24-i törvény] (BGBl. I., 322. o.).

1. ábra

A nyugdíjalap finanszírozása (millió EUR-ban)

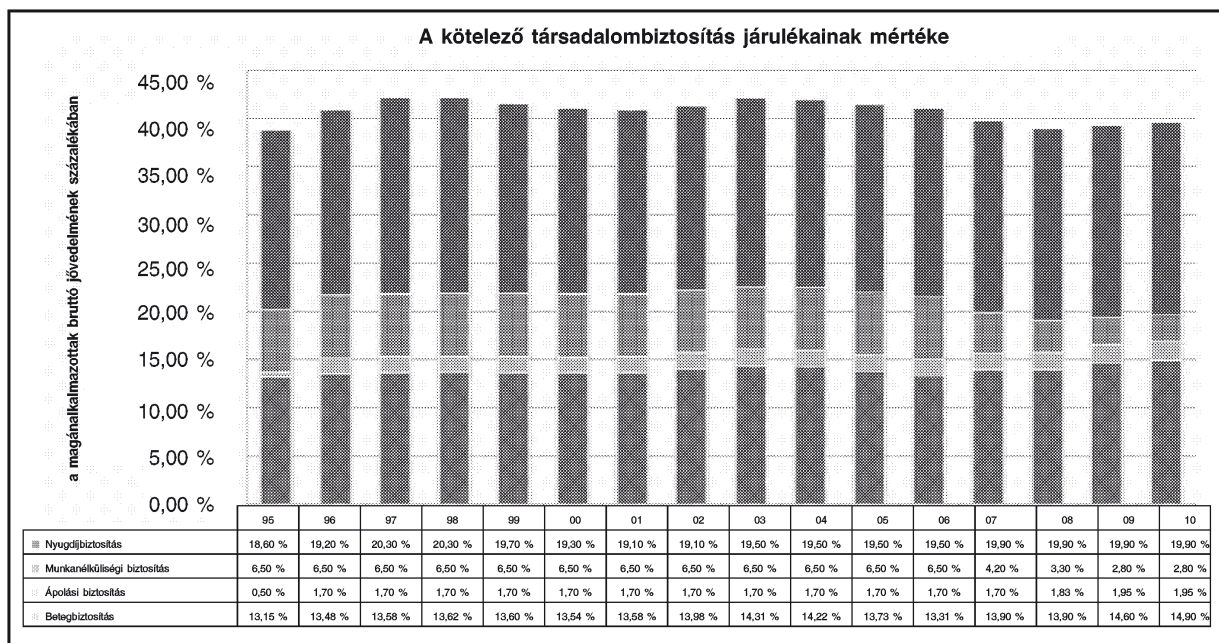
II.1.4. A magánalkalmazottak kötelező társadalombiztosítása és a Deutsche Post magánalkalmazottainak kiegészítő nyugdíjbiztosítása

- (64) A magánalkalmazottak kötelesek társadalombiztosítási járulékot fizetni, valamint az alábbi négy biztosítást megkötni: nyugdíjbiztosítás, munkanélküliségi biztosítás, betegbiztosítás és ápolási biztosítás⁽¹⁾. A magánalkalmazottakra alkalmazandó kötelező társadalombiztosítási rendszerek a nyugdíj- és betegbiztosítás terén a tisztviselőkre érvényes rendszertől eltérő biztosításról rendelkeznek:
1. A nyugdíj összegét nem az utolsó havi fizetés, hanem az alkalmazott egész élete során kapott átlagfizetés százalékaként számítják ki.
 2. A betegbiztosítás és az ápolási biztosítás költségeit a társadalombiztosítás teljes mértékben fedezi.
- (65) A társadalombiztosítási ellátások finanszírozását illetően is lényeges különbségek figyelhetők meg a tisztviselőkre alkalmazandó szabályokhoz képest: a magánalkalmazottak kötelező társadalombiztosítását az alkalmazott munkaviszonya során teljesített munkavállalói és munkáltatói járulékok (a továbbiakban: kötelező társadalombiztosítási járulékok) fedezik. A teljes hozzájárulás formálisan munkavállalói és munkáltatói járulékra oszlik, amelyek mindegyike körülbelül a felét teszi ki a teljes összegnek. Valójában a munkáltató köteles arra, hogy a teljes hozzájárulást befizesse a társadalombiztosítási rendszerbe.

⁽¹⁾ A szociális biztonságról szóló hatodik törvénykönyv (Sozialgesetzbuch, SGB VI) szabályozza a nyugdíjbiztosítást, a szociális biztonságról szóló harmadik törvénykönyv (SGB III) a munkanélküliségi biztosítást, a szociális biztonságról szóló ötödik törvénykönyv (SGB V) pedig a betegbiztosítást, az ápolási biztosítás szabályait a Pflegeversicherungsgesetz (az ápolási biztosításról szóló törvény, PflegeVG), valamint a szociális biztonságról szóló tizenegyedik törvénykönyv (SGB XI) tartalmazza.

2. ábra

A kötelező társadalombiztosítás járulékaiknak mértéke a magánalkalmazottak bruttó jövedelmének százalékában (lásd még a mellékletet)

(66) A 2. ábrán látható, hogy a kötelező társadalombiztosítás járulékaiknak mértéke 1995 óta a bruttó bér (= nettó bér + munkavállalói járulékok) 38-42 %-a között alakult. A társadalombiztosítási járulékok munkáltató és munkavállaló által fizetett hányada a bruttó bér 19-21 %-ának felel meg (részletes időrend a mellékletben található).

(67) A Deutsche Post magánalkalmazottai nemcsak a kötelező társadalombiztosítási rendszerekből részesültek, hanem egy kiegészítő nyugdíjbiztosításból is. Az 1997 előtt munkába állt magánalkalmazottaknak felkínáltak egy kiegészítő nyugdíjbiztosítást, amelynek köszönhetően a köztisztviselői nyugdíjhoz hasonló nyugdíjat kaphatnak. Így a kiegészítő nyugdíjbiztosítás fedezte a magánalkalmazott egész élete során kapott átlagfizetés meghatározott százalékának megfelelő kötelező társadalombiztosítási nyugdíj és az utolsó illetmény meghatározott százalékának megfelelő köztisztviselői nyugdíj közötti különbséget. A pontos rendelkezéseket a Versorgungsanstalt der Deutschen Bundespost (a Deutsche Bundespost Nyugdíjbiztosító Intézete) (a továbbiakban: VAP) alapszabálya tartalmazza ⁽¹⁾.

(68) 1997-ig a Deutsche Post finanszírozta a nyugalmazott magánalkalmazottak kiegészítő nyugdíját az aktív magánalkalmazottak bruttó jövedelmének körülbelül [5-10 %-át] (*) kitevő hozzájárulás révén. 1997 után a VAP

függőben lévő kötelezettségeire a Deutsche Post tartalékokat képzett (lásd a II.3.1.3. szakaszban a 4. számú teher ismertetését).

(69) 1997-től kezdve az újonnan felvett magánalkalmazottaknak egy jelentősen alacsonyabb kiegészítő nyugdíjbiztosítást kínáltak fel, amelyhez a Deutsche Post 1997-2007 között a bruttó bér [0-5 %-ának] megfelelő összeget fizetett.

II.2. Állami kompenzációk és garanciák a Deutsche Post kizárólagos engedélyének és egyetemes postai szolgáltatási kötelezettségeinek fényében

II.2.1. A 2007-ig érvényes kizárólagos engedély

(70) 1998 előtt az 1989. évi PostG 2. §-a értelmében kizárólag a Deutsche Post hozhatott létre és működtethetett olyan létesítményeket, amelyek díjfizetés ellenében továbbítanak levélküldeményeket. Egyéb postai szolgáltatásokat, mint például a csomagok, napilapok vagy folyóiratok kézbesítését, nem tartották fenn a Deutsche Postnak, és ezen szolgáltatások terén verseny uralkodott. Az 1989. évi PostVerfG 37. §-a alapján a fenntartott levélszolgáltatásokból származó nyereséget a versenyhelyzetben kínált egyetemes szolgáltatások veszteségeinek fedezésére kell felhasználni. Az 1994. évi PRegG 4. §-a értelmében ⁽²⁾ a postáért és telekommunikációért felelős szövetségi miniszter hagyta jóvá a fenntartott levélszolgáltatásokért fizetendő díjakat.

⁽¹⁾ A Deutsche Bundespost Nyugdíjbiztosító Intézetének alapszabálya (1969. évi változat).

(*) Üzleti titok.

⁽²⁾ Gesetz über die Regulierung der Telekommunikation und des Postwesens vom 14. September 1994 [A telekommunikáció és a posta szabályozásáról szóló 1994. szeptember 14-i törvény] (BGBl. I, 1509. o.).

(71) A Deutsche Post számára fenntartott szolgáltatások köre az 1997. évi PostG 1998. évi hatálybalépésével fokozatosan szűkült. A törvény 51. §-a értelmében 1997-ben a Deutsche Post kizárólagos engedélye a 200 grammot meg nem haladó levélküldemények és címzett katalógusok továbbítására terjedt ki, de később a súlyhatárt fokozatosan csökkentették, és 2006-ban 50 grammban rögzítették. A kizárólagos engedély 2007. december 31-én lejárt.

II.2.2. A 2007-ig fennálló egyetemes postai szolgáltatási kötelezettség

(72) Az egyetemes szolgáltatási kötelezettséget hivatalosan két jogi aktus ruházta a Deutsche Postra:

1. A Postdienst-Pflichtleistungsverordnung ⁽¹⁾ (a kötelező postai szolgáltatásokról szóló rendelet, a továbbiakban: PpflLV) a Deutsche Postot nevezte meg egyetemes postai szolgáltatóként a levélküldemények és a 20 kg-ot meg nem haladó súlyú csomagok esetén, valamint feladatává tette, hogy a vonatkozó szolgáltatásokat Németország egész területén egységes díjakon teljesítse.

2. Az 1997. évi PostG és annak 1999. évi ⁽²⁾ végrehajtási rendelete (a továbbiakban: az egyetemes szolgáltatásokról szóló 1999. évi rendelet) meghosszabbította a DPAG egyetemes szolgáltatásnyújtási megbízását.

(73) Az 1997. évi PostG 11. §-a az egyetemes szolgáltatásokat a postai szolgáltatások olyan minimális kínálatként határozza meg, amelyeket az egész ország területén elérhető áron kell teljesíteni. E szolgáltatások közé tartozik a levélküldemények, az egyenként 20 kg-ot meg nem haladó súlyú címzett csomagok, valamint a könyvek, katalógusok, napilapok és folyóiratok továbbítása (egyetemes szolgáltatások).

(74) Az egyetemes szolgáltatásokról szóló 1999. évi rendelet rögzíti az egyetemes szolgáltatással szemben támasztott minimális minőségi követelményeket:

1. Németország egész területén legalább 12 000 állandó postahivatalnak kell működnie.

2. Éves átlagot tekintve a levélküldemények és a csomagok 80 %-át meghatározott határidőn belül (a levélküldeményeket egy munkanapon, a csomagokat két munkanapon belül) kell kézbesíteni, ezenkívül a kézbesítést munkanapokon legalább egy alkalommal kell elvégezni.

3. Bár általánosan érvényes az a szabály, hogy az egyetemes szolgáltatások árainak elérhetőeknek kell lenniük, a DPAG-nak egységes árakat kellett megállapítania azokra a levélszolgáltatásokra, amelyeket a 2007-ben lejárt kizárólagos engedély keretében teljesít. A DPAG mindazonáltal bizonyos

fokú rugalmassággal rendelkezik a fenntartott szolgáltatások árainak rögzítését illetően, mivel külön-külön állapodhat meg az árakról azon ügyfelekkel, akik alkalmanként legalább 50 darab küldeményt kívánnak feladni.

(75) Az 1997. évi PostG 52. §-a 2007. december 31-ig, azaz a levélszolgáltatások terén biztosított kizárólagos engedély visszavonásáig meghosszabbította a DPAG egyetemes szolgáltatásnyújtási megbízását. Mióta lejárt a DPAG kizárólagos engedélye, az egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel nem bíztak meg más postai szolgáltatót Németországban, ami azt jelenti, hogy valamennyi postai szolgáltató egyetemes postai szolgáltatásokat kell, hogy teljesítsen (piaci erő). Ha bizonyossá válik, vagy feltételezni lehet, hogy valamely egyetemes szolgáltatást nem elegendő mértékben vagy nem megfelelő módon teljesítenek, az 1997. évi PostG jogi eszközöket nyújt ezen szolgáltatások teljesítésének biztosítása érdekében.

(76) Ahogyan az a WIK-szakvéleményből kitűnik (vö. a 3. ábrával), 1990-2007 között az összbevétel mintegy 88 %-át az egyetemes szolgáltatások tették ki. Az egyetemes levélszolgáltatások nagy része a Deutsche Post piaci erőfölénye miatt árszabályozás alá esett (vö. II.2.1. szakasz). Az összbevétel mintegy 62 %-át kitevő szabályozott szolgáltatásokon kívül a Deutsche Post más szolgáltatókkal versenyben (az összbevétel mintegy 15 %-ának megfelelő) egyetemes csomagküldő szolgáltatásokat, valamint további, árszabályozás alá nem eső (az összbevétel mintegy 11 %-ának megfelelő) egyetemes levélszolgáltatásokat végzett.

(77) Ezenkívül a Deutsche Post kereskedelmi szolgáltatásokat is nyújtott (például lakossági banki szolgáltatásokat a Postbank számára, terjesztési szolgáltatásokat a Telekom számára, csoportos postai küldemények kézbesítését). A Deutsche Post összbevételének mintegy 12 %-a származott 1990-2007 között a kereskedelmi szolgáltatásokból.

II.2.3. Állami kompenzációk

(78) 1950-ben történt alapítása óta a Deutsche Bundespost a szövetségi állam elkülönített alapjaként (Sondervermögen) működött. A német közigazgatási jog szerint az elkülönített alapok nem rendelkeznek az államtól független jogi személyiséggel, azonban saját költségvetésük van, és nem felelnek az állam általános adósságaiért.

(79) Az 1989. évi első postareform előírta, hogy az elkülönített alapot három részegységre – POSTDIENST, POSTBANK és TELEKOM – kell osztani, ezeket az egységeket „állami vállalatnak” minősítették, azonban az államtól független jogi személyiséggel az egységek nem rendelkeztek.

(80) Az 1989. évi PostVerfG 37. §-ának (2) és (3) bekezdései alapján az általános szabály szerint a három vállalatnak ki kellett gazdálkodnia az egyes szolgáltatások összes költségét, de megengedhető volt közöttük a kereszttámogatás, ha a veszteségek az egyetemes szolgáltatási kötelezettségből származtak. Ennek alapján a POSTDIENST 1990-1993 között összesen 2,844 milliárd EUR-t kapott veszteségeinek fedezésére a TELEKOM-tól.

⁽¹⁾ Verordnung zur Regelung der Pflichtleistungen der Deutschen Bundespost POSTDIENST vom 12. Januar 1994 [A Deutsche Bundespost POSTDIENST kötelező szolgáltatásainak szabályozásáról szóló 1994. január 12-i rendelet] (BGBl. I., 86. o.).

⁽²⁾ Post-Universaldienstleistungsverordnung vom 15. Dezember 1999 [Az egyetemes postai szolgáltatásokról szóló 1999. december 15-i rendelet] (BGBl. I., 2418. o.).

- (81) A második postareform során az elkülönített alap három részegységét 1995. január 1-jével részvénytársasággá alakították át: a POSTDIENST-ből DPAG, a POSTBANK-ból Postbank AG, a TELEKOM-ból pedig Telekom AG lett. Az 1994. évi PostUmwG 2. §-ának (2) bekezdése alapján a Telekom AG vállalta át az elkülönített alap összes, hitelből eredő kötelezettségét, de megtérítési követelés illetve meg a DPAG-val és a Postbank AG-val szemben azon hitelből eredő kötelezettségek esetén, amelyek a jogelődöknek voltak betudhatóak.
- (82) Az 1994. évi PostUmwG 7. §-a alapján azonban 1994. december 31-én a POSTDIENST felhalmazódott veszteségeinek megfelelő összegben megszűntek a Telekom AG-nak a DPAG-val szembeni (az 1994. évi PostUmwG 2. §-ának (2) bekezdéséből eredő) megtérítési követelései. Ennek eredményeként a Telekom AG egy 2,822 milliárd EUR összegű tőke-transzferet hajtott végre a DPAG javára. Németország szerint a Telekom AG által végrehajtott transzfer – akárcsak az 1989. évi PostVerfG 37. §-ának (3) bekezdése szerinti korábbi átutalások – nélkülözhetetlen volt a DPAG egyetemes szolgáltatási kötelezettségének teljesítéséhez.
- (83) 1990-1995 között az egyetemes szolgáltatási kötelezettség kompenzációjaként a POSTDIENST összesen 5,666 milliárd EUR-t kapott.

II.2.4. Az 1995 előtt kibocsátott kötvényekért vállalt állami garancia

- (84) Az 1953. évi PostVwG 22. §-ának (4) bekezdése⁽¹⁾ alapján 1953 óta a Deutsche Bundespost kötvényei ugyanolyan elbánásban részesülnek, mint a szövetségi állam kötvényei. Amikor az 1989. évi PostVerfG hatályon kívül helyezte az 1953. évi PostVwG-t, ezt a rendelkezést az 1989. évi PostVerfG 40. §-ába ültették át.
- (85) A három részegység 1989. évi létrehozását követően a POSTDIENST nem önállóan adta ki a kötvényeket, hanem a vonatkozó ügyleteket a Deutsche Bundespost valamennyi vállalata számára önállóan a POSTBANK intézte. A kötvényeket ezután osztották fel a POSTDIENST, a TELEKOM és a POSTBANK között azok mindenkori pénzügyi szükségleteinek megfelelően.
- (86) Az 1994. évi PostUmwG 2. §-ának (4) bekezdése alapján 1995 után Németország továbbra is helyállt azon kötelezettségek teljesítéséért, amelyeket a Deutsche Bundespost 1995 előtt vállalt, és amelyek ezt követően a POSTDIENST-et, a TELEKOM-ot és a POSTBANK-ot terheltek. Németországot azonban nem terhelte semmilyen helyállási kötelezettség azokért a kötvényekért, amelyeket a DPAG később adott ki.

II.3. A szabályozott szolgáltatások bevételei mint a nyugdíjköltségek és az egyetemes szolgáltatások nettó költségeinek kiegészítő kompenzációja

- (87) Az 1997. évi PostG ezenkívül a Bundesnetzagentur (a továbbiakban: postai szabályozó hatóság) bízta meg a

fenntartott és liberalizált levélpiacon felügyeletével. A törvény 19. §-a értelmében a postai szabályozó hatóság feladata azoknak a díjaknak a megszabása, amelyeket a Deutsche Post a piaci erőfölénye által uralt levélpiacon kivét. A Deutsche Post piaci erőfölénnyel bírt nemcsak a fenntartott szolgáltatások terén (az 1997. évi PostG 51. §-a alapján), hanem szinte minden más, a verseny előtt már nyitva álló levélszolgáltatás esetében is. Árszabályozásra sor kerülhet előzetesen (ex ante) a referenciaárak rögzítésével vagy utólag (ex post) díjellenőrzések keretében.

- (88) A postai szabályozó hatóság piackutatásai azt állapították meg, hogy a Deutsche Post a szabályozott levélszolgáltatások piacain átlagosan 90-97 %-os piaci részesedéssel rendelkezett. Legutóbbi jelentésében a hatóság arra panaszkodik, hogy a piacok 1997. évi fokozatos megnyitásával nem sikerült működőképes versenyt létrehozni a német levélpiacon⁽²⁾.
- (89) A szabályozott levélszolgáltatásokból származott a Deutsche Post összbevételének nagyobbik hányada (például 1990-2007 között összbevételének mintegy 62 %-a (lásd 3. ábra), 2008-2010 között pedig elért összbevételének mintegy 56 %-a).
- (90) Azokat az egyetemes szolgáltatásokat és kereskedelmi szolgáltatásokat, amelyek nem tartoznak az 1997. évi PostG⁽³⁾ díjszabályozásról rendelkező 19-27. §-ainak hatálya alá, a továbbiakban „árszabályozás alá nem eső szolgáltatásoknak” nevezzük.
- (91) Az árszabályozás alá eső levélszolgáltatások tekintetében az 1997. évi PostG 20. §-ának (1) és (2) bekezdései rögzítik, hogy a díjaknak a hatékony szolgáltatásnyújtás költségein kell alapulniuk. Bármikor, amikor szakmailag indokolt, a postai szabályozó hatóságnak többek között az alábbiakat kell megfelelően figyelembe vennie:
- a postai szolgáltatások egész ország területére kiterjedő ellátásának költségeit, valamint
 - a POSTDIENST-től átvett alkalmazottak nyugdíj- és betegbiztosítási ellátásainak költségeit.
- (92) Az 1997. évi PostG 57. §-a, valamint a gazdaságért és technológiáért felelős szövetségi miniszter 2000. március 27-i Általános Utasítása értelmében a szabályozott árakat 2002. december 31-ig az 1997. évi árak szintjén befagyasztták.

⁽¹⁾ Gesetz über die Verwaltung der Deutschen Bundespost [A Deutsche Bundespost szervezetéről szóló törvény] (Postverwaltungsgesetz) (BGBl. I., 676. o.).

⁽²⁾ Bundesnetzagentur, Tizenkettedik piackutatás, 2009. szeptember.

⁽³⁾ 1990-2007 között a Deutsche Post összbevételének mintegy 38 %-a, 2008-2010 között pedig mintegy 44 %-a származott ezekből a szolgáltatásokból.

II.3.1. A referenciaárakról szóló 2002. évi határozat

(93) A postai szabályozó hatóság 2002-ben adta ki legelső olyan határozatát, amely a 2003. január 1. és 2007. december 31. közötti időszakra vonatkozóan a szabályozott levéldíjak plafonjáról rendelkezett (a továbbiakban: a referenciaárakról szóló 2002. évi határozat). Az úgynevezett „ársapka-szabályozás” valamely szolgáltatáscsomag árának szabályozására szolgáló olyan eljárás, amely során az egyes szolgáltatások árának külön-külön történő ellenőrzése helyett a felső határt az adott csomagban lévő összes ár súlyozott átlagában szabják meg. Az 1997. évi PostG 19. §-a értelmében a referenciaárakat minden olyan postai szolgáltatás esetében előzetesen rögzíteni kellett, amely tekintetében a Deutsche Post piaci erőfölénnyel rendelkezett.

(94) A referenciaárakról szóló 2002. évi határozat céljaira a Deutsche Post először egy szabályozói bevétel- és költségelszámolást (regulatorische Erlös- und Kostenrechnung, a továbbiakban: 2002. évi REK) küldött meg a postai szabályozó hatóság számára, amely az 1998-2006 közötti időszakot fedte le. A REK a 2001-ig elért eredményeken és a következő évekre vonatkozó előrejelzéseken alapult.

(95) 2002-ben a Deutsche Post az egyetemes szolgáltatási kötelezettségből, valamint a POSTDIENST-től átvett tisztviselők és magánalkalmazottak foglalkoztatásából eredő, úgynevezett „terhekre” hivatkozott. E terhek esetében azokról a költségekről van szó, amelyek a Deutsche Post szerint az egyetemes szolgáltatási kötelezettség, valamint a POSTDIENST alkalmazottainak és infrastruktúrájának átvétele nélkül nem merültek volna fel (lásd az 1. táblázat részletes listáját).

1. táblázat

A referenciaárakról szóló 2002. évi határozat keretében engedélyezett terhek (millió EUR, névértékek)

#	A referenciaárakról szóló 2002. évi határozat szerinti terhek	Átlagos teher (1998-2006.) millió EUR	%
1	Versenyben nem szokásos bérköltségek	(...)	(...)
2	Versenyben nem szokásos szociális kiadások	(...)	(...)
3	A postahivatalok infrastrukturális terhe	(...)	(...)
4	Alkalmazottak kiegészítő nyugdíjbiztosítása (VAP)	(...)	(...)
5	Szállítás infrastrukturális terhe	(...)	(...)

#	A referenciaárakról szóló 2002. évi határozat szerinti terhek	Átlagos teher (1998-2006.) millió EUR	%
6	Szociális és egészségügyi kiadások (BAnstPT)	(...)	(...)
7	A személyi állomány átszervezése	(...)	(...)
8	A tisztviselői betegbiztosítás hiányának fedezete	(...)	(...)
	Átlagos összteher	(...)	100 %

(96) A postai szabályozó hatóság végül elfogadta a Deutsche Post azon érvelését, miszerint az egyetemes szolgáltatási kötelezettség (3. és 5. számú teher, az egyetemes szolgáltatás költségei), illetve a POSTDIENST tisztviselőinek és magánalkalmazottainak átvételére irányuló kötelezettség nélkül (1., 2., 4., 6., 7. és 8. számú teher) a Deutsche Postnál nem merültek volna fel ezek a költségek. Ennek alapján a postai szabályozó hatóság magasabb szabályozott levéldíjakat engedélyezett annak érdekében, hogy a 2002-2006 közötti időszakra érvényesített [...] milliárd EUR összegű átlagos éves terheket a szabályozott levélszolgáltatásokból elért bevételekből lehessen finanszírozni. A referenciaárakról szóló 2002. évi határozat alapján a terhek 100 %-át azokhoz az árakhoz rendelik hozzá, amelyek esetében előzetesen egy referenciaár kerül meghatározásra.

II.3.1.1. Versenyben nem szokásos alapberek (1. számú teher)

(97) Az 1. számú teher a postai dolgozók alapbére azon hivatkozott hányadának felel meg, amely meghaladja az ágazatban szokásos átlagot. A Deutsche Post a „versenyben szokásos” bérek viszonyítási alapjaként azokat a béreket vette alapul, amelyekben a 2002 után felvett dolgozókra alkalmazandó bértarifa-szerződésben (a továbbiakban: ETV) a szakszervezetekkel megállapodott. Az 1. számú teher kiszámítása során ugyanakkor valamennyi dolgozóra vonatkozóan ezt használta fel referenciaösszegként, ezenkívül 1998-ig visszamenőleg ezt vette alapul a költségekkel és ellátásokkal kapcsolatos, megküldött számításokban is.

II.3.1.2. Versenyben nem szokásos szociális kiadások (2. számú teher)

(98) A postai szabályozó hatóság elfogadta a Deutsche Post azon érvét is, miszerint a Deutsche Postnak a magánalkalmazottak és a tisztviselők után magasabb társadalombiztosítási járulékokat kellett fizetnie, mint amilyeneket a magánszférában tevékenykedő versenytársak magánalkalmazottaik után rendszerint fizetnek.

(99) Számításai során a Deutsche Post a társadalombiztosítási járulék olyan mértékét veszi alapul, amit mind a tisztviselők, mind pedig a magánalkalmazottak vonatkozásában „versenyben szokásosnak” tart (a továbbiakban: REK-járlékmérték). A REK-járlékmérték az alábbiak összegéből tevődik össze:

- a magánalkalmazottak után fizetett társadalombiztosítási járulék munkáltató által fizetett része (körülbelül 19-21 %, ami – ahogyan azt az ábra is mutatja – csaknem a fele a teljes társadalombiztosítási járulék-mértéknek),
- balesetbiztosítási járulék ([0-5 %], a Deutsche Post esetében a REK-járlékmérték ezt a járulékot 2001 óta tartalmazza), valamint
- kiegészítő nyugdíjbiztosítási járulék ([0-5 %], a Deutsche Post esetében a REK-járlékmérték ezt a

járulékot 1997 óta tartalmazza, mivel a kiegészítő nyugdíjbiztosítási járulék ezen mértéke „versenyben szokásosnak” számít. E mérték alapja az a kiegészítő nyugdíjbiztosítás, amelyet a Deutsche Post 1997 óta kínál újonnan felvett magánalkalmazottai számára.)

(100) A szabályozott bevételekből kerül sor a REK-járlékmértéket meghaladó társadalombiztosítási járulékok (a továbbiakban: versenyben nem szokásos társadalombiztosítási járulékok) finanszírozására. A 2. táblázat a tisztviselők után 2001-ben fizetett, versenyben nem szokásos társadalombiztosítási járulékok számításának példáján keresztül azt mutatja, hogy a tisztviselők után ténylegesen fizetett társadalombiztosítási járulékok összege szinte kétszerese volt a REK-járlékmérték szerinti és „versenyben szokásosnak” minősített társadalombiztosítási járulékoknak.

2. táblázat

A 2001. évben a tisztviselők után fizetett, versenyben nem szokásos szociális kiadások számítása a 2002. évi REK alapján (millió EUR)

					A felmerült illetmények %a
(1)		A nyugdíjalapba fizetendő járulék mértéke	33 %		
(2)		A tisztviselői illetmények összege	(...)		
(3)	= (1)*(2)	A nyugdíjalapba fizetendő járulék	(...)		
(4)		Egészségügyi kiadások	(...)		
(5)	= (3)+(4)	Felmerült szociális kiadások		(...)	[40-45 %]
(6)		Munkáltató által fizetendő társadalombiztosítási járulékok	20,43 %		
(7)		Balesetbiztosítás	(...)		
(8)		Kiegészítő nyugdíjbiztosítás	(...)		
(9)	= (6)+(7)+(8)	REK-járlékmérték	(...)		
(10)	= (2)*(9)	A szociális kiadások REK-referenciaértéke		(...)	[20-25 %]
(11)	= (5)-(10)	Versenyben nem szokásos szociális kiadások		(...)	[15-20 %]

(101) A felmerült társadalombiztosítási járulékok tartalmazzák a Deutsche Post által a nyugdíjalapba fizetett, az aktív tisztviselőknek járó bér 33 %-ának megfelelő hozzájárulást (illetve 1995-1999 között a 2,045 milliárd EUR-nak megfelelő éves átalánykifizetéseket), valamint a tisztviselők egészségügyi költségeihez való hozzájárulást. 2001-ben a felmerült társadalombiztosítási járulékok összesen a felmerült tisztviselői illetmények [40-45 %-át] tették ki.

(102) Bár a társadalombiztosítási járulék mértéke a magánalkalmazottak bruttó bérének (nettó bér + a társadalombiztosítási járulék munkavállaló által fizetett része) százalékos

arányában van meghatározva, a Deutsche Post a REK-referenciaértéket úgy számolja ki, hogy a [20-25 %-os] REK-járlékmértéket megszorozza a felmerült tisztviselői bérekkel.

II.3.1.3. A magánalkalmazottak kiegészítő nyugdíjbiztosítása (4. számú teher)

(103) A 4. számú teher célja, hogy kompenzációt nyújtson az 1997 előtt a Deutsche Post magánalkalmazottainak járó VAP kiegészítő nyugdíjbiztosításból eredő kötelezettségek érdekében képzett tartalékokért.

(104) Ahogyan azt a II.1.4. szakasz kifejti, az 1997 előtt felvett magánalkalmazottak számára a Deutsche Post kiegészítő nyugdíjbiztosítást nyújtott abból a célból, hogy a magánalkalmazottak a tisztviselői nyugdíjhoz hasonló nyugdíjban részesülhessenek. A POSTDIENST azonban a későbbi nyugdíjkifizetésekhez nem képzett megfelelő tartalékokat, és csak a DPAG létrejötte után került sor a mérlegben 8,153 milliárd EUR összegben tartalékok képzésére.

II.3.1.4. Versenyben nem szokásos egyéb szociális kiadások (6., 7. és 8. számú teher)

(105) A 6. számú teher azt a hozzájárulást jelenti, amit a Deutsche Post a POSTDIENST-től átvett tisztviselők és magánalkalmazottak számára meghatározott szociális szolgáltatásokat (például szociális lakásokat) nyújtó Bundesanstalt für Post und Telekommunikation (Postai és Telekommunikációs Szövetségi Intézet, BanstPT) részére teljesít. A 7. számú teher a Deutsche Postot terhelő, a tisztviselők után fizetendő betegbiztosítás hiányának fedezetére szolgáló hozzájárulásokra vonatkozik. A 8. számú teher (a személyi állomány átszervezése) a tisztviselőket és a magánalkalmazottakat egyaránt érinti.

II.3.1.5. Az egyetemes szolgáltatás terhei (3. és 5. számú teher)

(106) Ezekben a terhekben azok a költségmegtakarítások jelennek meg, amelyeket a Deutsche Post akkor tudott volna megvalósítani, ha postahivatalainak hálózatát, valamint csomagszállítási hálózatát kereskedelmi szempontok alapján alakítja ki. A költségmegtakarítások kiszámítása például azon postahivatalok számán alapul, amelyeket a Deutsche Post elméletileg abban az esetben működtetne, ha nem terhelné egyetemes szolgáltatási kötelezettség.

II.3.2. A referenciaárakról szóló 2007. és 2011. évi határozatok

(107) 2007. november 7-én a postai szabályozó hatóság jóváhagyta a 2008. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakban alkalmazandó referenciaárakat (a továbbiakban: a referenciaárakról szóló 2007. évi határozat), 2011. november 4-én pedig elfogadta a 2012. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakban érvényes referenciaárakat (a továbbiakban: a referenciaárakról szóló 2011. évi határozat).

(108) A referenciaárakról szóló 2007. évi határozat óta több mint 50 levél feladása esetén az árakat már nem előzetesen ellenőrzik, hanem az 1997. évi PostG 25. §-a⁽¹⁾ értelmében ezek az árak utólagos áellenőrzés tárgyát képezik. A többi olyan postai szolgáltatás árát, amelyek esetében a Deutsche Post piaci erőfölénnyel rendelkezik, az 1997. évi PostG 19. §-ának megfelelően továbbra is előzetesen hagyják jóvá.

(109) A Bizottság a jelen határozatban „árszabályozás alá eső szolgáltatásokként” hivatkozik azokra a szolgáltatásokra,

amelyek tekintetében a Deutsche Post piaci erőfölénnyel rendelkezik, és amelyek az 1997. évi PostG 19. §-a értelmében előzetes áellenőrzés alá vagy a törvény 25. §-a alapján utólagos áellenőrzés alá esnek. „Árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokként” jelöli a Bizottság azokat a szolgáltatásokat, amelyek esetében a Deutsche Post nem bír erőfölénnyel a piacon, és amelyek esetében nem kell árszabályozást alkalmazni.

(110) A Deutsche Post hivatkozott továbbá azokra a terhekre is, amelyek a POSTDIENST dolgozóinak átvétele következtében felmerülő, versenyben nem szokásos bér- és szociális kiadások révén keletkeztek (például 2008 óta átlagosan [...] millió EUR-nak megfelelő összeg a 2. számú teher, azaz a versenyben nem szokásos szociális kiadások esetén), valamint hivatkozott az egyetemes szolgáltatási kötelezettségből eredő terhekre is. Ahogyan ez a referenciaárakról szóló 2002. évi határozat esetében is történt, a postai szabályozó hatóság újra engedélyt adott arra, hogy ezeket a költségeket a szabályozott bevételekből fedezzék, ezért ennek megfelelő magasabb referenciaárát határozott meg. Az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokat illetően tehát a postai szabályozó hatóság a referenciaárakról szóló 2002., 2007. és 2009. évi határozatokban változatlan módon elismerte ezeket a terheket.

II.4. A DPAG pénzügyi eredményei

(111) A DPAG 1995-2006 közötti pénzügyi eredményeit az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat 2. ábrája mutatja be. Míg az 1995-1999 közötti évek eredményei vegyes képet mutatnak (egyes években veszteségek merültek fel, más években pedig nyereséget könyveltek el), a 2000-2006 közötti időszak éveiben a DPAG folyamatosan 1 és 2 milliárd EUR összegű adózás előtti nyereséget tudott felmutatni.

(112) A 2007-2010 közötti években a DPAG az alábbi nettó nyereségeket termelte: 1,8 milliárd EUR (2007.), -2,0 milliárd EUR (2008.), 0,7 milliárd EUR (2009.) és 2,6 milliárd EUR (2010.).

(113) A DPAG nyilvánosságra hozott mérlegei alapján a nyereségek nem rendelkeznek hozzá az egyes szolgáltatásokhoz. A nyilvánosságra hozott mérlegek alapján ezért nem állapítható meg, hogy az árszabályozás alá eső egyetemes szolgáltatások összességében veszteségesek voltak-e, vagy pedig nyereséget termeltek.

III. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI

(114) A Törvényszék a T-421/07. sz. ügyben⁽²⁾ hozott ítéletében megerősítette, hogy valamennyi, az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozat óta vizsgált intézkedés tárgyát képezi annak az eljárásnak, amit az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozattal folytatott a Bizottság.

⁽¹⁾ Az 1997. évi PostG 53. §-a úgy rendelkezik, hogy a kizárólagos engedély lejártát követően legalább 50 levél feladása esetén nem előzetes áellenőrzést, hanem utólagos áellenőrzést kell alkalmazni.

⁽²⁾ A Törvényszék T-421/07. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügyben hozott 2011. december 8-i ítéletének (2011., a hivatalos gyűjteményben még nem tették közzé) 74. és azt követő pontja.

III.1. Nyugdíjtámogatás

- (115) Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat megállapította, hogy a nyugdíjtámogatás új állami támogatásnak minősül, mivel az 1995. évi nyugdíjreform előtt a Deutsche Postnak teljes mértékben saját forrásokból kellett finanszíroznia a nyugdíjköltségeket. A határozat elutasította Németországnak a Combust-ítéleten⁽¹⁾ alapuló azt az érvét is, miszerint a nyugdíjtámogatás nem minősül állami támogatásnak.
- (116) Annak vizsgálata során, hogy a korábbi nyugdíjköltségek nyugdíjtámogatás formájában történő ellentételezése a belső piaccal összeegyeztethető-e (például a Bizottságnak a francia La Poste⁽²⁾ tárgyában hozott határozatával összhangban (a továbbiakban: La Poste-határozat)), az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat figyelembe vette, hogy a rendhagyóan magas nyugdíjköltségeket nemcsak nyugdíjtámogatással, hanem a szabályozott bevételekből (lásd például a 2. számú terhet, azaz a piacon nem szokásos társadalombiztosítási járulékokat) is kompenzálták.
- (117) Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatban végzett és mindkét kompenzációs elemet figyelembe vevő számítások kimutatták, hogy a Deutsche Post ténylegesen olyan társadalombiztosítási járulékokat fizetett, amelyek 10-14 százalékponttal alacsonyabbak voltak a magánszférában tevékenykedő versenytársak által teljesített kötelező társadalombiztosítási járulék összmértékénél (munkáltatói + munkavállalói hányad).
- (118) Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat ezért megkérdőjelezte, hogy a korábbi nyugdíjköltségek ellentételezéseként juttatott nyugdíjtámogatás az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethető.

III.2. Az egyetemes szolgáltatások ellentételezése

- (119) Németország az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdésére hivatkozik az egyetemes szolgáltatási kötelezettség ellentételezéseként biztosított állami kompenzáció és állami garancia összeegyeztethetőségének indokolásakor:
- (120) Az Altmark-ítélet⁽³⁾ alapján az eljárás megindításáról szóló 2007. évi határozatban a Bizottság úgy vélte, hogy az állami kompenzációk és az állami garancia az

EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásoknak minősülnek.

- (121) Az eljárás megindításáról szóló 2007. évi határozatban a Bizottság kételyeket fogalmazott meg azzal kapcsolatban, hogy az állami kompenzációk és garanciák az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez szükségesek és a célnak megfelelőek voltak. A Bizottság szerint elsősorban az egyetemes szolgáltatásokra, illetve a kereskedelmi szolgáltatásokra jutó költségallokációt kellett megvizsgálni a 2005. évi közösségi keretszabályokban lefektetett alapelvek alapján. Kétségek voltak ezenkívül a méltányos nyereség megállapítását illetően is, amelyhez az ágazat átlagos jövedelmezőségét és a Deutsche Post kockázati pozícióit kellett figyelembe venni.

IV. WIK-SZAKVÉLEMÉNY

- (122) A WIK-szakvéleményt azért rendelték meg, hogy segítse a Bizottságot a Deutsche Post 1990-2007 közötti időszakra vonatkozó elszámolásának vizsgálatában annak megállapítása érdekében, hogy a Deutsche Post egyetemes szolgáltatási kötelezettségeiért túlkompensációban részesült-e. A WIK Consult GmbH-t különösen az alábbi feladatokkal bízták meg:

1. a méltányos nyereség referenciaértékének megállapítása,
2. a belső költségallokáció és a transzferár-megállapodások vizsgálata, valamint
3. az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségeiért járó túlkompensáció kiszámítása.

IV.1. A 2009. évi szabályozói bevétel- és költségelszámolás ismertetése

- (123) A Bizottság 2008. október 30-án kiadott információnyújtási rendelkezésére reagálva Németország 2009-ben végül megküldte az 1990-2007 közötti időszakra vonatkozó teljes körű REK-et (a továbbiakban: 2009. évi REK).

IV.1.1. Bevételek

- (124) A Deutsche Post bevételei az alábbi három, tágan meghatározott kategóriába oszthatóak:

1. Szabályozott egyetemes levélszolgáltatások (1990-2007 között az összbevétel 62 %-a)

Az árszabályozás alá eső levélszolgáltatásokhoz tartozik minden olyan egyetemes szolgáltatás, amelyet a Deutsche Post a piaci erőfölénye által jellemzett piacokon nyújt, ideértve azokat a szolgáltatásokat is, amelyek terén a kizárólagos engedély által biztosított

⁽¹⁾ A Bíróság T-157/01. sz. Danske Busvognmænd kontra Bizottság ügyben hozott 2004. március 16-i ítéletének (EBHT 2004., II-917. o.) 57. pontja.

⁽²⁾ A Bizottság 2008/204/EK határozata (2007. október 10.) a Franciaország által a La Poste (Posta) által foglalkoztatott állami alkalmazottak nyugdíjának finanszírozási módjára vonatkozó reform tekintetében nyújtott állami támogatásokról (HL L 63., 2008.3.7., 16. o.).

⁽³⁾ A Bíróság C-280/00. sz. Altmark Trans GmbH ügyben hozott 2003. július 24-i ítélete (EBHT 2003., I-7747. o.).

előnyöket élvezett. Ezek a szolgáltatások 1990-2007 között a Deutsche Post összbevételének 62 %-át adták ⁽¹⁾.

2. Szabályozás alá nem eső egyetemes szolgáltatások (1990-2007 között az összbevétel 26 %-a)

Egyetemes csomagszállítási szolgáltatásokat a Deutsche Post mindig is a verseny számára nyitva álló piacokon nyújtott, amelyeken csak 30 %-os átlagos piaci részesedéssel rendelkezett. 1990-2007 között a Deutsche Post összbevételének 15 %-a származott ezekből a szolgáltatásokból.

Az árszabályozás alá nem eső egyetemes levélszolgáltatások (például katalógusok, határon átnyúló levélküldés) a Deutsche Post összbevételének 11 %-át adták.

3. Szabályozás alá nem eső kereskedelmi szolgáltatások (1990-2007 között az összbevétel 12 %-a)

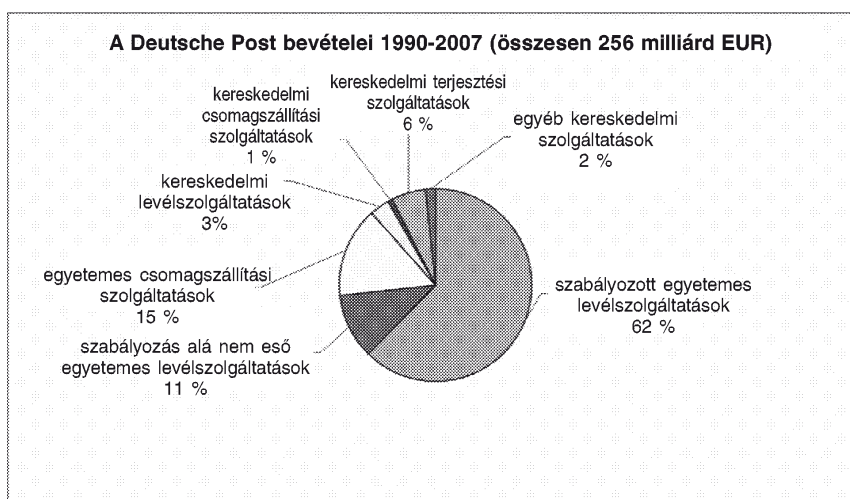
A Deutsche Post nemcsak postai szolgáltatásokra használta postahivatalainak hálózatát, hanem a Postbank AG és – kisebb mértékben – a Deutsche Telekom termékeinek és szolgáltatásainak értékesítésére is. A kereskedelmi jellegű terjesztési szolgáltatások a Deutsche Post összbevételének mintegy 6 %-át adták.

A kereskedelmi jellegű csomagszállítási és levélszolgáltatásokból (például címzett reklámküldemények) származott a Deutsche Post összbevételének mintegy 4 %-a.

A Deutsche Post számos egyéb szolgáltatást is végzett, például holdingként a más üzletágakban aktív nemzetközi leányvállalatai (például a DANZAS és a DHL) számára. Ezek a kereskedelmi jellegű egyéb terjesztési szolgáltatások a Deutsche Post összbevételének mintegy 2 %-át adták.

3. ábra

A bevételben való átlagos részesedés 1990-2007 között (névértékek alapján)

- (125) A WIK-szakvélemény csak azokra a kereskedelmi szolgáltatásokra terjed ki, amelyeket a jogi személy DPAG és a jogelőd vállalat POSTDIENST nyújtott az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódóan. A szakvélemény nem foglalkozott azokkal a kereskedelmi szolgáltatásokkal (például a DHL globális expressz szolgáltatásaival), amelyeket a Deutsche Post World Net (a továbbiakban: DPWN) keretein belül más jogi személyek végeztek.

IV.1.2. A terhek számítása a 2009. évi REK-ben

- (126) Azon REK-ekkel ellentétben, amelyeket a Deutsche Post a referenciaárakról szóló 2002., 2007. és 2011. évi határozatokhoz nyújtott be a szabályozó hatóságnak, a 2009. évi REK-ben - amelyet a hatóságnak soha nem küldtek

meg - a Deutsche Post sokkal magasabb költségeket rendel hozzá a szabályozott szolgáltatásokhoz.

- (127) A 2009. évi REK-re hivatkozva a Deutsche Post az 1990-2006 közötti időszakra [...] milliárd EUR-nak megfelelő átlagos költségeket érvényesít, a 2002. évi REK-ben ezek [...] milliárd EUR-t tettek ki.

4. ábra

Az egyetemes szolgáltatásból eredő, a 2009. évi REK szerinti terhek összehasonlítása a referenciaárakról szóló 2002. évi határozatban jóváhagyott terhekkel (éves átlag, névérték millió EUR-ban meghatározva)

(...)

⁽¹⁾ A 2009. évi REK a szabályozott levélszolgáltatásokkal elért bevételek időbeli alakulását mutatja meg az egyes üzletágakra vonatkozóan. A meghatározás minden egyes évre valamennyi szabályozott bevétel összegét tartalmazza, mégpedig függetlenül attól az üzletágtól, amelyben a bevételt elérték.

- (128) Míg a 2002. évi REK és a 2009. évi REK számításaiban nincs jelentős különbség a 2. számú terhet (versenyben nem szokásos szociális kiadások) és a 4. számú terhet (kiegészítő nyugdíjbiztosítás) illetően, addig az 1. számú terhet (versenyben nem szokásos alaphérek) esetében ez

mintegy [...]. A 2002. évi REK-től eltérően a Deutsche Post a „versenyben szokásos” alapberek viszonyítási alapként nem a bértarifa-szerződés szerinti béreket veszi alapul, hanem a szövetségi munkaügyi minisztérium 2007. évi rendeletében szereplő, a postai ágazatban irányadó minimálbért (a továbbiakban: 2007. évi minimálbér). Ezt a rendeletet azonban a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) jogellenesnek találta, és ezért soha nem lépett hatályba.

- (129) A 2009. évi REK-ben a Deutsche Post új teherként hivatkozik „A levélküldéssel kapcsolatos infrastruktúrára” (Infrastruktur Brief), ami a 6. kézbesítési naphoz kapcsolódó inkrementális költségeket (átlagosan évi [...] millió EUR) jelenti. A számítás azon az elméleti feltevéseken alapul, hogy egyetemes szolgáltatási kötelezettség hiányában a Deutsche Post hat helyett csak öt napon keresztül kézbesített volna postai küldeményeket.
- (130) A 3. számú teher, azaz a postahivatalok infrastrukturális terhének kiszámítása a 2002. évi REK-től eltérően történik. Csak azokat az állítólagos költségmegtakarításokat foglalja magába, amelyeket abban az esetben lehetett volna elérni, ha 1990 után valamennyi postahivatalt ügynökség formájában működtették volna. A 3. számú teher kiszámítására azon díjazás alapján kerül sor, amelyet a Deutsche Post 2007-ben harmadik személyek számára fizetett a terjesztési szolgáltatásokért.

IV.1.3. A 2009. évi REK szerinti haszonkulcsok

- (131) Az, hogy a terheket az árszabályozás alá eső egyetemes levélszolgáltatásokhoz rendelik hozzá, jelentős mértékben mentesíti a szabályozás alá nem eső szolgáltatásokat az olyan költségek alól, mint például a bér- és szociális kiadások. Ez az újraosztás a kereskedelmi szolgáltatások esetében igen pozitív, körülbelül [15-25 %-os] haszonkulcsokat, míg az árszabályozás alá eső levélszolgáltatások terén [0-10 %-os] veszteségeket eredményez.
- (132) Éves beszámolóiban a Deutsche Post nagyon magas nyereséget mutat ki a levéltovábbítási ágazatban (lásd az V.3. szakaszt is), amelyet azonban elnyelnek az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokról az árszabályozás alá eső szolgáltatásokra áthárított költségek.

5. ábra

Átlagos árbevétel-arányos jövedelmezőség a 2009. évi REK alapján

(...)

IV.2. A méltányos nyereség megállapítására szolgáló benchmarking

IV.2.1. A Deutsche Post értéklánca: alacsony technológiájú üzletág és alacsony üzleti kockázat

- (133) Az értéklánc és a vállalt üzleti kockázatok elemzése szükséges a „méltányos” nyereség megállapítására szolgáló benchmarking előkészítéséhez és a költségallokáció értékeléséhez. Csak akkor lehet „összehasonlítható” vállalkozáscsoportot keresni, és kiszámítani a Deutsche Postot megillető méltányos nyereség referenciaértékét, ha ismertek a működési és kockázati jellemzők.

IV.2.1.1. Egy alacsony technológiájú üzletág értéklánca

- (134) A Deutsche Post értéklánca két fő működési formára osztható:
- a levélküldemények és csomagok kézbesítésére szolgáló, az ország egész területét lefedő kézbesítési hálózat,
 - a postahivataloknak az ország egész területét lefedő hálózata.

- (135) A levél- és csomagküldési hálózat logisztikája alacsony technológiájú üzletág, ami nem igényel széles körű kutatásokat és fejlesztéseket, ezért az ágazat valamennyi szolgáltatója hasonló, szabványos módon dolgozik. Az ilyen jellegű tevékenységekre gyakran mint „rutintevékenységekre” hivatkoznak, és rutinszerűségükre utal az is, hogy ezeket a Deutsche Post nagyrészt kihelyezte. Ugyanez a helyzet az ország egész területén jelenlévő postahivatali hálózat által végzett terjesztési szolgáltatások esetében is, amelyek közül szintén egyre több szolgáltatás kerül kihelyezésre.

- (136) A rutintevékenységeken kívül a Deutsche Post legfontosabb nem anyagi értékeit az ügyfélkör, a márkanév és az elsősorban a levélpiacon megfigyelhető erős piaci pozíció jelentik. A WIK-szakvélemény szerint azonban ezek a nem anyagi jellegű értékek lényegében nem a Deutsche Post erőfeszítéseinek vagy befektetéseinek köszönhetőek, hanem nagyrészt korábbi kizárólagos engedélyre vezethetőek vissza. A Deutsche Postnak ezért nem kellett különösebben marketing tevékenységekbe fektetnie, hanem 2007-ig jogilag biztosított piaci helyzetére hagyatkozhatott. Ebből következően nem lenne helyes, ha a Deutsche Postot kárpótlás illetné meg ezekért a nem anyagi értékekért.

IV.2.1.2. Állami intézkedéseknek köszönhető alacsony kockázat

- (137) A Deutsche Post a szabályozott és a szabályozás alá nem eső szolgáltatások terén is alacsonyabb kockázatnak volt kitéve, mint versenytársai, aminek több oka is volt:
- (138) Először is a Deutsche Postot 2007-ig törvény által biztosított levélküldési monopólium védte. Ezenkívül valamennyi szabályozott levélszolgáltatás esetében előnye származott abból, hogy 90 %-os piaci részesedéssel rendelkezett, továbbá abból is, hogy vagy egyáltalán nem volt jelen verseny a piacon, vagy a verseny csak csekély mértékű volt. Az árszabályozás alá eső szolgáltatások adták a Deutsche Post bevételének csaknem kétharmadát.
- (139) Másodszor, a postai szabályozó hatóság árplafont engedélyezett a szabályozott levélszolgáltatásokra vonatkozóan. Ezt a felső határt a hatékonyan működő vállalatok költségeinél magasabban szabták meg, többek között azért, hogy kompenzálják az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén az állítólag versenyben nem szokásos költségeket. A DPAG-nak nem volt olyan versenytársa, aki olyan kizárólagos engedéllyel vagy piaci erőfölénnyel rendelkezett volna, ami lehetővé tette volna számára a szociális kiadások keresztfinanszírozását. A kizárólagos engedély, illetve a piaci erőfölény ezért nemcsak a szabályozott, hanem az árszabályozás alá nem eső egyetemes szolgáltatások és a kereskedelmi szolgáltatások terén is jelentősen alacsonyabb üzleti kockázatokat eredményezett.
- (140) Harmadszor, más állami intézkedések is a kockázatok jelentős mértékű csökkenéséhez vezettek mind az egyetemes szolgáltatások, mind pedig a kereskedelmi szolgáltatások terén: a 90-es évek elején az állami kompenzációk elnyelték a veszteségeket, az állami garanciának köszönhetően pedig a Deutsche Post, annak ellenére, hogy a 90-es évek elején súlyos pénzügyi helyzetben volt, 1995-ig a szövetségi állammal megegyező mértékű kamattal vehetett fel hitelt.
- (141) A Deutsche Postot versenytársaihoz képest összességében jelentősen alacsonyabb piaci kockázatok és költségkockázatok fenyegették, mivel ügyfélkörét nem magának kellett kiépítenie, és a szabályozott díjak emelése révén tovább tudta háritani a magasabb költségeket. A WIK-szakvélemény ezen érv alapján arra a következtetésre jut, hogy azok a postatársaságok felelnek meg leginkább az összehasonlítható versenytárs kategóriájának, amelyek csak rutintevékenységeket végeznek (például nem fektetnek jelentős összegeket marketingbe és márkanevbe), és nincsenek kitéve magas üzleti kockázatnak (például hosszú időre szóló szerződésekkel rendelkeznek).

IV.2.2. A méltányos nyereség referenciaértékeinek számszerűsítése

- (142) A működési és kockázatelemzés eredményeit felhasználva a WIK-szakvélemény készítői összehasonlítható postai

szolgáltatókat kerestek a pénzügyi adatbankokban (például az ORBIS nevű adatbankban, amely globális szinten mintegy 10 millió vállalkozás adatait tartalmazza). A mennyiségi és minőségi szempontú válogatás ellenőrzött fázisainak segítségével olyan összehasonlítható vállalkozásokat választottak ki, amelyek a versenypiacokon postai szolgáltatásokat nyújtanak.

- (143) A WIK-szakvéleményhez 26 összehasonlítható vállalkozást jelöltek ki, amelyek főként a csomagszállítás terén tevékenykednek, és a postai szolgáltatókra jellemző rutintevékenységeket végeznek. Az összes összehasonlítható versenytárs a „postai és futárpostai” gazdasági ágazatban (NACE-kód ⁽¹⁾ 641.) működött.
- (144) Ezzel kapcsolatban fel kell hívni a figyelmet arra, hogy kevés összehasonlítható versenytárs létezik, mert a vezető szolgáltatóknak a levélszolgáltatások jelentős részét lefedő kizárólagos engedélyei miatt magánvállalkozások szinte egyáltalán nem végeztek nagyobb mértékben levélszolgáltatásokat. A WIK-szakvélemény ezenkívül kizárja az összehasonlítható vállalkozások köréből más országok fő postai szolgáltatóit is, mert ezeket a szolgáltatókat a Deutsche Posthoz hasonlóan kizárólagos engedélyek védtek, és tevékenységüket elsősorban olyan piacokon fejtették ki, amelyek nem minősülnek versenypiacnak.
- (145) A „méltányos” nyereség megállapításához a WIK-szakvélemény az árbevétel-arányos jövedelmezőséget (return-on-sales, a továbbiakban: ROS) használja, ami a könyv szerinti nyereség (kamatok és adózás előtti eredmény, (EBIT)) és az árbevétel hányadosának felel meg. A WIK-szakvélemény kiszámítja az eszközarányos jövedelmezőséget (return-on-asset, a továbbiakban: ROA) (például EBIT az összes tőke százalékos arányában) is annak érdekében, hogy a méltányos nyereség megállapításához egy tőkén alapú referenciaérték is rendelkezésre álljon.

3. táblázat

A WIK-szakvélemény ROS és ROA referenciaértékei

	Árbevétel-arányos jövedelmezőség (ROS)	Eszközarányos jövedelmezőség (ROA)
Középérték (medián)	3,48 %	7,33 %
Felső határ (75. percentilis)	6,77 %	13,41 %

- (146) A mintából kiderül, hogy 1998-2007 között a postai ágazat versenynek kitett részében a ROS-medián 3,48 % volt. A WIK-szakvélemény azonban nemcsak a jövedelmezőség mediánját tartalmazza, hanem a méltányos

⁽¹⁾ A NACE-kódok (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne) az Európai Unióban a gazdasági tevékenységek statisztikai besorolására szolgálnak.

nyereség felső határát is, mégpedig az összehasonlítható versenytársak nyereségének felső kvartilisát, ami 6,77 %-os ROS mutatónak felel meg. Másképp megfogalmazva ez azt jelenti, hogy az összehasonlítható versenytársak 75 %-ának nyeresége nem haladja meg a 6,77 %-os ROS értéket ⁽¹⁾.

- (147) Az árbevétel-arányos jövedelmezőséget illetően a WIK-szakvélemény szerint a ROA-medián 7,33 %-nak, a felső határ pedig 13,41 %-nak felel meg.
- (148) Tekintettel arra, hogy a Deutsche Post sokkal alacsonyabb kockázatnak van kitéve, mint az éles versennyel jellemezhető piacokon (például az expressz csomagszállítás piacán) tevékenykedő összehasonlítható vállalkozások, a WIK-szakvélemény szerint a Deutsche Post méltányos nyeresége szempontjából a 3,48 %-os ROS-medián egy óvatos és konzervatív referenciaértéket jelent, és a szakvélemény nem ajánlja egy, a 6,77 %-os felső ROS-kvartilisig terjedő magasabb érték alkalmazását. Inkább egy ennél is alacsonyabb referenciaérték lenne indokolt, mert a 3,48 %-os ROS-medián egy 7,33 %-os ROA mutatóban csapódik le, ami még mindig sokkal magasabb a kockázatmentes kamatlábnál.

IV.3. A költségallokáció vizsgálata

- (149) A WIK-szakvélemény kifogásokat fogalmazott meg a 2009. évi REK költségelosztását illetően, mivel a kereskedelmi szolgáltatások mintegy [15 %-25 %]-os ROS értékei jelentősen meghaladták az ágazatra jellemző átlagot ⁽²⁾. Tekintettel arra, hogy a magánszférában tevékenykedő versenytársak sokkal kisebb haszonkulcsok dacára is nyereségesen működnek, a WIK-szakvélemény azt a következtetést vonta le, hogy magasabb költségeket kellene hozzárendelni a Deutsche Post kereskedelmi szolgáltatásaihoz, és ezért a szabályozott szolgáltatások esetében ennek megfelelően alacsonyabb költségekkel kellene számolni.
- (150) A WIK-szakvélemény így arra az eredményre jut, hogy a kereskedelmi szolgáltatások a rájuk eső költségek ellenére még mindig a versenytársak 3,48 %-os ROS-mediánjával megegyező nagyságú nyereséget termelnek. A szakvélemény ebből következően az 1990-2007 közötti időszakra a szabályozott szolgáltatások esetében [...] millió EUR-val alacsonyabb éves átlagköltséget vesz alapul.
- (151) Mivel a kereskedelmi jellegű terjesztési szolgáltatásokat nagyobb részben a két kapcsoló vállalkozás, a Postbank és a Telekom számára végezték, a WIK-szakvélemény azt is vizsgálta, hogy a piaci követelményeknek megfelelőek

voltak-e a két vállalat felé számlázott végső árak, és így referenciaárként szolgálhatnak-e a kereskedelmi jellegű terjesztési szolgáltatásokra eső költségek szempontjából. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a WIK-szakvélemény úgy véli, hogy a Deutsche Post és a két kapcsoló vállalkozás közötti szerződések olyan feltételeket tartalmaznak, amelyekkel független harmadik személyek is megkötötték volna a szerződéseket. Mivel a POST-BANK-nak és a TELEKOM-nak a 90-es évek elején nem volt lehetősége arra, hogy külső terjesztési hálózatokat vegyen igénybe, a két vállalat a felmerülő költségek megosztásában egyezett meg. Amikor azonban a Postbank és a Telekom később könnyebben tudott más terjesztési hálózatokat találni, és csökkentek az egyetemes szolgáltatások hálózatának költségei, a szerződést módosították, és egy olyan, bevételhez kötött jutalékban állapodtak meg, ami sokkal inkább megfelelt a terjesztési szolgáltatások teljesítése érdekében kötött tipikus szerződéseknek ⁽³⁾.

IV.4. A 2009. évi REK kiigazítása

- (152) A WIK-szakvélemény az alábbi módszer alapján több kiigazítást hajtott végre a 2009. évi REK-en:

4. táblázat

A WIK-szakvéleménynek a 2009. évi REK-en alapuló, túlzottan magas éves nyereségekre vonatkozó számítási módszere

Az egyetemes szolgáltatások bevételei
– Az egyetemes szolgáltatások költségei
– Méltányos nyereség
+ Állami kompenzációk
Túlzottan magas nyereségek

IV.4.1. Az egyetemes szolgáltatásból származó bevételek kiigazítása

- (153) A Deutsche Post eladta ingatlanjainak nagy részét (például azokat az ingatlanokat, amelyekre postai tevékenységének átszervezése miatt már nem volt szüksége). Az ebből származó bevételeket az egyetemes szolgáltatáshoz kell hozzárendelni, mivel ezen eszközök fő használója az egyetemes szolgáltatási ágazat, amely az eszközöket kereskedelmi szolgáltatások céljára bérbé adta.
- (154) A kiigazítás következtében az 1990-2007 közötti teljes időszakban az egyetemes szolgáltatásból származó bevételek átlagosan évi [...] millió EUR-val emelkednek.

⁽¹⁾ A csak csekély számú összehasonlítható versenytársra kiterjedő mintából származó eredmények alátámasztására a WIK-szakvélemény készítői a közúti áru fuvarozás gazdasági ágazatból (NACE-kód 60.) egy körülbelül 1 160 vállalkozásból álló viszonyítási csoportot is kiválasztottak, mivel a közúti áru fuvarozás erős versenynyit kített ágazat, amelyben a szolgáltatásokat gyakran olyan vállalkozások végzik, amelyek a postai szolgáltatókhoz hasonló szállítási tevékenységeket folytatnak. A második viszonyítási csoport alapján a készítőik egy 2,59 %-os ROS-mediánt, illetve egy 5,57 %-os felső (harmadik) ROS-kvartilist kaptak, ami megerősíti a szűkebb minta eredményeit.

⁽²⁾ A ROS-medián 3,48 %-nak, a ROS felső értéke pedig 6,77 %-nak felel meg.

⁽³⁾ A Deutsche Post „A postahivatalok által a Postbank számára nyújtott pénztári szolgáltatások jövedelmezősége 2002-2004 között” című („Rentabilität der Schalterleistungen der Postfilialen für die Postbank 2002 bis 2004”) 2005. évi Tcon-szakvéleményre hivatkozott, amelyben a postahivatali hálózat közvetlen költségeit és közös költségeit a tevékenység alapú költségek alapján rendelik hozzá a kereskedelmi szolgáltatásokhoz és az egyetemes szolgáltatásokhoz. Úgy tűnik, hogy a Postbank által fizetett ellentételezés összességében nézve megfelelő részét fedezi a postahivatali hálózat közös költségeinek (például a postai hálózat infrastrukturális terheinek (3. számú teher) megfelelő részét is).

IV.4.2. Az egyetemes szolgáltatások teljesítésével összefüggő költségek kiigazítása

IV.4.2.1. A költségelszámolás felbontása

(155) A 2009. évi REK nem megfelelően bontja fel a szolgáltatások belső elszámolását: az egyetemes szolgáltatásoknál nem szerepel az elért össznyereség, mivel bizonyos funkciókból (például a postahivatalokból) származó nyereségeket nem az egyetemes szolgáltatások és a kereskedelmi szolgáltatások szerint (például az egyes szolgáltatások költségei) bontottak meg, hanem összeadták, és kereskedelmi nyereségként mutatták ki őket. A Deutsche Post ezért nem tudott olyan elkülönített üzleti elszámolásokat bemutatni, amelyek megfelelnek a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról szóló, 2006. november 16-i 2006/111/EK bizottsági irányelv⁽¹⁾ előírásainak.

(156) Míg a Deutsche Post 1997-ig betérjesztette a belső költségelszámolás hozzávetőleges felbontását, a WIK-szakvéleményben korrigálni kellett az 1997 utáni évekre vonatkozó elszámolást, és a szakvélemény a helytelenül az egyetemes szolgáltatásokhoz sorolt költségeket a költségelszámolásban a kereskedelmi szolgáltatásokhoz helyezte át.

(157) A megfelelő kiigazítással az egyetemes szolgáltatások éves költségei átlagosan [...] millió EUR-val csökkennek az 1998-2007 közötti időszakban.

IV.4.2.2. A terhek árszabályozás alá eső és árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokhoz való allokálásának kiigazítása

(158) Ahogyan az az előzőekben is kifejtésre került, a WIK-szakvélemény nem korrigálja minden terhet külön-külön, hanem ehelyett a kereskedelmi szolgáltatások végső árait veszi alapul az új számításoknál, amelyek az ágazatra jellemző átlagköltségek szempontjából megbízható referenciaárnak tekinthetők. A kereskedelmi szolgáltatásokból⁽²⁾ származó túlzottan magas nyereségek ezért az eredetileg hivatkozott terhek finanszírozására szolgálnak. Az 1990-2007 közötti teljes időszakban a terhek átlagosan évi [...] millió EUR-val csökkennek.

IV.4.2.3. A kiegészítő nyugdíjbiztosítás eredménytől független költségei (4. számú teher)

(159) A 4. számú teherrel, azaz a kiegészítő nyugdíjbiztosítással a Deutsche Post olyan költségeket vállalt magára, amelyek éves beszámolóiban nem szerepelnek. Mivel a ROS-referenciaérték az „összehasonlítható versenytársak” REK-je alapján kerül meghatározásra, a Deutsche Post költségelszámolásánál csak azok a költségek vehetők figyelembe, amelyek a nemzeti számviteli standardok és a nemzetközi számviteli standardok (IAS) alapján is elfogadhatóak. Ezért az IAS-magyarázatokban rendszerint

nem szereplő extra költségek nem fogadhatóak el költségételként, és ezeket a rögzített haszonkulcsból (viszonyítási alap) kell finanszírozni.

(160) A megfelelő kiigazítással a 4. számú teher (kiegészítő nyugdíjbiztosítás) költségei az 1990-2007 közötti teljes időszakban évente átlagosan [...] millió EUR-val csökkennek.

IV.4.3. A tőkeköltségek kiigazítása a méltányos nyereségben

(161) A Deutsche Post olyan tőkeköltségeket is belefoglalt a 2009. évi REK-be, amelyeket a REK eredetileg nem tartalmazott, például a [...] és [...] költségeit. A WIK-szakvélemény törölte mind a [...] és a [...] költségeit, és azokat a méltányos nyereség referenciaértékével helyettesítette.

IV.4.3.1. Az 1996-2007 közötti időszak

(162) A méltányos nyereség az egyetemes szolgáltatásokból eredő korrigált bevételek és a 3,48 %-os ROS-referenciaérték alapján kerül meghatározásra, ami így éves szinten átlagosan [...] millió EUR méltányos nyereséget jelent. A [...] millió EUR-nak megfelelő átlagos éves tőkeköltségek ([...] millió EUR-t kitevő kamatköltségek és [...] millió EUR-nak megfelelő magasabb törvényes értékcsökkenések) a 2009. évi REK-ből törlésre kerülnek.

(163) Különösen figyelemre méltó, hogy a 3,48 %-os ROS-referenciaérték alapján számolt méltányos nyereség a 2009. évi REK-hez képest abszolút számokban nagyobb, mint a Deutsche Post által hivatkozott tőkeköltségek (például a befektetett saját tőke körülbelül [...] -nak megfelelő belső ROS alapján számolt kamatköltségek és a piaci értéken alapuló magasabb amortizációs költségek).

IV.4.3.2. Az 1990-1995 közötti időszak

(164) A Post VerfG 63. §-ának (1) bekezdése értelmében a Deutsche Post 1995-ig köteles volt úgynevezett visszaengedményezéseket⁽³⁾ teljesíteni a szövetségi kormány számára, amelyek összege körülbelül 5,838 milliárd EUR-nak, illetve a bevételek 8 %-ának felelt meg. Cserébe a törvény 63. §-ának (4) bekezdése felmentette a Deutsche Postot a visszaengedményezéseket meghaladó osztalékok kifizetésének kötelezettsége alól.

(165) A WIK-szakvélemény ezért kifejezetten eltekint attól, hogy az 1995-ig terjedő időszakra is „méltányos nyereséget” vegyen figyelembe, hiszen a visszaengedményezések teljes mértékben fedezték a Deutsche Post saját tőke költségeit. A Deutsche Post [...] millió EUR-nak megfelelő átlagos éves tőkeköltségeit ([...] millió EUR-t kitevő kamatköltségek és [...] millió EUR-nak megfelelő törvényes értékcsökkenés növekedések) ezért törlik a 2009. évi REK-ből, az egyetemes szolgáltatás költségeit pedig ennek megfelelően csökkentik.

⁽¹⁾ (HL L 318., 2006.11.17., 17. o).

⁽²⁾ Az 5. ábrán szereplő haszonkulcsok azon része, amely meghaladja a méltányos nyereségnek tekinthető 3,48 %-os árbevétel-arányos jövedelmezőséget.

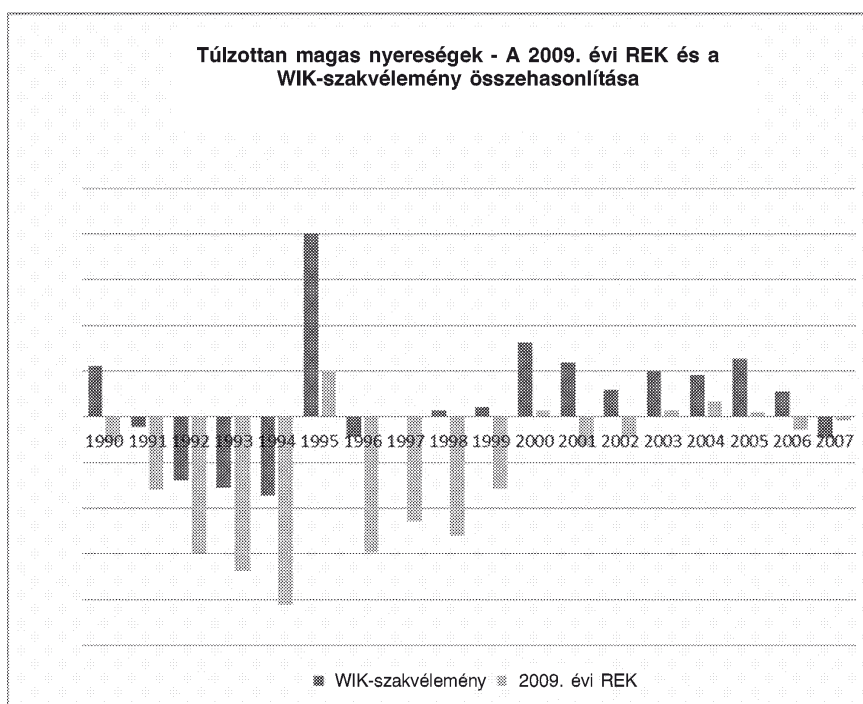
⁽³⁾ A visszaengedményezések részletes magyarázatát a VI.2.1. szakasz tartalmazza.

IV.4.4. Következtetések

- (166) A 2009. évi REK és a WIK-szakvélemény egyaránt azt mutatja, hogy az egyetemes szolgáltatásokból származó bevételek 1996-ig nem fedezték az egyetemes szolgáltatások költségeit. Míg a Deutsche Post a 2009. évi REK alapján még az állami kompenzációkkal együtt is kumulált hiányt mutatott ki a 2007-ig terjedő teljes időszakra, a WIK-szakvélemény arra a következtetésre jut, hogy az állami kompenzációk olyan összegűek voltak, hogy a Deutsche Postnak 1997-ben sikerült elérnie a fedezeti pontot.
- (167) A 2009. évi REK alapján az egyetemes szolgáltatások jövedelmezősége 1999-ig alig javult, és csak 2000 óta állapítható meg, hogy az egyetemes szolgáltatásokból eredő bevételek átlagban véve fedezik a költségeket. A WIK-szakvélemény ezzel szemben a 2000. évtől kezdve jelentős, a 3,48 %-os ROS-mediánt jelentősen meghaladó nyereségeket mutat az egyetemes szolgáltatások esetében, bár az egyetemes csomagszállítási szolgáltatásoknál csak átlag alatti, [...]os árbevétel-arányos jövedelmezőség valósult meg (lásd 6. ábra).

6. ábra

Az egyetemes szolgáltatások túlzottan magas éves nyereségének összehasonlítása 1990-2007 között
(millió EUR, névértékek)

V. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (168) Az érdekelt felek észrevételeket küldtek az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozathoz, az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozathoz, valamint az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozathoz kapcsolódóan. Jelen szakasz a határozatokhoz fűzött leglényegesebb megjegyzéseket foglalja össze.

V.1. A szövetségi pénzügyminisztérium (Bundesministerium der Finanzen) által kiadott postabélyegek felhasználására irányuló kizárólagos engedély

- (169) A TNT kétségbe vonta, hogy a Deutsche Post a szövetségi pénzügyminisztérium által kibocsátott postabélyegek felhasználására adott kizárólagos engedélyért ellenszolgáltatást fizetett volna. Az 1997. évi PostG 43. §-a értelmében a szövetségi pénzügyminisztériumot illeti meg a „Németország” felülnyomású postabélyegek kibocsátásának joga. Az ilyen postabélyegek felhasználását kérelmező postai szolgáltatóknak ellenszolgáltatást kell fizetnie,

valamint vállalnia kell a költségeket. A törvény 54. §-a értelmében a Deutsche Post AG 2007. december 31-ig kizárólagos engedéllyel rendelkezett a szövetségi pénzügyminisztérium által kiadott postabélyegeket illetően.

- (170) Amennyiben a Deutsche Post a szövetségi pénzügyminisztérium által kiadott postabélyegek felhasználásáért tényleg nem fizetett ellenszolgáltatást, akkor a TNT beadványa szerint ez jogellenes állami támogatásnak minősül.
- (171) A Bizottság megállapítja, hogy ezt az intézkedést az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozat, az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat és az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat nem vizsgálta, ezért ez az intézkedés nem képezi jelen határozat tárgyát.

V.2. Nyugdíjtámogatás

- (172) A UPS szerint a Deutsche Post előnyben részesült általa, hogy részben felmentést kapott az 1995 előtti fizetési kötelezettségek alól. Mivel a rendes szolgáltatóknak

maguknak kell fizetniük nyugdíjköltségeiket, a Deutsche Post versenytársaihoz képest előnyösebb helyzetben volt. A UPS egyetért a Bizottság azon érvelésével is, miszerint a szóban forgó támogatás nem minősülhet létező támogatásnak, mert alapvető változás történt a Deutsche Post pozíciójában, és olyan új törvényi rendelkezések kerültek bevezetésre, amelyek értelmében a Deutsche Post részben mentesül a tisztviselői nyugdíjköltségek átvállalására irányuló kötelezettsége alól. A UPS úgy véli, hogy az ilyen alapvető rendszerbeli változások nem minősülhetnek pusztán formális vagy adminisztratív jellegű egyszerű változtatásoknak.

- (173) A UPS üdvözli a Bizottság azon előzetes következtetését, miszerint a nyugdíjtámogatás az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján nem egyeztethető össze a belső piaccal. A Deutsche Post tartós jövedelmezőségét és kizárólagos engedélyét figyelembe véve felmerül az a jogos kérdés, hogy tényleg szükség van-e a hivatkozott régi terhek enyhítésére. A nyújtott támogatás ráadásul nem áll megfelelő arányban a Németország által hivatkozott közérdekű céllal, különösen azért, mert a régi terheket kompenzálják a magasabb levéldíjak és a nyugdíjtámogatás is. A UPS kiemeli, hogy a szövetségi kormányknak kell bizonyítania, hogy az intézkedés arányos volt-e. Németország viszont eddig még nem fejtette ki pontosan, hogy mennyiben voltak arányosak azok az előnyök, amelyek a Deutsche Post számára az intézkedésből származtak.
- (174) A UPS szerint a támogatásnak köszönhetően a Deutsche Post kedvezőbb helyzetbe tudta hozni magát nemcsak Németországban, hanem azokon az európai piacokon is, amelyekben versenyben áll más postai szolgáltatókkal, így például a UPS-szel. Tekintettel arra, hogy a nyugdíjtámogatás segítségével a Deutsche Post a többi érdekelt fél hátrányára tudta kiépíteni pozícióját a kereskedelmi ágazatban, a verseny a Deutsche Post versenytársainak hátrányára torzult.
- (175) A UPS azt kéri, hogy a Bizottság vizsgálja meg a nyugdíjigények finanszírozására nyújtott összes olyan támogatás szükségességét és arányosságát is, amelyet a 2007-2011 közötti időszakra vonatkozóan a hivatalos vizsgálati eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozat megnevez, továbbá vizsgálja meg, hogy a Deutsche Post még mindig kap-e az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében jogellenesnek minősülő állami támogatásokat.
- (176) A UPS ezenkívül arra is felkéri a Bizottságot, hogy fejtse ki részletesebben, hogyan jutott arra a következtetésre, miszerint a Deutsche Post számára nyújtott támogatások nem egyeztethetőek össze a belső piaccal. A UPS különösen a WIK-szakvélemény egy példányát szeretné megkapni, hogy képet alkothasson arról, mennyiben kerültek felhasználásra az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatban a WIK-szakvélemény eredményei a nyugdíjtámogatás értékelése során.

V.3. Az egyetemes szolgáltatások nyújtásának ellentételezése

- (177) A UPS teljes mértékben támogatja a bizottsági vizsgálatot, és feltétel nélkül egyetért az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozatban megfogalmazott, az egyetemes szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére vonatkozó értékeléssel. A UPS ezenkívül megküldte a 2006. októberi ⁽¹⁾ NERA szakértői jelentés aktualizált változatát ⁽²⁾, amelyre a Bizottság az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozat 58. pontjában hivatkozik.
- (178) Míg a 2006. évi NERA szakértői jelentésben olyan becslés szerepelt, miszerint az 1999 utáni időszakban a DPWN levélküldési ágazatának átlagos tőkehozama 20 % felett volt ⁽³⁾, a szakvélemény átdolgozott változata szerint 2000-2005 között a tőkehozam még az 50 %-ot is meghaladta. Sőt mi több, a 2003-2005 közötti időszakra vonatkozóan a tőkehozamot 100 % felettire becsülték. A UPS ezért arra a következtetésre jut, hogy a különösen nyereséges szabályozott levélküldési ágazatból származó nyereség több mint elegendő volt az egyetemes szolgáltatás veszteségeinek fedezésére.
- (179) A UPS szerint ezenkívül a Deutsche Post költségelszámolása nem jelent megfelelő alapot a szabályozott ágazat jövedelmezőségének és terheinek elemzése és értékelése szempontjából, ezért a költségek szabályozott szolgáltatásokra, egyetemes szolgáltatásokra és kereskedelmi szolgáltatásokra való felosztását kellene átfogó módon elemezni. A támogatás összegének és a túlkompenzáció mértékének megállapítása során figyelembe kellene venni minden olyan előnyt, amelynek biztosítására a Deutsche Post régi terheinek fedezése érdekében került sor, így például a Németország által a Deutsche Post javára 1995-ben nyújtott tőkejuttatásokat, valamint az eszközök ingatlanok és infrastruktúra formájában történő átruházását.
- (180) A kapcsolt vállalkozásokkal a belső transzferárakról kötött megállapodásokra a UPS szerint a Chronopost-ítéletnek ⁽⁴⁾ megfelelően továbbra is a függetlenség elvét (*arm's length principle*) kell alkalmazni. A Bizottságnak

⁽¹⁾ National Economic Research Associates (NERA), „The Profitability of the Mail Division of Deutsche Post – A Final Report” [A Deutsche Post postai ágazatának rentabilitása – Végső jelentés] (2006. október).

⁽²⁾ National Economic Research Associates (NERA), „The Profitability of the Mail Segment of Deutsche Post – An Update” [A Deutsche Post postai szegmensének rentabilitása – Frissítés] (2007. november).

⁽³⁾ A DPWN levélküldési ágazata szélesebb körű, mint a DPAG németországi tevékenységei, és ide tartozik az összes, az egész világon végzett postai szolgáltatás. A DPWN levélküldési ágazatának legjelentősebb részét azonban a belföldi ügyletek alkotják.

⁽⁴⁾ A Bíróság C-83/01. P., C-93/01. P. és C-94/01. P. sz. Chronopost SA, La Poste és a Francia Köztársaság kontra Union française de l'express (Ufex), DHL International, Federal express international (France) SNC és CRIE SA egyesített ügyekben hozott 2003. július 3-i ítélete (EBHT 2003., I.6993. o.).

ezért a Deutsche Post és a DPEED között létrejött szerződést különösen az abban szereplő ármegállapodások szempontjából kell megvizsgálnia.

V.4. Rendhagyóan magas levéldíjak

- (181) Az FFPI teljes mértékben egyetért az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozattal, az FFPI szerint ugyanis a nyugdíjkiadások növekedését eredményező törvényi és közigazgatási módosítások hozzátartoznak a rendes üzleti kockázathoz, ami egy vállalkozás jövedelmezőségére is hatással lehet. Mivel a szokásos piaci feltételek mellett működő vállalkozásoknak saját forrásaikból kell finanszírozniuk az ilyen jellegű többletköltségeket, a Deutsche Postot sem részesíthette volna Németország nyugdíjtámogatásban.
- (182) Az FFPI arra is hivatkozik, hogy 2000. évi üzleti jelentésében a Deutsche Post kifejezetten kiemelte nyugellátási reformjának jelentőségét, és ebben a tekintetben kifejtette, hogy a vállalati ügyfelek számára végzett postai tevékenységek terén jegyzett EBITA (adózás, kamatok és értékcsökkenés előtti működési eredmény) 98,6 %-kal való növekedése mindenekelőtt a tisztviselői nyugdíjalapba fizetendő kevesebb járulékra vezethető vissza. Ebből következően a nyugdíjreformot nem lehet jelentéktelennek vagy túlnyomó részben adminisztratív jellegűnek felfogni.
- (183) Az FFPI által 2001-2008 között végzett tanulmányból kiderül, hogy a 20 grammot meg nem haladó súlyú szabványlevelek 2009-ben Németországban érvényes szállítási díja az élmezőnyben helyezkedett el. Az 500 grammot meg nem haladó súlyú csomagok szállításának díja ezzel szemben az alacsonyabb tartományban volt, ami kereszt támogatásra utal.
- (184) Az FFPI meggyőződése szerint a Deutsche Post támogatásának célja nem a németországi postai szolgáltatási piac, illetve meghatározott postai szolgáltatások növekedésének fellendítése volt. A vizsgálat tárgyát képező időszakban a Deutsche Post nyereséges vállalat volt, amely a német piacon vezető pozíciót tudott szerezni, valamint meg tudta teremteni a hatékony működést, és bővíteni tudta üzleti tevékenységeit. A nyugdíjtámogatásokat ezért nem lehet az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinteni.

V.5. Haszonkulcsok

- (185) A BIEK véleménye szerint a többi postai szolgáltató számára hátrányt okozott, hogy a Deutsche Post az egyes levélpiacon fennálló dominanciáját az élesebb versennyel jellemezhető piacokon végzett levél- és csomagküldési szolgáltatások költségeinek keresztfinanszírozására használta. Mivel a Deutsche Post áremeléseket hajthat végre azokon a piacokon, amelyeken kizárólagos engedéllyel rendelkezett, és amelyeken továbbra is 90 %-ot meghaladó piaci részesedéssel bír, lehetősége nyílik

arra, hogy keresztfinanszírozással fedezze a verseny szempontjából intenzívebb piacokon felmerülő költségeket.

- (186) A BIEK másik érve, hogy azon régi terhek dacára, amelyekre hivatkozik, a Deutsche Post a más európai országokban működő összehasonlítható vállalkozásokhoz képest sokkal nagyobb nyereséget termelt, ezt támasztják alá többek között a belföldi szállítás terén a 10-20 %-os ROS-értékek is. Ezt a haszonkulcsot adott esetben még alacsonyabbra is lehet torzítani, mivel a belföldi szállítás olyan csomagszállítási szolgáltatásokat is magába foglal, amelyek esetében a haszonkulcs átlagosan alacsonyabb, mint a levélküldési szolgáltatásoknál.
- (187) A Deutsche Post által hivatkozott magasabb bérköltségekkel kapcsolatban a BIEK utal arra, hogy a Deutsche Post a szállítási ágazatra jellemző átlagbéreket használta fel referenciaértékként azokhoz a számításokhoz, amelyek azt mutatják meg, hogy versenytársaihoz képest mekkora béreket fizet. A BIEK azzal érvel, hogy bár az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatban a Bizottság referenciaértékként ezeket a számokat vette alapul számításaihoz, gondolnia kell arra, hogy a Deutsche Post versenytársai ezen átlagbéreknél legalább 15 %-kal magasabb béreket fizetnek. Ebből következően azok a kiegészítő jellegű bérköltségek, amelyekre a Deutsche Post hivatkozik, sokkal alacsonyabbak annál, mint amit a Deutsche Post állít. A BIEK szerint a bérköltségek közötti maradék különbség nem a régi terheknek, hanem sokkal inkább a Deutsche Post nagyságának és piaci erőfölényének tulajdonítható.
- (188) Ezenkívül a BIEK szerint a Deutsche Post régi terheit, ideértve a nyugdíjkiadásokat is, a kellesténél is jobban kompenzálták a magasabb szabályozott levéldíjak. Azok a támogatási intézkedések, amelyeket a Bizottságnak értékelnie kell, azt eredményezték, hogy mostanáig a levélküldési szolgáltatások terén alapvetően nem létezett verseny, a csomagszállítási szolgáltatások esetében pedig a verseny jelentős mértékben torzult.

VI. NÉMETORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

VI.1. A nyugdíjtámogatáshoz fűzött észrevétel

VI.1.1. *A versenyben nem szokásos szociális kiadások ellentételezéséből nem származott pénzügyi előny*

- (189) Németország a Combis-ítéletre⁽¹⁾ hivatkozva azon a véleményen van, hogy nem minősülnek támogatásnak azok az állami kifizetések, amelyeket a korábban állami tulajdonban lévő, egyetemes szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók privatizációja keretében a magánszférában tevékenykedő versenytársak által fizetendő mértékű meghaladó nyugdíjkiadások kompenzálása érdekében nyújtanak.

⁽¹⁾ A Bíróság T-157/01. sz. Danske Busvognmænd kontra Bizottság ügyben hozott 2004. március 16-i ítéletének (EBHT 2004., II-917. o.) 57. pontja.

(190) Németország egyetért a Bizottsággal abban, hogy a Deutsche Post szociális kiadásait össze kell hasonlítani a versenytársakat terhelő szociális kiadásokkal. Az összehasonlítást azonban rögtön az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján kell elvégezni, nem pedig később, az összeegyeztethetőségnek az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján történő vizsgálata során.

VI.1.2. Az 1995 előtti helyzethez képest nem áll fenn pénzügyi előny

(191) Németország szerint a Deutsche Postot a nyugdíjtámogatás nem mentesítette olyan költségek viselése alól, amelyeket egyébként saját forrásaiból kellett volna fizetnie. Ebből következően a Deutsche Postnak nem származott ebből olyan előnye, ami megfelelne az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésében meghatározott előnynek. Németország kijelenti, hogy a Deutsche Post sem jogilag nem volt köteles arra, sem pedig pénzügyi szempontból nem volt abban a helyzetben, hogy 1995 előtt és után a tisztviselők nyugdíját finanszírozza.

(192) Németország először is arra hivatkozik, hogy az 1989. évi PostVerfG 46. §-a értelmében az 1989-ben a Deutsche Post által átvett tisztviselők továbbra is a szövetségi állam szolgálatában álltak. Az 1995. évi második postareformot követően is a szövetségi állam szolgálatában maradtak a Deutsche Post által foglalkoztatott tisztviselők az 1994. évi PostPersRG 2. §-a (3) bekezdésének, valamint az alaptörvénybe újonnan beillesztett 143b. cikk értelmében.

(193) Mivel mindig is kizárólag a szövetségi kormány volt felelős a tisztviselői nyugdíjigények kielégítéséért, a Deutsche Post jogilag soha nem volt köteles arra, hogy saját forrásait használja fel erre a célra.

(194) Még ha a Deutsche Post az 1989. évi PostVerfG 54. §-ának (2) bekezdése értelmében köteles is lenne a tisztviselők nyugellátását finanszírozni, Németország kitarthat az emellett a nézet mellett, hogy ez a nyugdíjszabályozás (akárcsak a visszaengedményezések fizetésére irányuló kötelezettség az 1989. évi PostVerfG 63. §-a szerint) a „belső jogviszonyban” volt irányadó, és a szövetségi költségvetés bevételi forrásainak javítására szolgált. A Deutsche Post számára azonban nem keletkezett semmilyen kötelezettséget a tisztviselőkkel szemben.

(195) Az 1995. évi második postareformot követően az 1994. évi PostPersRG 2. §-ának (3) bekezdése, valamint a törvény 14. és 16. §-ai értelmében is kizárólag a szövetségi kormányt terhelte felelősség a nyugellátásra jogosult tisztviselőkkel szemben. A Deutsche Postnak a törvény 16. §-ának (1) bekezdése szerinti, a postai tisztviselők nyugdíjpénztára felé teljesítendő járulékfizetési kötelezettsége, valamint az 1989. évi PostVerfG 54. §-ának (2) bekezdése szerinti kötelezettsége csak a szövetségi költségvetést tehermentesítette. A kizárólag a szövetségi államot terhelő nyugellátási kötelezettség változatlanul fennállt.

(196) Polgári jogilag sem lett volna lehetséges, hogy a szövetségi kormány az 1995-ben újonnan létrejött DPAG-ra ruházza át a tisztviselők nyugellátásának finanszírozására irányuló kötelezettségét. Ha az anyavállalat jogilag független leányvállalatára ruházza át fennálló nyugellátási kötelezettségeit, a polgári jogi alapelvek szerint harmadik személyek vagyoni követeléseikért továbbra is az anyavállalatot terheli fizetési kötelezettség.

(197) Németország azt a további érvet hozza fel, hogy a Deutsche Post soha nem rendelkezett a nyugdíjterhek finanszírozásához szükséges elegendő saját forrással. Egyrészt a POSTDIENST 1995 előtt mindig veszteségesen működött, és a felmerülő hiányt a szövetségi államnak 5,6 milliárd EUR összegű átutalásokkal kellett kiegyenlítenie. Másrészt 1995-ben, amikor a POSTDIENST-ből létrejött a DPAG, a felhalmozódott nyugellátási kötelezettségek körülbelül [...] milliárd EUR-t tettek ki. A mérleg passzív oldalán szereplő ilyen jellegű kötelezettségekkel a DPAG-t nem lehetett magánjogi vállalkozásként létrehozni, mivel a szövetségi kormány nem bocsátott rendelkezésre megfelelő tőkét a DPAG szükséges gazdasági fenntarthatóságához.

VI.1.3. A nyugdíjtámogatás az EUMSZ 108. cikkének (1) bekezdése szerinti létező támogatás

(198) Ha a nyugdíjtámogatást az állami támogatások közé kell sorolni, akkor Németország szerint a nyugdíjtámogatást a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjának i) alpontja szerinti létező támogatásnak kell tekinteni, mivel 1953 óta, azaz a német alaptörvény vonatkozó rendelkezésének hatálybalépése óta a tisztviselők nyugdíjigényének kielégítéséért kizárólag az állam felelős, és ebben a tekintetben kizárólag az államot terheli finanszírozási kötelezettség. Németország kitarthat azon véleménye mellett, miszerint az 1989. évi első és az 1995. évi második postareform sem változtatott az állam nyugellátási és finanszírozási kötelezettségén. Kijelenti, hogy a Deutsche Post 1995 előtt és után sem volt jogilag köteles arra, valamint pénzügyi szempontból sem volt abban a helyzetben, hogy fizesse a tisztviselők nyugdíját.

(199) Németország ezenkívül a Bizottságnak a T-266/02. sz. ügyben a Bíróság előtt kifejtett állítására hivatkozik. Véleménye szerint az ítélet 54. pontjából világosan kiderül, hogy a Bizottság „a megtámadott határozatban úgy ítélte meg, hogy a felperesnek kizárólag a DB-Telekom által eszközölt átutalásokból származott előnye”⁽¹⁾.

(200) Németország ebből az állításból arra következtet, hogy a Bizottság ezáltal a nyugdíjtámogatás esetében is úgy ítélte meg, hogy nem áll fenn pénzügyi előny. Németország szerint így a Bizottság a 659/1999/EK rendelet 4. cikke értelmében úgy határozott, hogy „nem emel kifogást”. Ezenkívül a rendelet 1. cikke b) pontjának ii) alpontja szerint a megengedő határozat azt jelentené, hogy a nyugdíjtámogatás esetében létező támogatásról van szó.

⁽¹⁾ A Bíróság T-266/02. sz. Deutsche Post AG kontra Bizottság ügyben hozott 2008. július 1-jei ítéletének (EBHT 2008., II-1233. o.) 54. pontja.

VI.1.4. *A nyugdíjtámogatás a régi terhek olyan ellentételezése, amely az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése értelmében összeegyeztethető a belső piaccal*

(201) A Bizottságnak a La Poste-határozatban kifejtett érveire figyelemmel Németország véleménye szerint a nyugdíjtámogatás az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a belső piaccal, és véleményét az alábbiakkal támasztja alá:

1. A Deutsche Post olyan társadalombiztosítási járulékokat teljesített, amelyek minden tekintetben meghaladták a munkáltatók által fizetendő nyugdíjbiztosítási, betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékokat.

2. A Bizottság annyiból nem állapította meg helyesen a komparatív előnyt, hogy a számítás azon a feltevésen alapul, miszerint az árszabályozás alá eső szolgáltatások fedezik a hivatkozott 2. számú terhet (a versenyben nem szokásos társadalombiztosítási járulékokat). A többi vezető postai szolgáltatóhoz hasonlóan a La Poste is a magasabb levéldíjakat használta fel szociális kiadásainak finanszírozására, amit azonban a Bizottság a La Poste-határozatban nem vizsgált.

3. Bár Németország elvileg egyetért azzal, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatásokból származó bevételeknek fedezniük kell a hivatkozott terheket, a Bizottság nem bizonyította, hogy a szabályozó hatóság helyt adott a Deutsche Post arra irányuló kérelmének, hogy a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat a szabályozott bevételekből finanszírozzák, illetve azt sem bizonyította, hogy a szabályozott bevételek tényleg elegendőek voltak-e ahhoz, hogy fedezzék a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat.

(202) Németország arra is hivatkozik, hogy a Bizottság a Royal Mail⁽¹⁾ ügyében hozott, az eljárás megindításáról szóló határozatában hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a koherens döntési gyakorlat érdekében koherens kritériumok alapján történjen a korábban állami tulajdonban lévő vállalatok nyugdíjköltségeinek megítélése. A Bizottságnak ezért figyelembe kell vennie a La Poste-határozatot és a Royal Mail ügyében hozott előzetes értékelést is. A Royal Mail ügyében a Bizottság nem kifogásolta a nyugdíjhiány kompenzálását, holott a 2008. évi Hooper-jelentésből kiderül, hogy a Royal Mail nyugdíjköltségeinek fedezésére részben magasabb szabályozott levéldíjak révén került sor.

⁽¹⁾ A Bizottság C 265/02. sz. támogatási ügyben 2011. július 29-én hozott határozata a Royal Mail javára végrehajtott állami támogatási intézkedésekről (HL C 265., 2011.9.9., 2. o.).

VI.1.4.1. A versenyben szokásos szociális kiadásoknak kell referenciaértékként szolgálniuk

(203) Németország az Ehlermann professzor által készített 2011. július 19-i⁽²⁾ szakvéleményre hivatkozva azt állítja, hogy a Bizottság két hibát is elkövetett a Deutsche Post szociális kiadásai szempontjából alkalmazandó referenciaérték kiszámítása során.

(204) Németország szerint a járulékok munkavállaló által fizetendő részét nem lehet figyelembe venni a referenciaértéknél, mert a magánszférában a munkáltatókat nem kötelezi a törvény a munkavállalókat terhelő hányad átvállalására. A munkáltató csak adminisztratív okokból vállalja át a társadalombiztosítási járulékok teljes összegének befizetését, holott erre a törvény alapján nem köteles. A munkavállalót terhelő hányadnak a referenciaérték szempontjából történő figyelembevétele ellentmondana az eddigi döntési gyakorlatnak is (vö. La Poste-határozat).

(205) A szociális kiadások referenciaértékének kiszámítása során a piacon szokásos béreket⁽³⁾ kell alapul venni, mivel a tisztviselők bére jelentősen meghaladta a piacon jellemző átlagot.

VI.1.4.2. A szabályozott szolgáltatásokból származó bevételek nem fedezik a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat

(206) Németország először is kiemeli, hogy pusztán hipotetikus jellegű az a feltevés, miszerint az árszabályozás alá eső bevételek teljes mértékben fedezik a 2. számú terhet, mivel nem állapítható meg, hogy a szabályozott árak emelésére tényleg a versenyben nem szokásos kiadások fedezése érdekében került-e sor. Egyrészt a referenciaárakról szóló 2002. évi határozatból nem derül ki, hogy a postai szabályozó hatóság figyelembe vette-e a versenyben nem szokásos kiadások hivatkozott terheit, és ha igen, akkor mekkora mértékben. Másrészt 2002-ig az árakat az 1997-ben jóváhagyott szinten tartották, és nem állapítható meg, hogy ezek az árak magukba foglalták-e a szabályozás alá nem eső szolgáltatások versenyben nem szokásos szociális kiadásainak ellentételezését.

(207) Németország úgy érvel, hogy nem elég kijelenteni, hogy az árszabályozás alá nem eső ágazatban a versenytársakhoz képest alacsonyabb társadalombiztosítási járulékokat kellett fizetni. Azt is vizsgálni kell, hogy a szabályozott szolgáltatások ténylegesen finanszírozhatták-e bevételeikből a hivatkozott, versenyben nem szokásos szociális terheket.

⁽²⁾ Lásd 41. pont.

⁽³⁾ A 2009. évi REK-ben a 2007. évi minimálbért használták fel az 1. számú teher – versenyben nem szokásos alapbérek – kiszámításához.

- (208) Versenyben nem szokásos szociális kiadásainak ellentételezése révén a Deutsche Post akkor jutna pénzügyi előnyhöz, ha a számára kifizetett kompenzációs juttatások meghaladnák a tisztviselői után fizetendő összes szociális kiadást.
- (209) Németország sajnálatosnak tartja, hogy nem készült olyan átfogó számítás, amely megmutatná, hogy a tisztviselői után fizetendő szociális kiadásokért a Deutsche Post összességében túl- vagy alulkompenzációban részesült-e. Hangsúlyozza, hogy szükség van egy ilyen számításra annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti pénzügyi előny.
- a) *A szakértő által készített szakvélemény a versenyben nem szokásos szociális kiadások alulkompenzációját állapítja meg*
- (210) A fentiekben említett hiány pótlása céljából Németország megküldte a Weber professzor⁽¹⁾ által készített szakvéleményt annak bemutatása érdekében, hogy a Deutsche Postnak pénzügyi hátránya származott a tisztviselők foglalkoztatásával összefüggésben felmerülő szociális kiadások kapcsán. A szakvélemény először is kifejti, hogy a Deutsche Postot ténylegesen terhelő, a tisztviselők után fizetendő szociális kiadások mekkora összeggel haladják meg a magánszférában tevékenykedő versenytársak által alkalmazottaik után fizetendő szociális kiadásokat (a szakvélemény „a DPAG piaci szintet meghaladó szociális kiadásaiként”, illetve „szerkezeti
- hátrányként” hivatkozik ezekre), és összehasonlítja a piaci szintet meghaladó kiadásokat a 2. számú teherért kapott ellentételezéssel.
- (211) Ahogyan az 5. táblázatból is látható, a szakvélemény beleszámítja a tisztviselők foglalkoztatásából eredő szociális kiadásokba a Deutsche Post által a tisztviselői nyugdíjalapba teljesített kifizetéseket és az egyéb szociális kiadásokat, így például az orvosi költségekhez, valamint a balesetbiztosításhoz és más biztosításokhoz teljesített hozzájárulásokat.
- (212) Az alkalmazottak foglalkoztatása kapcsán felmerülő szociális kiadásokat a szakvélemény az alábbiak szerint határozza meg: a munkáltató által fizetett kötelező nyugdíj-, munkanélküliségi, betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékok szorozva a „versenyben szokásos” bérekkel (például a tisztviselők többségénél a 2007. évi minimálbérrrel).
- (213) A versenyben nem szokásos szociális kiadásokat azok, a Deutsche Postnál a tisztviselőkkel összefüggésben felmerülő szociális kiadások jelentik, amelyek meghaladják az alkalmazottakra irányadó és a munkavállalót terhelő társadalombiztosítási járulékok alapján a szociális kiadásokra meghatározott referenciaértéket.

5. táblázat

A nettó eredmény kiszámítása a német szakértői vélemény alapján

–	a nyugdíjalapba teljesített kifizetések
–	egyéb szociális kiadások
+	„versenyben szokásos” szociális kiadások mint referenciaérték (alapját a munkáltató által fizetendő társadalombiztosítási járulék és a „versenyben szokásos” bérek képezik (például a 2007. évi minimálbér))
<hr/>	
	versenyben nem szokásos szociális kiadások
+	a szabályozott bevételekből származó ellentételezés (2. számú teher – versenyben nem szokásos szociális kiadások)
<hr/>	
	nettó eredmény (alul- vagy túlkompenzáció)

- (214) Az 1995-2007 közötti időszakra vonatkozóan az derül ki a számításokból, hogy a 2. számú teher nem fedezte a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat. A szakvélemény szerint ráadásul a Deutsche Post esetében [...] milliárd EUR nagyságú alulkompenzáció valósult meg. A szakértő arra a következtetésre jut, hogy a Deutsche Post az öt terhelő, versenyben nem szokásos szociális kiadásokért még akkor sem részesült megfelelő kompenzációban, ha az árszabályozás alá eső bevételek magukba foglalják a 2. sz. terhet.
- b) *A 2009. évi REK szerint az árszabályozás alá eső ágazat bevételei nem fedezték a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat*
- (215) Németország azzal érvel, hogy amíg az árszabályozás alá eső szolgáltatásoknál keletkező veszteségek meghaladják a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat, addig nem lehet megállapítani, hogy a szabályozott bevételek ténylegesen kompenzálják-e a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat. Annak alátámasztására, hogy az

⁽¹⁾ Lásd 41. pont.

árszabályozás alá eső szolgáltatásoknál felmerülő veszteségek nagyobbak voltak a versenyben nem szokásos szociális kiadásoknál, Németország egy, a 2009. évi REK-en alapuló szakértői észrevétel⁽¹⁾ adott át.

- (216) A számítások a 2009. évi REK-re támaszkodnak, és az árszabályozás alá eső szolgáltatások esetében egy 7 %-os ROS mutatót tekintenek méltányos nyereségnek (hivatkozva a II. Deloitte-szakvéleményre, amellyel a VI.3.2. szakasz foglalkozik részletesebben). A méltányos nyereség levonását követően az árszabályozás alá eső szolgáltatásoknál a veszteség [...] milliárd EUR-t tesz ki, ami meghaladja az 1995-2007 közötti időszak vonatkozásában hivatkozott, versenyben nem szokásos szociális kiadásokat. Az árszabályozás alá eső szolgáltatásokból származó bevételek tehát nem voltak elegendőek a szóban forgó, versenyben nem szokásos szociális kiadások fedezésére.

VI.2. Az egyetemes szolgáltatások ellentételezéséhez fűzött észrevételek

VI.2.1. Állami kompenzációk

- (217) Németország azzal érvel, hogy az állami kompenzációk nem jelentettek pénzügyi előnyt a Deutsche Post számára, mivel az 5,666 milliárd EUR összegű kifizetések esetében kizárólag a Deutsche Post által 1995-ig fizetendő, 5,838 milliárd EUR-nak megfelelő visszaengedményezések ellentételezéséről van szó.
- (218) Ahogyan az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozatban kifejtésre kerül, a visszaengedményezések a korábbi postai igazgatásra vezethetőek vissza, amely köteles volt minden évben működési bevételeinek mintegy 10 %-át befizetni a szövetségi állam javára. 1989-1995 között a PostVerfG 63. §-ának (1) bekezdése értelmében a visszaengedményezéseket fokozatosan eltörölték. 1993-ig a Deutsche Postnak működési bevételei 10 %-át kellett befizetnie, míg 1993 után a visszaengedményezéseket lassan csökkentették, így például 1993-ban a működési bevételek 10 %-ára, amelyből 153 millió EUR-t levontak. 1994-ben a visszaengedményezések az 1993-ban fizetett összeg 70 %-át, 1995-ben pedig az 1993. évi összeg 50 %-át tették ki. A Deutsche Post 1990-1995 között összesen 5,838 milliárd EUR összegben teljesített visszaengedményezéseket.
- (219) A PostVerfG 63. §-ának (4) bekezdése értelmében az osztalékfizetéseket le kellett vonni a visszaengedményezésekből. E rendelkezésre, valamint a közvetlen és közvetett adók alóli mentességre figyelemmel a Bizottság az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozatban megállapította, hogy a visszaengedményezéseket a közvetett és közvetlen adók alóli mentességért járó pótszolgáltatásnak, továbbá a szövetségi állam mint részvényes által nyújtott finanszírozásért járó ellentételezésnek kell tekinteni.
- (220) E megállapításra válaszul Németország megküldte a Bizottság számára a KPMG által készített szakvéleményt,
- amely szerint a visszaengedményezéseket több okból kifolyólag sem lehet az adókat vagy osztalékokat helyettesítő szolgáltatásnak tekinteni.
- (221) A KPMG-szakvélemény szerint a visszaengedményezésnek adóként való besorolása ellen szól az a körülmény, hogy a visszaengedményezéseket 1931 óta a működési bevételek összege alapján kell kiszámolni. A visszaengedményezéseket ezért azokban az években is fizetni kellett, amelyekben a Deutsche Post veszteséget könyvelt el. A vállalkozásokat terhelő adó összege ezzel szemben a tényleges éves nyereséghez igazodik. A visszaengedményezések adóként való besorolása ezáltal ellentmondana az eredményesség alapján történő adóztatás alkotmányjogi követelményének.
- (222) A szakvélemény szerint a visszaengedményezéseknek a forgalmi adóval való összehasonlítása sem célravezető. A forgalmi adó esetében az adófizetési kötelezettség a kapott szolgáltatásokért előzetesen felszámított adó levonásával is együttjár, míg a visszaengedményezéseknél nem ez a helyzet, így a visszaengedményezések kiszámítása jelentősen különbözik a vállalkozás által ténylegesen fizetendő forgalmi adó megállapításától.
- (223) Németország a továbbiakban arra hivatkozik, hogy a visszaengedményezések nem tekinthetőek osztaléknak. Az osztalékfizetés a vonatkozó megelőző üzleti év, illetve évek eredményeivel függ össze. A Deutsche Post viszont 1990-1995 között nem termelt nyereséget, és mégis teljesített visszaengedményezéseket, így a visszaengedményezések nem minősülnek osztaléknak.
- (224) A KPMG-szakvélemény arra a következtetésre jut, hogy a visszaengedményezéseket nem lehet adóként vagy osztalékként besorolni, és sokkal inkább egy „sui generis” díjról van szó, amelynek fizetésére csak a Deutsche Bundespost és jogutód vállalatai kötelesek.
- (225) A KPMG-szakvéleményre hivatkozva Németország visszatartja a Bizottság azon feltevését, miszerint a visszaengedményezések a jövedelemadók vagy osztalékfizetések helyettesítésére szolgálnának. Ragaszkodik ahhoz, hogy a visszaengedményezések olyan terhet jelentettek a Deutsche Post számára, amely sem objektív, sem pénzügyi szempontból nem igazolható. Tekintettel arra, hogy az állami kompenzációk a Deutsche Postot csak a visszaengedményezések alól mentesítették, a Deutsche Postnak nem származott ebből gazdasági előnye, így ezen kifizetések esetében nincs szó állami támogatásról.
- (226) Németország két további okot említ annak alátámasztására, hogy az állami kompenzációk miért nem minősülnek támogatásnak. Először is az állami kompenzációk a későbbi évek során elért magas megtérülési mutatót (ROI) és a Deutsche Post tőzsdei bevezetésével elért magas bevételeket figyelembe véve összhangban álltak a piacgazdasági befektető elvével. Másodsor, az állami kompenzációk azért nem minősülnek állami támogatásnak, mert a 2009. évi REK és a WIK-szakvélemény

⁽¹⁾ Lásd 41. pont.

is kimutatja, hogy 1990-1994 között az egyetemes szolgáltatás kumulált veszteségei meghaladták az állami kompenzációk összegét. A Deutsche Post tehát nem részesült megfelelő kompenzációban az egyetemes szolgáltatási kötelezettsége keretében végzett szolgáltatásokért.

VI.2.2. Állami garancia

- (227) Németország szerint több okból sem jelentett szelektív előnyt a Deutsche Post számára 1995 után az, hogy az 1994. évi PostUmwG 2. §-ának (4) bekezdése értelmében a szövetségi állam továbbra is helytállt az 1995 előtt kibocsátott kötvényekért.
- (228) Leányvállalatuk kiválása esetén a magánvállalkozások továbbra is felelnek a leányvállalat által vállalt kötelezettségekért. Még ezen kötelezettségek harmadik személy részére való értékesítését követően is felelősség terheli őket függőben lévő kötelezettségeikért. Ezenkívül figyelembe kell venni azt is, hogy a kötvényekért vállalt eredeti állami garanciára csak azért volt szükség, mert a POSTDIENST nem volt önálló jogi személy. Az 1989. évi PostVerfG 40. §-a, miszerint a Deutsche Bundespost kötvényei ugyanolyan elbánásban részesülnek, mint a szövetségi állam kötvényei, pusztán deklaratív jellegű.
- (229) Másodszor, a kötvények POSTDIENST-től történő átvételéből a DPAG-nak nem származott előnye, mivel a DPAG alacsonyabb kamatok mellett refinanszírozhatta volna magát 1995-ben. A POSTDIENST kötvényeinek értéke 1995. január 1-jén 7,17 %-os átlagos kamat mellett összesen 931 millió EUR-t tett ki, a kötvények fennmaradó futamideje pedig 8,8 év volt. Mivel 1995. január 1-jén a rövid távú kamat 5-5,5 % között alakult, a DPAG-nak 1,7 %-os költséghátránya keletkezett, ami 15,3 millió EUR-nak megfelelő magasabb éves kamatköltségben csapódott le.
- (230) Harmadszor, a magánvállalkozások által jegyzett hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokért járó piacon szokásos közepes kamatok és a POSTDIENST hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjainak az értékpapírok eredeti kibocsátásának napján érvényes kamatainak összehasonlítása alapján Németország szerint a POSTDIENST olyan kamatok mellett vett fel tőkét, amelyek átlagosan a piaci átlagnál magasabbak voltak. Németország ezzel kapcsolatban nem végzett széles körű vizsgálatot, csupán összehasonlította a POSTDIENST bizonyos kötvényeinek kamatait az aggregált piaci átlaggal.
- (231) Németország másodlagosan azzal érvel, hogy az állami garanciák a 659/1999/EK tanácsi rendelet 1. cikke b) pontjának i) alpontja szerinti létező támogatásoknak minősülnek. Mivel a Deutsche Bundespost 1994 végéig a közigazgatás része volt, 1950-ben történt kiadásuk óta a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok államadóságnak számítanak. Ha az állami garancia révén a Deutsche Postnak a kamatokból előnye származott volna,

ezeket létező támogatásnak kellene tekinteni. Németország utal az EDF-ügyben⁽¹⁾ hozott bizottsági határozatra is, amelyben egy hasonló garanciát a Bizottság létező támogatásként értékelte.

VI.2.3. Kizárólagos engedély

- (232) Németország arra hivatkozik, hogy a szabályozott levélküldési ágazatból származó bevételek a PreussenElektra-ítélet⁽²⁾ értelmében nem állami támogatások.
- (233) Tekintettel arra, hogy a szabályozott levélküldési ágazatból származó bevételek esetében nincs szó állami forrásokról, az állítólag túlságosan magas levéldíjakat csak az EUMSZ 102. cikke szerinti eljárásban lehetne vizsgálni.

VI.3. A szövetségi kormány WIK-szakvéleményhez fűzött észrevétele

VI.3.1. A WIK-szakvélemény megerősíti, hogy az állami kompenzációkra az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségeinek ellentételezése miatt 1995-ig szükség volt

- (234) A módszerrel kapcsolatos kifogások ellenére Németország szerint a WIK-szakvélemény az ő nézőpontját erősíti meg, amely szerint szükség volt az állami kompenzációra azon veszteségek kompenzálása érdekében, amelyek a Deutsche Postnál az egyetemes szolgáltatások végzése miatt 1990-1995 között merültek fel.
- (235) Az 1995 utáni rendhagyóan magas nyereségeket nem lehet figyelembe venni, mivel az állami kompenzációkat felemésztették az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekből eredő és a Deutsche Postot 1995-ig terhelő nettó költségek. A 2002. évi nemleges határozatnak a Bíróság általi megsemmisítése szintén megerősíti, hogy ha egy forrást egyszer „kimerítenek”, azt nem lehet másodszor is kimeríteni. Mivel az állami kompenzációkat már felhasználták az 1995-ig felhalmozódott veszteségek fedezésére, azok a későbbiekben nem szolgálhattak a túlságosan magas nyereségek finanszírozására.

VI.3.2. A méltányos nyereség hibás meghatározása

- (236) A Deloitte-szakvéleményre hivatkozva Németország első sorban azt kifogásolja, hogy a WIK-szakvélemény túl sok kisvállalkozást vont be a benchmarking során. Mindenekelőtt nagy csomagszállító és logisztikai vállalkozásokat

⁽¹⁾ A Bizottság 2005/145/EK határozata (2003. december 16.) a Franciaország részéről az EDF-nek és a villamosenergia és gázipari szektornak nyújtott állami támogatásokról (HL L 49., 2005.2.22., 9. o.).

⁽²⁾ A Bíróság C-379/98. sz. PreussenElektra AG kontra Schleswig AG ügyben hozott 2001. március 13-i ítélete (EBHT 2001., I-2099. o.).

kellene összehasonlítható vállalkozásokként felhasználni, amelyek hálózata nagyságban és komplexitásban összehasonlítható a Deutsche Post hálózatával⁽¹⁾.

- (237) A II. Deloitte-szakvélemény abból indul ki, hogy a csomagszállítási és postai ágazatban tevékenykedő, komplex és kiterjedt gyűjtő- és kézbesítői hálózattal rendelkező vállalkozások számítanak megfelelő összehasonlítható vállalkozásoknak a Deutsche Post szempontjából. A postai szolgáltatási hálózatra jellemző mennyiségi, nagyságbeli és koncentrációs előnyök jelentőségére tekintettel a kisebb vállalatoknál relevánsabb viszonyítási csoportot jelentenek a nagyvállalatok. Bizonyos mértékig a fuvarozó és logisztikai vállalatok is alkalmasak lennének az összehasonlításra, mivel összehasonlítható befektetett eszközöket használnak.
- (238) A II. Deloitte-szakvélemény csak a 100 millió EUR-nál nagyobb éves árbevétellel rendelkező postai szolgáltatásokat tekintette összehasonlítható vállalkozásoknak. Ily módon csak egy hat vállalkozásból álló kis viszonyítási csoport jön szóba, amelyet a nagy multinacionális expressz csomagszállítók (a UPS, a FedEx és a TNT Express), valamint (túlnyomó részben egyesült államokbeli és egyesült királyságbeli) más postai szolgáltatók alkotnak.
- (239) Ebben a viszonyítási csoportban az 1998-2007 közötti időszakban a ROS-medián 7,4 %-ot, a méltányos nyereség felső határaként a harmadik ROS-kvartilis pedig 12 %-ot tesz ki. A 18 logisztikai és 19 fuvarozó vállalatból álló nagyobb viszonyítási csoportban a ROS-medián 4,6-5,7 % között alakul, bár a II. Deloitte-szakvélemény kételyeket fogalmaz meg azzal kapcsolatban, hogy ezek a vállalkozások összehasonlíthatóak-e a Deutsche Posttal.
- (240) A két viszonyítási csoport adatai alapján a II. Deloitte-szakvélemény egy 6,1-11,7 % közötti ROS-skálát javasol a méltányos nyereség referenciaértékéért.
- (241) Ami a méltányos haszonkulcsnak a viszonyítási csoport segítségével történő megállapítását illeti, a II. Deloitte-szakvélemény arra mutat rá, hogy túl alacsonyan szabták meg a méltányos nyereséget, amikor annak referenciaértékéért egy egyszerű többéves ROS mutatót vettek alapul, mivel először is két egymást követő év jelentős és szisztematikus változatosságot mutathat egymáshoz képest, másodsor pedig az ugyanazon ágazatban tevékenykedő vállalatok jövedelmezősége között is jelentős különbségek lehetnek. Ha a méltányos nyereség esetében túl alacsony referenciaértéket alkalmaznak, akkor fennáll annak a veszélye, hogy nem kerül sor hatékony nagyberuházási projektek végrehajtására.
- (242) Ahogyan már az I. Deloitte-szakvélemény is kiemelte, a WIK-szakvéleményben az összehasonlítható vállalkozások mediánja alapján a méltányos nyereség megállapításához elvégzett benchmarking teljes mértékben

figyelman kívül hagyja azt a hatékonyságnövekedést, amit a Deutsche Post főként 1990 óta ért el. A 2005. évi közösségi keretszabály 14. és 18. pontjaival összhangban a méltányos nyereséghez ösztönző kritériumokat is meg kell állapítani „a nyújtott szolgáltatás minősége és a termelési hatékonyság javulása tekintetében”.

- (243) Ennek megfelelően a méltányos nyereség referenciaértékének egy éves skálán kell alapulnia. Azok a nyereségek, amelyek a felső tartományban vagy a skálán túl helyezkednek el, arra utalhatnak, hogy jobb működési vagy kereskedelmi teljesítményeinek köszönhetően az átlagos vállalkozás meghaladta a referenciaértéket. Az ilyen nyereségeket a hatékonyság növelésének további ösztönzése érdekében a szabályozó hatóságoknak engedélyezniük kellene.
- (244) Németország arra is hivatkozik, hogy a méltányos nyereség nagyságának összhangban kell állnia azokkal a korábbi határozatokkal, amelyekben a vasút- és busztársaságok számára a Bizottság egy 7-8 % közötti ROS mutatót engedélyezett⁽²⁾.

VI.3.3. Nem megfelelő költségallokáció és költségbecslés

- (245) Németország újfent hangsúlyozza, hogy az egyetemes szolgáltatás költségeinek a kereskedelmi szolgáltatókhoz való bármely átcsoportosítása objektív és jogi szempontok alapján sem megalapozott. A közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására⁽³⁾ vonatkozó közös szabályokról szóló 1998. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke értelmében az egyetemes szolgáltatási kötelezettségből eredő nettó költségeket a levélküldési monopólium bevételeiből és nem a kereskedelmi szolgáltatások bevételeiből kell finanszírozni.
- (246) Ezenkívül Németország szerint a WIK-szakvélemény a Deutsche Post bizonyos költségeit túl alacsonyra becsülte:
1. A Deutsche Post által 1995-ig fizetendő visszaengedményezéseket költségként kellett volna levonni, és azokat nem lehetett volna a tőkeköltségek, illetve a méltányos nyereség helyettesítő értékeként használni. A KPMG-szakvéleményre hivatkozva Németország visszautasítja a WIK-szakvélemény azon megállapítását, miszerint a visszaengedményezések helyettesíthetnék a jövedelemadókat vagy az osztalékfizetéseket. Ragaszkodik ahhoz, hogy a visszaengedményezések olyan terhet jelentettek a Deutsche Post számára, amely sem objektív, sem pénzügyi

⁽¹⁾ Németország szerint a Deloitte-szakvélemény eredményeit megerősíti a Belgium által az SA 14588. sz. támogatási ügyben benyújtott CRA-szakvélemény (lásd 44. pont).

⁽²⁾ A Bizottság 2008/C 35/10. sz. határozata - Közszolgáltatási szerződés a Deutsche Bahn Regio, valamint Berlin és Brandenburg tartományok (Länder) között (HL C 35., 2008.2.8., 13. o.); a Bizottság 2009/325/EK határozata (2008. november 26.) a dél-morvaországi buszvállalatoknak közszolgáltatásért nyújtott ellentételezésre vonatkozó C 3/08 (ex NN 102/05) számú állami támogatásról - Cseh Köztársaság (HL L 97., 2009.4.16., 14. o.).

⁽³⁾ HL L 15., 1998.1.21., 14. o.

szempontból nem igazolható. A befektetett tőke ellentételezésére szolgáló méltányos nyereség becslésén kívül ezért a visszaengedményezéseket az egyetemes szolgáltatás költségeiként kellett volna figyelembe venni.

2. Az amortizációs költségekhez a befektetett eszközöknek a hivatalos adómérlegben megjelölt valódi értékét és nem az éves beszámolóban szereplő, alacsonyabb könyv szerinti értékét kellett volna alapul venni.
3. A magánalkalmazottak kiegészítő nyugdíjkifizetéseivel kapcsolatos költségeket teljes mértékben figyelembe kellett volna venni.

VI.4. Harmadik felek megjegyzéseikhez fűzött észrevételek

VI.4.1. Nyugdíjtámogatás

- (247) Németország emlékeztet arra, hogy a Deutsche Post sem jogilag nem volt köteles arra, sem pedig pénzügyi szempontból nem volt abban a helyzetben, hogy a nyugdíjkötelezettségeket 1995-ben átvállalja. A nyugdíjtámogatások a Poste Italiane-ügyben ⁽¹⁾ hozott bizottsági határozat értelmében is az államot terhelő adósságnak minősültek. A nyugdíjtámogatások révén a Deutsche Post nem jutott pénzügyi előnyhöz.
- (248) A UPS hangsúlyozza, hogy a rendes körülmények között működő szolgáltatóknak maguknak kell viselniük nyugdíjköltségeiket, Németország azonban erre azt az érvet hozza fel, hogy a tisztviselők nyugdíjköltségei esetében olyan, versenyben nem szokásos költségekről van szó, amelyeket nem lehet összehasonlítani a Deutsche Post versenytársai által az alkalmazottak után fizetett társadalombiztosítási járulékokkal. Utóbbiak csak a munkáltatót terhelő hányadot fizetik be a társadalombiztosítási rendszerbe, és nem terhelik őket fennálló nyugdíjigényekből eredő régi terhek.
- (249) Németország kiemeli, hogy a túlkompenzációt ki kell számítani, mivel a UPS és az FFPI is arra a feltevésre alapozta észrevételeit, hogy a Bizottság elvégzi ezt a számítást annak igazolására, hogy a Deutsche Post túlkompenzációban részesült.

VI.4.2. Az egyetemes szolgáltatások ellentételezése

- (250) Németország a 2006. évi NERA szakértői jelentésre hivatkozva kiemeli, hogy a COMP/37/821. számú támogatási ügyben a Bizottság maga is úgy vélte, hogy a jelentésben a DPWN levélküldési ágazatára becsült tőkehozamok nem igazolták kellőképpen az EUMSZ 102. cikkének céljából a túlzottan magas levéldíjak alkalmazását.
- (251) Németország általánosságban úgy gondolja, hogy a tőkehozam alapján nem lehet megállapítani a túlzottan magas

nyereségeket. Alacsonyabb tőkeintenzitás esetén a magas tőkehozam alacsony árbevétel-arányos jövedelmezőséggel járhat együtt. Tekintettel arra, hogy a legtöbb kockázat a bevételekből és a költségekből származik, különösen az alacsony tőkeintenzitású vállalkozások esetében alkalmas az árbevétel-arányos jövedelmezőség a túlzottan magas nyereségek megállapítására. Ha a NERA szakértői jelentésekhez hasonlóan másodlagosan az árbevétel-arányos jövedelmezőség alapján méri a nyereséget, bebizonyosodik, hogy a Deutsche Post a Royal Mailhez képest magasabb árbevétel-arányos jövedelmezőséget ért el, amely azonban sokkal alacsonyabb volt, mint a TNT árbevétel-arányos jövedelmezősége. A DPWN levélküldési ágazatára vonatkozóan a NERA szakértői jelentésekben becsült árbevétel-arányos jövedelmezőségek így a rendhagyóan magas nyereségek referenciaértékénél jóval alacsonyabbak lennének.

- (252) Németország szerint ezért sem a 2006. évi NERA szakértői jelentésnek, sem pedig a jelentés aktualizált változatának nincs jelentősége az állami támogatásokra vonatkozó szabályok vizsgálata szempontjából, ezenkívül nem igazolják kellőképpen a túlságosan magas nyereségek fennállását sem.
- (253) A UPS azon állítására, miszerint a Deutsche Post költségelszámolása nem jelent megfelelő alapot az egyetemes szolgáltatás bevételeinek és költségeinek elemzéséhez, Németország azt a választ adja, hogy a költségelszámolást könyvvizsgálók és a postai szabályozó hatóság is megvizsgálta, és jóváhagyta. Az elszámolás ezenkívül megfelel a 97/67/EK irányelv rendelkezéseinek is.
- (254) A Deutsche Post és a DPEED között megkötött, transzferárakról szóló megállapodásokat illetően Németország hangsúlyozza, hogy a megállapodások megfelelnek a 2001. évi kartellhatározat követelményeinek. A Deutsche Post rendszeresen jelentéseket készít a Bizottság számára a határozat betartásáról, és a Bizottság eddig semmit sem kifogásolt.
- (255) Németország kifogásolja azt is, hogy a túlkompenzáció számításába bevonják a Németország által a Deutsche Post javára 1995-ben végrehajtott vagyonátruházásokat (például eszközök átruházását ingatlanok és infrastruktúra formájában). Ezzel kapcsolatosan már az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozathoz fűzött észrevételeiben közölte a releváns információkat. Mivel a Bizottság az intézkedést a 2002. évi nemleges határozatban nem kifogásolta, és azt az eljárás megindításáról szóló 2007. évi határozatban sem említette, a vagyonátruházások nem képezhetik jelen vizsgálat tárgyát.

VI.4.3. Bérszint

- (256) Németország egyetért azzal, hogy a Deutsche Post versenytársai által teljesített társadalombiztosítási járulékok kiszámításához a piacon szokásos béreket kell viszonyítási alapként felhasználni. Ez a viszonyítási alap azonban ellentmond az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatnak, amelyben a Bizottság a tisztviselők korrigált bruttó bére és nem a piacon szokásos bérek alapján számítja ki a Deutsche Post versenytársai

⁽¹⁾ A Bizottság 2002/782/EK határozata (2001. március 12.) az Olaszország által a Poste Italiane SpA (korábban Ente Poste Italiane) javára nyújtott állami támogatásról (HL L 282., 2002.10.19., 29. o.).

által fizetett társadalombiztosítási járulékokat. Weber professzor szakvéleménye szerint a piacon szokásos bér körülbelül a tisztviselők bruttó bére [...] %-ának felel meg. A tisztviselők korrigált bruttó bére ezért nem megfelelő viszonyítási alap a társadalombiztosítási járulékok mértékének kiszámításához.

- (257) Németország szerint nem megalapozott a BIEK feltevése, miszerint a Deutsche Post a szállítási ágazatban kialakított béreket használta fel viszonyítási alapként azokhoz a számításokhoz, amelyek azt hivatottak megmutatni, hogy a Deutsche Post a versenytársaihoz képest mekkora béreket fizetett. Weber professzor szakvéleményéből kiderül, hogy a Deutsche Post a piacon szokásos béreket a versenytársai által ténylegesen fizetett bérek alapján számította ki.

VII. A NYUGDÍJTÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSI SZABÁLYOK ALAPJÁN

VII.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatás megvalósulása

- (258) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján „a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”. A Bizottságnak az alábbi kritériumok megvalósulását kell megvizsgálnia annak megállapítása érdekében, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül-e: az intézkedés az államnak tulajdonítható, és állami forrásból finanszírozható, bizonyos vállalkozások vagy bizonyos áruk termelése olyan előnyben részesül, amely torzítja a versenyt, továbbá az intézkedés érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

- (259) A nyugdíjtámogatás az 1994. évi PostPersRG 16. §-án alapul, és finanszírozása az állami költségvetésből valósul meg, így az államnak tulajdonítható, és az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami forrásból biztosítják. A nyugdíjtámogatás szelektívnek minősül, mert ilyen támogatásban csak a nyugdíjalap részesült, mégpedig abból a célból, hogy a Deutsche Postot mentesítsék a tisztviselői nyugdíjak költségei alól, így ez végül is a Deutsche Post számára jelentett előnyt.

VII.1.1. Pénzügyi előny az 1995. évi nyugdíjreform alapján

- (260) Németország a Combust-ítéletre hivatkozva úgy véli, hogy a nyugdíjtámogatásból nem származott pénzügyi előny, mivel a támogatás a Deutsche Postot a versenyben nem szokásos szociális kiadások alól mentesítette.
- (261) Annak megállapítása érdekében, hogy a nyugdíjtámogatás szelektív pénzügyi előnyt jelentett-e, azt kell megvizsgálni, hogy a támogatás a Deutsche Postot

a vállalkozásokat rendszerint terhelő kiadások alól mentesítette-e, így megakadályozva a piaci erőket abban, hogy szokásos hatásait kifejthessék⁽¹⁾.

- (262) A Bizottság nem tudja elfogadni Németországnak a Combust-ítéletre hivatkozó érvét, és utal arra, hogy a Combust-ítéletet a Bíróság nem erősítette meg. A Bíróság több ítélete is ellentmond annak az elméletnek, miszerint a szerkezeti hátrányt kompenzáló intézkedések nem tekinthetők támogatásnak. A Bíróság vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlata szerint a támogatás megvalósulását az állami intézkedések hatásai és nem azok okai vagy céljai alapján kell megítélni⁽²⁾. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a támogatás fogalma lefedi az állami szervek által nyújtott olyan előnyöket is, amelyek különböző formában azokat a terheket enyhítik, amelyeket egy vállalkozásnak rendszerint saját költségvetéséből kell viselnie⁽³⁾. A Bíróság továbbá azt is kimondta, hogy az alkalmazottak fizetésével összefüggő költségeket a vállalkozásoknak azok természeténél fogva saját maguknak kell viselniük, függetlenül attól, hogy azok törvényi kötelezettségből vagy tarifaszereződésből fakadnak-e⁽⁴⁾. A Bíróság ilyen körülmények között úgy ítélte meg, hogy az a tény, hogy az állami intézkedéseket a többletköltségek kompenzálására hozták, még nem zárja ki eleve a támogatás meglétét⁽⁵⁾.

- (263) A Bizottság szerint valamely vállalkozás saját forrásaiból fedezendő rendes költségei közé tartoznak azok a költségek, amelyek a vállalkozást a munkajogi előírásokból vagy a szakszervezetekkel kötött tarifamegállapodásokból fakadó fizetési kötelezettségek alapján terhelik, ilyen költségek például a nyugdíjak költségei is⁽⁶⁾. Úgy kell tekinteni, hogy ezek a költségek a vállalkozás gazdasági tevékenységének részét képezik⁽⁷⁾. Nincs jelentősége ebből a szempontból annak, hogy korábbi dolgozóinak nyugdíját

⁽¹⁾ A Bíróság C-301/87. sz. Francia Köztársaság kontra Bizottság ügyben hozott 2002. február 14-i ítéletének (EBHT 1990., I-00307. o.) 41. pontja.

⁽²⁾ A Bíróság 173/73. sz. Olasz Köztársaság kontra Bizottság ügyben hozott 1974. július 2-i ítéletének (EBHT 1974., 709. o.) 13. pontja; a 310/85. sz. Deufl GmbH & Co. KG kontra Bizottság ügyben hozott 1987. február 24-i ítélet (EBHT 1987., 901. o.) 8. pontja; a C-241/94. sz. Francia Köztársaság kontra Bizottság ügyben hozott 1996. szeptember 26-i ítélet (EBHT 1996., I-4551. o.) 20. pontja.

⁽³⁾ A Bíróság C-387/92. sz. Banco Exterior-ügyben hozott 1994. március 15-i ítéletének (EBHT 1994., I-877. o.) 13. pontja; a fentiekben hivatkozott, C-241/94. sz. ügyben hozott ítélet 34. pontja.

⁽⁴⁾ A Bíróság C-5/01. sz. Belga Királyság kontra Bizottság ügyben hozott 2002. december 12-i ítéletének (EBHT 2002., I-1191. o.) 39. pontja.

⁽⁵⁾ A Bíróság 30/59. sz. Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg kontra ÉSZAK Főhatóság ügyben hozott 1961. február 23-i ítéletének (EBHT 1961., 3. o.) 29. és 30. pontja; a fentiekben hivatkozott, C-173/73. sz. ügyben hozott ítélet 12. és 13. pontja; a fentiekben hivatkozott, C-241/94. sz. ügyben hozott ítélet 29. és 35. pontja; a Bíróság C-251/97. sz. Francia Köztársaság kontra Bizottság ügyben hozott 2002. május 16-i ítéletének (EBHT 1999., I-6639. o.) 40., 46. és 47. pontja, valamint a Bíróság C-71/09 P., C-73/09 P. és C-76/09 P. sz. Comitato Venezia vuole vivere kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott 2011. június 9-i ítéletének (EBHT 2011., I-0000. o.) 90-96. pontja.

⁽⁶⁾ La Poste-határozat, 141. pont és a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás, HL C 244., 2004.10.1., 2. o., 63. pont.

⁽⁷⁾ A Bíróság T-20/02. sz. Kahla kontra Bizottság ügyben hozott 2008. szeptember 24-i ítéletének (EBHT 2008., II-2305. o.) 194-197. pontjai.

a vállalkozás közvetlenül finanszírozza (mint a Deutsche Post által foglalkoztatott tisztviselők esetében), vagy pedig ezeket a költségeket úgy viseli, hogy hozzájárulást fizet a magánalkalmazottak nyugdíjbiztosítójának, aki a befizetett járulékokat valamennyi magánalkalmazott nyugdíjának finanszírozására felhasználja. Sokkal inkább az a mérvadó, hogy bármilyen formában is, de a vállalkozásokat terheli az összes nyugdíjköltség.

- (264) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy 1950-ben történt alapítása óta a Deutsche Bundespost elkülönített alap formájában működik. Bár az elkülönített alapok nem önálló jogi személyek, azonban saját pénzgazdálkodásuk és elszámolásuk van [1953. évi PostVwG 3. § és HGrG 48. §⁽¹⁾]. Az állami szervekre irányadó közigazgatási rendelkezések szerint az elkülönített alapok költségvetésének tartalmaznia kell a személyzeti költségeket is, beleértve az állami szerv nyugállományba vonult korábbi tisztviselői után fizetett nyugdíjak költségeit is (HGrG 10. §). A Deutsche Post következképpen 1950 óta finanszírozta bevételeiből ezeket a költségeket. Az 1953. évi PostVwG 15. §-a alapján kifejezetten tilos a szövetségi költségvetésből a Deutsche Post részére támogatásokat nyújtani. Ezt a rendelkezést az 1989. évi PostVerfG 37. §-ának (1) bekezdésébe is beépítették.
- (265) Az 1989. évi PostVerfG a személyzeti és szociális kérdésekről szóló szakaszában megerősíti ezt a kötelezettséget. A törvény 54. §-ának (2) bekezdése értelmében a Deutsche Postnak saját forrásokból kellett fedeznie az összes költséget, ideértve a tisztviselői nyugdíjakat is.
- (266) Az 1995. évi második postareformot követően az 1994. évi PostPersRG 2. §-ának (3) bekezdése alapján továbbra is a Deutsche Postot terhelte az a kötelezettség, hogy a tisztviselők vagyoni követeléseit teljesítse, és viselje azok költségeit, azonban a tisztviselői nyugdíjak költségeinek fizetése alól részben felmentést kapott. A törvény 16. §-ának (1) bekezdése alapján a Deutsche Post 1995-1999 között egy éves átalányösszeget fizetett a nyugdíjalapba, amely összeg 2,045 milliárd EUR-nak felelt meg. Az 1994. évi PostPersRG törvény 16. §-ának (2) bekezdése értelmében 2000 után az éves átalányösszegeket a tisztviselői bérek 33 %-ának megfelelő összegű hozzájárulás váltotta fel. A törvény 16. §-ának (2) bekezdése azt is előírja, hogy 1995 után a fennmaradó nyugdíjköltségeket a szövetségi állam vállalja át. Az 1. ábrán láthatóak a szövetségi állam által 1995 óta az egyes évekre teljesített éves kifizetések, kezdve az 1995. évi 151 milliárd EUR összegű kifizetéssel.
- (267) Ebből következik, hogy azon kérdés szempontjából, hogy a nyugdíjtámogatás támogatásnak minősül-e, nem relevánsak azok az érvek, amelyeket Németország annak igazolására ad elő, hogy a DPAG-t a magánszektorbeli versenytársainál magasabb nyugdíjköltségek terheltek, ugyanakkor ezeket az érveket az összeegyeztethetőség vizsgálata során kell majd figyelembe venni.
- (268) Németország azzal érvelt, hogy annak vizsgálata során, hogy a Deutsche Postnak előnye származott-e a nyugdíjtámogatásból, a Deutsche Post által a nyugdíjalapba fizetett hozzájárulást össze kell hasonlítani a magánjogi munkáltatókat terhelő és a munkavállalói hányadot nem tartalmazó nyugdíjárulékokkal. Ez az érv az intézkedésnek a belső piaccal való összeegyeztethetőségéhez kapcsolódik, de a teljesség kedvéért már itt meg kell jegyezni egyrészt azt, hogy a munkavállaló bruttó béréből a munkáltatónak kell befizetnie a társadalombiztosítás részére a munkavállaló után fizetendő összes járuléknak a munkavállalót terhelő hányadát. Másrészt, és ennek alapvetőbb jelentősége van, ha egy tagállam valamely vállalkozás dolgozóit mentesíti az egyébként őket terhelő költségek viselése alól, ezáltal az érintett munkáltató előnyre tesz szert, mivel egy ilyen intézkedés révén csökken a bruttó és a nettó bér közötti különbség. A munkáltató számára így lehetőség nyílik arra, hogy alacsonyabb bruttó bérekkel is felvegyen, illetve alkalmazzon munkavállalókat. A társadalombiztosítási járulékok munkavállalót terhelő hányadára vonatkozó előny ebből következően egyidejűleg a munkáltató számára is előnyt jelent.
- (269) Németország ezenkívül úgy érvelt, hogy a Deutsche Postnak csak akkor származott pénzügyi előnye a versenyben nem szokásos szociális kiadásokért járó ellentételezésből, ha a Deutsche Postnak fizetett kompenzáció meghaladta a versenyben nem szokásos összes olyan szociális kiadást, amely a Deutsche Postot a tisztviselőivel összefüggésben az árszabályozás alá eső és az árszabályozás alá nem eső ágazatban terhelte. A Bizottság emlékeztet arra, hogy az a tény, hogy valamely intézkedés esetében ellentételezésről van szó, még nem zárja ki eleve az intézkedés állami támogatásnak való minősítését, és hivatkozik a (260) preambulumbekzdésre.
- (270) Németország kitart azon nézete mellett is, hogy a tisztviselői nyugdíjigényeket valójában mindig is a szövetségi államnak kellett finanszíroznia. Mivel az 1995. évi nyugdíjreform nem változtatott a szövetségi államnak a tisztviselőkkel szembeni felelősségén, a nyugdíjtámogatás révén a Deutsche Post nem jutott pénzügyi előnyhöz.
- (271) A Bizottság nem vitatja, hogy 1995 előtt és után végső soron a szövetségi állam tartozott helytállási kötelezettséggel a tisztviselői nyugdíjigények finanszírozásáért, akkor is, ha - mint a Bizottság meg kívánja jegyezni - az 1953. évi PostVwG 3. §-a és az 1989. évi PostVerfG 2. § alapján egyértelműen csak az elkülönített alap felel az alapot terhelő kötelezettségeikért és nem a szövetségi állam. 1995-ig ugyanakkor a nyugdíjkifizetéseket a hatályos postatörvények és az általános jogszabályi rendelkezések alapján a Deutsche Bundespost elkülönített alap költségvetése tartalmazta. A kifizetéseket teljes mértékben az elkülönített alap bevételeiből kellett fedezni. Az állami támogatási szabályok alapján történő értékelés szempontjából nem lényeges, hogy végső soron kinek kell helytállnia a tisztviselői nyugdíjigények finanszírozásáért. Sokkal inkább az a mérvadó, hogy a hatályos jogi helyzet

⁽¹⁾ A költségvetési alapelvekről szóló 1969. augusztus 19-i törvény (Haushaltsgrundsatzgesetz) (BGBl. I., 1273. o.), amelyet legutóbb a 2010. május 27-i törvény 1. cikke (BGBl. I., 671. o.) módosított.

alapján rendszerint kinek kellett a nyugdíjigényeket finanszíroznia. Az 1953. évi PostVwG, a HGrG és az 1989. évi PostVerfG szerint ez a kötelezettség egyértelműen és teljes mértékben a Deutsche Postot terheli.

- (272) Ezenkívül, akár állami vagy magánvállalatról van szó, és mindegy, hogy a vállalat önálló jogi személy-e, a nyugdíjköltségek minden vállalat esetében a rendes működési költségek közé tartoznak. A nyugdíjak finanszírozását illetően széles skálán mozgó mechanizmusok jöttek létre a tagállamok között és a tagállamokon belül is. Gyakran a munkába állás időpontjától függően is eltérő rendszereket kell alkalmazni. A Deutsche Postnak ebből következően az általa foglalkoztatott dolgozók után - ideértve a tisztviselőket is - ugyanúgy fizetnie kell a nyugdíjköltségeket, mint minden más vállalkozásnak. A Deutsche Post arra irányuló kötelezettségét, hogy nyugdíjköltségeinek finanszírozását a rendes működési költségei közé kell számítani, nem érinti az, hogy a tisztviselői nyugdíjak finanszírozásának módja különbözik a magánalkalmazottak nyugdíjának finanszírozási módjától. Németország védekezésének elfogadása azt jelentené, hogy az állam mentesítheti az állami vállalatokat a rendes működésükkel összefüggő egyik fontos költségtényező alól.
- (273) Ha Németország végül arra hivatkozik, hogy a Deutsche Post soha nem rendelkezett a tisztviselők nyugdíjigényének finanszírozásához szükséges elegendő saját forrással, akkor nem veszi figyelembe azt, hogy a pénzügyi előny fennállásának értékelése nem függ a vállalkozás gazdasági eredményességétől.
- (274) Tekintettel arra, hogy az 1995. évi nyugdíjreform részben mentesítette a Deutsche Postot a tisztviselőit megillető nyugdíjigények finanszírozásának kötelezettsége alól, a Deutsche Postnak a nyugdíjtámogatásból pénzügyi előnye származott.

VII.1.2. A verseny torzulása és a kereskedelemre gyakorolt hatások

- (275) Egy tagállam által nyújtott támogatás akkor érinti az Unión belüli kereskedelmet, ha erősíti valamely vállalkozás Unión belüli kereskedelmi pozícióját a versenytárs vállalkozásokkal szemben. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ⁽¹⁾ egy intézkedés már abban a pillanatban torzízza a versenyt, és érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, amikor a támogatás címzettje más vállalkozásokkal versenyezve a verseny számára nyitva álló piacokra lép.
- (276) Németországban a csomagok, napilapok és folyóiratok számára releváns piacok mindig nyitva álltak a verseny számára. A POSTDIENST ezeken a piacokon mindig versenyzett más vállalkozásokkal, ideértve más tagállamok vállalkozásait is (így például a UPS-szel, a FedEx-szel, a TNT Express-szel, a GLS-szel vagy a DPD-vel). 1998-2007 között a DPAG fokozatosan elveszítette a levélküldés terén szerzett kizárólagos engedélyt, és miután a piacot megnyitották a verseny számára, új vállalkozások jelentek meg a piacon. A támogatás ezért érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, és alkalmas a verseny torzítására.

- (277) A Bizottság ezzel kapcsolatban azt is megjegyzi, hogy a Deutsche Post és holdingtársasága, a DPWN 1997-ben megkezdte a csomagszállítási szolgáltatások felvásárlását az európai és a nemzetközi piacokon: 1999-ben a DPWN a csomagszállítási- és expressz szolgáltatások európai piacain körülbelül 4,6 milliárd EUR összegű éves bevételével már piacvezetőnek számított. A DHL 1998-ban megvalósult felvásárlásával a DPWN Ázsiára és Észak-Amerikára is kiterjesztette a tevékenységét. Logisztikai vállalatok (például a Danzas, a Nedlloyd, az ASG, az Air Express International) felvásárlása révén a DPWN vált az egyik legjelentősebb szolgáltatóvá a légi és tengeri fuvarozási szolgáltatások, valamint a globális logisztikai szolgáltatások terén. A DPWN időközben ezen túlmenően a Németországon kívüli postai szolgáltatási piacokon is megjelent (például Spanyolországban felvásárolta az Unipostot, az Egyesült Királyságban pedig a Williams Lee-t). 1998-2007 között összesen mintegy 21 milliárd EUR ⁽²⁾ értékben vásárolt fel vállalatokat.

- (278) A Bizottság ezért úgy véli, hogy a nyugdíjtámogatás az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül.

VII.2. A létező támogatások támogatásjogi értékelése az EUMSZ 108. cikkének (1) bekezdése alapján

- (279) Amennyiben a nyugdíjtámogatás egyáltalán állami támogatásnak minősül, akkor az Németország szerint a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjának i) alpontja szerinti létező támogatásnak tekintendő. Németország arra hivatkozik, hogy a német alaptörvény vonatkozó rendelkezésének 1953-ban történt hatálybalépése óta a tisztviselői nyugdíjigények tekintetében végső soron az államot terheli fizetési és finanszírozási kötelezettség. Továbbra is azon a véleményen van, hogy a nyugdíjalap létrehozása ezen a kötelezettségen nem változtatott.
- (280) A 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjának i) alpontja értelmében létező támogatásnak minősül minden támogatás, amely a Szerződésnek az érintett tagállamokban történő hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Szerződés hatálybalépése előtt vezettek be, és azt követően is alkalmazhatók.
- (281) A hatályos postatörvények és az általános jogszabályi rendelkezések értelmében a nyugdíjkifizetéseket 1995-ig a Deutsche Bundespost elkülönített alap költségvetése tartalmazta, és azokat teljes mértékben az elkülönített alap bevételeiből kellett fedezni (ezen rendelkezések részletes értékelése a (262) és a (263) preambulumbekkezdésekben található). Következésképpen az 1995. évi második postareformot megelőzően a Deutsche Postnak saját forrásaiból kellett finanszíroznia a tisztviselői után fizetendő nyugdíjkiadásokat, és nem részesült olyan támogatásokban, amelyek célja a nyugdíjköltségek alóli mentesítés volt.

⁽¹⁾ A Bíróság T-214/95. sz. Het Vlaamse Gewest kontra Bizottság ügyben hozott 1998. április 30-i ítélete (EBHT 1998., II-717. o.).

⁽²⁾ Lásd a WIK-szakvélemény 2. szakaszát is.

(282) A DPAG és a postai nyugdíjalap 1995-ben történt létrehozása teljesen új szabályokat eredményezett a tisztviselők után fizetendő nyugdíjak finanszírozását illetően. Az 1995. évi második postareformot követően az 1994. évi PostPersRG 2. §-ának (3) bekezdése alapján a Deutsche Post átvállalta a tisztviselők vagyoni követeléseinek kifizetésére és az azokkal kapcsolatos költségek viselésére irányuló alapvető kötelezettséget, azonban a tisztviselői nyugdíjak költségeinek fizetése alól részben felmentést kapott. Az 1994. évi PostPersRG 16. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a Deutsche Post nem volt már köteles arra, hogy a nyugdíjköltségeket az átalánykifizetéseket (1995-1999 között) vagy a meghatározott összegű hozzájárulásokat (2000 óta) meghaladóan finanszírozza. A kialakult hiányt ettől kezdve a nyugdíjtámogatás fedezte.

(283) Mivel a nyugdíjtámogatást 1995-ben vezették be, ezért új támogatásról van szó.

(284) Azzal kapcsolatban, hogy Németország a T-266/02. sz. ügyben a Bizottság kijelentésére hivatkozik, a Bizottság először is arra mutat rá, hogy a Bíróság az ítélet 54. pontjában Németország álláspontját mutatja be (és nem a Bizottság álláspontját, ahogyan azt Németország előadja). Az ítélet 54. pontjából kiderül, hogy a 2002. évi nemleges határozat még Németország szerint sem a nyugdíjtámogatást értékelte. A Bizottság álláspontját az ítélet 61. pontja tükrözi:

„A Bizottság ezzel szemben először is úgy érvel, hogy a megtámadott határozatban úgy ítélte meg, hogy kizárólag a DB-Telekom által eszközölt átutalások relevánsak.”

(285) Az ítélet ezért nem támasztja alá Németországnak azt a véleményét, miszerint a Bizottság meghatalmazottai az általuk tett kijelentéssel hallgatólagosan jóváhagyták a nyugdíjtámogatást. Különböző is nyilvánvaló, hogy egy ilyen jellegű kijelentés nem járhat ilyen következménnyel.

(286) A Törvényszék ráadásul a T-421/07. sz. ügyben⁽¹⁾ megerősítette, hogy az eljárás megindításáról szóló 1999. évi határozat a nyugdíjtámogatással is foglalkozott, és ezen intézkedés ügyében a 2002. évi nemleges határozat nem zárta le az eljárást.

(287) Tekintettel arra, hogy a Bizottság soha nem hozott olyan döntést, illetve határozatot, miszerint a nyugdíjtámogatás nem minősül támogatásnak, illetve az a belső piaccal összeegyeztethető, a Bizottság úgy véli, hogy a nyugdíjtámogatás új támogatásnak minősül.

VII.3. A belső piaccal való összeegyeztethetőség támogatásjogi értékelése az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján

(288) Az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdése és az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) és b) pontja szerinti kivételek egyértelműen nem alkalmazhatóak.

(289) Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. évi határozatban a Bizottság figyelembe vette annak lehetőségét, hogy a nyugdíjtámogatás a közszolgáltatások végzéséért járó ellentételezéseként az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése

alján legalább részben összeegyeztethető lehet a belső piaccal. A határozatra adott válaszában Németország kiemelte, hogy amennyiben a nyugdíjtámogatás támogatásnak minősül, akkor azt az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése helyett az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kell megvizsgálni. Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatban a Bizottság bemutatótt egy olyan módszert is, amelynek segítségével megvizsgálható, hogy a nyugdíjtámogatás az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető-e a belső piaccal, Németország pedig ezzel kapcsolatban véleményt is nyilvánított.

(290) A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint⁽²⁾ a tagállamnak kell megjelölnie azokat a lehetséges okokat, amelyek alátámasztják a belső piaccal való összeegyeztethetőséget, és a tagállamnak kell igazolnia, hogy az összeegyeztethetőség előfeltételei fennállnak. A hivatkozott ítéletből ezért az következik, hogy a Bizottság a jelen ügyben nem köteles vizsgálni, hogy a nyugdíjtámogatás az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése alapján összeegyeztethető-e a belső piaccal, ha a tagállam és a támogatás címzettje kifejezetten elutasítja, hogy az összeegyeztethetőséget a fentiekben megnevezett alapon vizsgálják.

(291) A Bizottság ezért azt fogja megvizsgálni, hogy a nyugdíjtámogatás esetében olyan támogatásról van-e szó, amely az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethető. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben, a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíthető.

(292) Az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság az állami támogatásokat a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősítheti, ha azok hozzájárulnak valamely közös érdeket szolgáló cél eléréséhez⁽³⁾, e cél eléréséhez szükségesek⁽⁴⁾, és nem befolyásolják hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (arányosság).

VII.3.1. A postai ágazatban megvalósuló piacnyitás mint közös érdeket szolgáló cél

(293) A postai szolgáltatások hozzájárulnak az Unión belüli társadalmi, gazdasági és területi kohézióhoz. Európai uniós szinten 1998-ban kezdtek nyitni a postai szolgáltatások a verseny felé, ami jobb minőséget, nagyobb

⁽¹⁾ A Törvényszék T-421/07. sz. Deutsche Post kontra Bizottság ügyben hozott 2011. december 8-i ítéletének 52. és 75. pontja (az ítéletet még nem tették közzé).

⁽²⁾ A Bíróság C-364/90. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott 1993. április 28-i ítéletének (EBHT 1993., I-02097. o.) 20. pontja.

⁽³⁾ A Bíróság T-162/06. sz. Kronoply kontra Bizottság ügyben hozott 2009. január 14-i ítéletének (EBHT 2009., II-1. o.) különösen a 65., 66., 74. és 75. pontja.

⁽⁴⁾ A Bíróság T-187/99. sz. Agrana Zucker und Stärke kontra Bizottság ügyben hozott 2001. június 7-i ítéletének (EBHT 2001., II-1587. o.) 74. pontja; a Bíróság T-126/99. sz. Graphischer Maschinenbau kontra Bizottság ügyben hozott 2002. május 14-i ítéletének (EBHT 2002., II-2427. o.) 41-43. pontjai; a Bíróság C-390/06. sz. Nuova Agricast kontra Ministero delle Attività Produttive ügyben hozott 2008. április 15-i ítéletének (EBHT 2008., I-2577. o.) 68. és 69. pontja.

hatékonyságot és a felhasználókra való nagyobb odafigyelést eredményezett⁽¹⁾. A piacnyitás lehetővé tette a postai szolgáltatások belső piacának létrehozását, ezért hozzájárul az EUMSZ 3. cikke (3) bekezdésében rögzített, a belső piac létrehozására irányuló cél megvalósításához.

(294) Azóta, hogy 1995-ben részvénytársasággá alakult át, a Deutsche Post nem vett fel tisztviselőket. A tisztviselőket megillető társadalombiztosítási ellátásokkal kapcsolatos kötelezettségek ezért a postai szolgáltatási piacnak a verseny előtt való megnyitását megelőző időre nyúlnak vissza. Ezek a kötelezettségek hasonlóak az úgynevezett „átállási költségekhez”, amelyek a piacnyitást megelőzően vállalt kötelezettségekből erednek, és a verseny által irányított piaci környezetben ugyanazon feltételek mellett már nem teljesíthetőek, mivel a vezető szolgáltató a költségeket nem tudja többé áthárítani a felhasználókra. Ha a Deutsche Postot legalább részben nem mentesítették volna e „régí terhek” alól, akkor ki kellett volna lépnie a piacról.

(295) A Bizottság elismerte, hogy ésszerű gazdasági feltételek mellett kell megvalósulnia annak a fokozatos átállásnak, ami egy igencsak korlátozott versenyhelyzet helyett uniós szintű igazi versenyt tesz lehetővé⁽²⁾. Éppen ezért számos döntésben, illetve határozatban engedélyezte a tagállamok számára olyan állami támogatások nyújtását, amelyek mentesítik a vezető szolgáltatókat a nyugdíj-kötelezettségekhez kapcsolódó régi terheik egy része alól⁽³⁾.

VII.3.2. A nyugdíjtámogatás szükségessége és arányossága

(296) A Bizottság döntési gyakorlata során azt a véleményt képviselte, hogy a nyugdíjköltségek alóli mentesítést olyan mértékre kell korlátozni, ami a vezető szolgáltatókat költségként terhelő társadalombiztosítási járulékok mértékének a versenytársak által fizetett társadalombiztosítási járulékok mértékéhez való igazításához szükséges⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Vö. a 97/67/EK irányelvnek a közösségi postai szolgáltatások belső piacának teljes megvalósítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (9) és azt követő preambulumbekendései (HL L 52., 2008.2.27., 3. o.).

⁽²⁾ Vö. az átállási költségekhez kapcsolódó állami támogatás elemzésének módszertanáról szóló bizottsági közlemény, a Bizottság 2001. augusztus 6-i SG (2001) D/290869. sz. levele.

⁽³⁾ A 2005/145/EK határozat a Franciaország részéről az EDF-nek és a villamosenergia és gázipari szektornak nyújtott állami támogatásokról; a Bizottság 2008/208/EK határozata a Franciaország által a La Poste (Posta) által foglalkoztatott állami alkalmazottak nyugdíjának finanszírozási módjára vonatkozó reform tekintetében nyújtott állami támogatásokról (HL L 65., 2008.3.8., 11. o.); a Bizottság 2009/945/EK határozata a RATP nyugdíjrendszerének finanszírozási módjában Franciaország által a RATP érdekében végrehajtani tervezett reformról (C 42/07 (ex N 428/06) állami támogatás) HL L 327., 2009.12.12., 6. o.; a Bizottság C 25/2008. sz. ügyben hozott 2011. december 20-i határozata a France Télécom által foglalkoztatott állami alkalmazottak nyugdíjának finanszírozási módjára vonatkozó reformról (a határozatot még nem tették közzé).

⁽⁴⁾ A Bizottság 2008/208/EK határozata a Franciaország által a La Poste (Posta) által foglalkoztatott állami alkalmazottak nyugdíjának finanszírozási módjára vonatkozó reform tekintetében nyújtott állami támogatásokról; a Bizottság 2009/944/EK határozata a RATP nyugdíjrendszerének finanszírozási módjában Franciaország által a RATP érdekében végrehajtani tervezett reformról (C 42/07 (ex N 428/06) állami támogatás) (HL L 327., 2009.12.12., 6. o.); a Bizottság C 25/2008. sz. ügyben hozott 2011. december 20-i határozata a France Télécom által foglalkoztatott állami alkalmazottak nyugdíjának finanszírozási módjára vonatkozó reformról (a határozatot még nem tették közzé).

(297) A Bizottság a jelen ügyben elismeri, hogy a Deutsche Post nem tudná megállni a helyét a versenytársaival szemben anélkül az állami beavatkozás nélkül, ami részben mentesíti őt a tisztviselőivel szemben fennálló nyugdíj-kötelezettségek alól. Kiszorult volna a postai szolgáltatási piac versenynek kitett részéről azok miatt a múltból származó szociális terhek miatt, amelyek versenytársait nem terhelik.

(298) A La Poste-ügyben hozott határozatában a Bizottság először is azt értékelte, hogy a piacnyitást megelőzően felvett tisztviselők után fizetett nyugdíjköltségek enyhítését biztosító támogatási intézkedés szükséges és arányos volt-e. A határozatban a Bizottság azt vizsgálta, hogy a nyugdíjtámogatás a vezető szolgáltatókat terhelő kötelező társadalombiztosítási járulék összegét a levél- és csomagküldési ágazatban tevékenykedő más vállalkozások által fizetett járulékok összegéhez igazítja-e⁽⁵⁾.

(299) Jelen határozatban a Bizottság ugyanezen szempontok alapján jár el. Vizsgálatát három lépésben végzi el:

1. A Bizottság először is megállapítja a levél- és csomagküldési ágazatban tevékenykedő más vállalkozásokat terhelő társadalombiztosítási járulékok összegét.

2. Ezt követően meg kell állapítania, hogy tisztviselői után a Deutsche Post mennyi társadalombiztosítási járulékot fizet.

3. Végül pedig azt kell megvizsgálnia, hogy a megállapított járulékok ugyanakkorak-e.

VII.3.2.1. A levél- és csomagküldési ágazatban tevékenykedő más vállalkozásokat terhelő társadalombiztosítási járulékok összege

(300) A társadalombiztosítási járulékok összegét két tényező határozza meg: a járulék mértéke, valamint a beralap, amelyre ezt a mértéket alkalmazni kell.

a) A referenciamérték kiszámítása

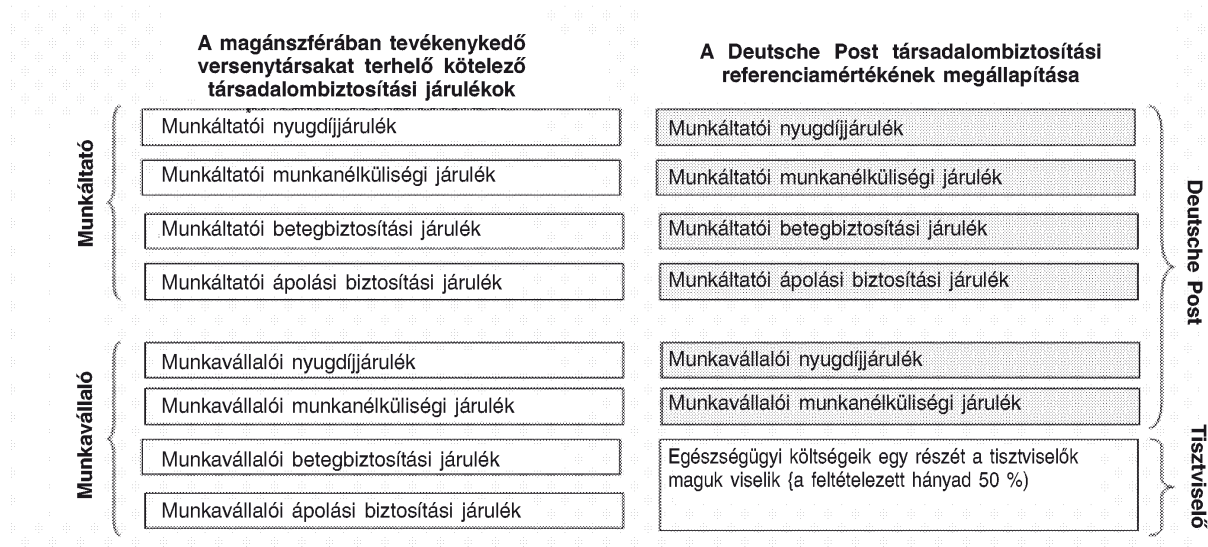
(301) A magánszférában tevékenykedő versenytársaknak a munkáltatói és a munkavállalói hányadot is bevételeikből kell fedezniük. A 2. ábra alapján 1995 óta a teljes hozzájárulás mértéke a magánalkalmazottak bruttó bérének 38-42 %-át tette ki (bruttó bér = nettó bér + munkavállalói járulék). A munkáltatót és a munkavállalót terhelő társadalombiztosítási járulék mértéke mindkét esetben a bruttó bér 19-21 %-ának felelt meg (részletes időrend a mellékletben).

⁽⁵⁾ La Poste-határozat, 166. pont.

- (302) A magánalkalmazottak társadalombiztosítási járulékától eltérően a tisztviselőket terhelő járulékok csak az egészségügyi költségek 30-50 %-át fedi le, de nem tartalmaz a nyugdíjköltségekhez, valamint az egészségügyi és ápolási költségekhez való további hozzájárulást. A Deutsche Postot terhelő hozzájárulás ezért meghaladja a magánszféra munkáltatói által fizetendő járulékokat, és magába foglalja az összes nyugdíjköltséget, valamint az egészségügyi és ápolási költségek fennmaradó részét.
- (303) A Deutsche Post esetében a megfelelő referenciamérték kiszámítása során ezért figyelembe kell venni, hogy a tisztviselői hozzájárulás a magánalkalmazottak hozzájárulásánál alacsonyabb.
- (304) A tisztviselők által egészségügyi és ápolási költségeikhez fizetett 30-50 %-os hozzájárulás gazdasági hatásaiban messzemenően megfeleltethető a magánalkalmazottak kötelező betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékanak (ez a járulékok 2006-ban például a magánalkalmazottak bruttó bérének 8,50 %-a volt).
- (305) Mivel a tisztviselők nem fizetnek kötelező nyugdíj- és munkanélküliségi járulékokat, a Deutsche Postnak kell átvállalnia a megfelelő összeget annak érdekében, hogy ténylegesen annyi társadalombiztosítási járulékokat teljesítsen, amennyit a magánvállalkozások kötelező társadalombiztosítási járulékként fizetnek, és saját bevételeikből finanszíroznak.
- (306) A Deutsche Postot terhelő társadalombiztosítási járulékok referenciamértékének (a továbbiakban: referenciamérték) - ahogyan az a táblázatban bemutatásra kerül - ezért tartalmaznia kell a teljes nyugdíj- és munkanélküliségi járulékokat (= munkáltatói + munkavállalói járulékok), valamint a munkáltató által fizetett betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékokat.

7. ábra

A Deutsche Postot terhelő társadalombiztosítási járulékok referenciamértékének megállapítása

- (307) A 8. ábrán látszik, hogy a 2003-2010 közötti időszakban a referenciamérték a magánalkalmazottak bruttó bérének 30-34,1 %-a között alakult⁽¹⁾.

- (308) Németország azzal a kifogással él, hogy a társadalombiztosítási járulékok munkáltatót terhelő hányadát meghaladó referenciaérték a Deutsche Post számára hátrányos helyzetet teremtene azokkal a versenytársakkal

szemben, akiknek csak a munkáltatói járulékokat kell megfizetniük. Ahogyan azt az alábbi leegyszerűsített (a 2006. évi járulékmértékeken alapuló) példa is mutatja, a magánszférában működő versenytársakhoz képest azonban a Deutsche Postnak jelentős előnye származna abból, ha a referenciamérték csak a társadalombiztosítási járulékok munkáltatót terhelő hányadával egyezne meg:

1. A Deutsche Post és a magánszférában működő versenytárs ugyanazt a 79,5 EUR összegű nettó bért fizeti a tisztviselő, illetve a magánalkalmazott számára.

⁽¹⁾ Ennek részletes bemutatását a melléklet tartalmazza.

2. A munkáltatót és a munkavállalót terhelő társadalombiztosítási járulék mértéke mindkét esetben a magánalkalmazottak bruttó bérének 20,5 %-a. Ha összeadjuk a 79,5 EUR összegű nettó bért és a 20,5 EUR-nak megfelelő munkavállalói járulékot, akkor 100 EUR összegű bruttó bért kapunk. Ennek megfelelően a teljes társadalombiztosítási hozzájárulás 41 EUR-t tesz ki (= a magánalkalmazottak bruttó bérének 41 %-át).
3. Németország úgy véli, hogy a Deutsche Postnak csak a társadalombiztosítási járulékok munkáltatót terhelő hányadát kellene viselnie, ami hozzáadódik a tisztviselők egészségügyi költségekhez teljesített hozzájárulásához (a példa feltételezi, hogy ez a hozzájárulás a magánalkalmazottak által a betegbiztosításhoz és az ápolási biztosításhoz fizetett 7,5 EUR-nak felel meg).
4. Németország a munkáltatói járulékot a tisztviselőknél felmerült 87 EUR összegű bér alapján számítja ki (ez a 79,5 EUR összegű nettó bér és a tisztviselők által az egészségügyi költségekhez teljesített 7,5 EUR összegű hozzájárulás összege). A szociális költségek így a 17,8 EUR (a tisztviselőknél felmerült 87 EUR összegű bér 20,5 %-os munkáltatói hányada) és a tisztviselők által az egészségügyi költségekhez teljesített 7,5 EUR összegű hozzájárulás összegének felelnek meg.
5. Németország számításai alapján a tisztviselők után fizetendő szociális költségek csak 25,3 EUR-t tennének ki a magánalkalmazottak után fizetendő 41 EUR-hoz képest.
- (309) Bár a Deutsche Post és a magánszférában működő versenytárs ugyanakkora nettó bért fizet, abban az esetben, ha a referenciaérték tartalmazza a munkavállalót terhelő társadalombiztosítási járulékokat, a Deutsche Postot csak a magánalkalmazottak után fizetendő kötelező társadalombiztosítási járulék mintegy 62 %-ának megfelelő szociális költségek terhelik.
- (310) Az is megállapítható, hogy a munkáltatót terhelő társadalombiztosítási járulékok mértéke (amely mérték 1995 óta 19-21 % között alakult) sokkal alacsonyabb volt a felmerült tisztviselői bérek 33 %-ánál. Ezt a mértéket az 1995. évi nyugdíjtörvény határozta meg a Deutsche Post által a nyugdíjalapba fizetendő hozzájárulás referenciamértékeként. A német törvényalkotó szándéka tehát nem arra irányult, hogy a Deutsche Post csupán a munkáltatói járulékokat finanszírozza, hanem a tisztviselői nyugdíjköltségekhez való sokkal nagyobb hozzájárulásra kötelezte a Deutsche Postot, valamint arra, hogy viselje a többi szociális költséget is (például a tisztviselői egészségügyi költségeihez való hozzájárulást).
- (311) A Bizottság ezért elutasítja, hogy a munkáltatót terhelő társadalombiztosítási járulékok mértékét tekintsek referenciamértéknek, mivel a magánalkalmazottaktól eltérően a tisztviselőknél nem kell kötelező nyugdíj- és munkanélküliségi járulékot fizetniük. A referenciamértéknek így mindenképpen tartalmaznia kell ezeket a járulékokat, hogy biztosítani lehessen, hogy a Deutsche Post és a magánszférában működő versenytársak közvetlen, illetve közvetett módon ugyanakkora hozzájárulásokat fizetnek.
- b) A beralap kiszámítása
- (312) Mivel a Deutsche Post által a tisztviselői után fizetendő társadalombiztosítási járulékok összegét a magánszférában működő versenytársakat terhelő kötelező társadalombiztosítási járulékok összegéhez kell igazítani, emellett, hogy a Deutsche Post ugyanakkora járulékmértéket fizet, még az is fontos, hogy ezt a mértéket a megfelelő beralapra alkalmazzák. Ahogyan az a fenti példából is kitűnik, a felmerült tisztviselői bérek alapján számított 20,5 %-os munkáltatói járulékból egy 17,8 EUR összegű hozzájárulás következik, míg a magánszférában tevékenykedő versenytárs által fizetendő összeg 20,5 EUR (a 100 EUR-nak megfelelő bruttó bér 20,5 %-a).
- (313) Ezért egy olyan tisztviselői bruttó bért kell megállapítani (a továbbiakban: a tisztviselők bruttó bére), amely a magánalkalmazottak bruttó bérének megfelelő beralapot jelent. A tisztviselők által az egészségügyi költségekhez teljesített hozzájárulás a magánalkalmazottak által fizetett betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékkal megegyező összegűnek tekintendő. A bruttó bér és a felmerült bér között fennmaradó különbség így a munkavállalói nyugdíj- és munkanélküliségi járulék összegének felel meg. Az alábbi képlet segítségével számítható át a felmerült bér a magánalkalmazottak bruttó bérének megfelelő bruttó bére:

6. táblázat

A tisztviselők bruttó bérének kiszámítása (a 2006. évi járulékmértékek alapján)

A tisztviselők bruttó bére =
$= \text{felmerült bér} * \frac{100}{100 - (\text{munkáltatói és munkanélküli liségi biztosítás és nyugdíjjárulék})} =$
$= \text{felmerült bér} * \frac{100}{100 - (3,25 + 9,75)} = \text{felmerült bér} * 1,15$

(314) Ha a 2006. évi járulékokat nézzük, akkor a tisztviselők bruttó bére 15 %-kal magasabb, mint a felmerült tisztviselői bér. Ez a százalék számszerűsíti tehát azt a hibát, amely akkor keletkezne, ha a magánszférában működő versenytársak kötelező társadalombiztosítási járulékaival való összehasonlítás során a Deutsche Post társadalombiztosítási járulékaival számítása a felmerült béren alapulna a bruttó bér helyett. A (308) preambulumbekedésben felhozott példa világítja meg ezt, a példában ugyanis a helyesen a bruttó béren alapuló 20,5 EUR összegű munkáltatói járulékok 15 %-kal több annál a 17,8 EUR összegű munkáltatói járuléknál, amelyet a felmerült bér helytelen alkalmazása eredményez.

(315) A Bizottság ezért úgy véli, hogy a Deutsche Postot terhelő társadalombiztosítási járulékok referenciamértékének a munkáltatói és munkavállalói nyugdíj- és munkanélküliségi járulékon, valamint a munkáltatói betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékon kell alapulnia. A referenciamértéket a tisztviselők bruttó jövedelmére kell alkalmazni (ahogyan azt a 6. táblázat rögzíti).

VII.3.2.2. A Deutsche Post által a tisztviselők után fizetett társadalombiztosítási járulékok

(316) Az 1994. évi PostPersRG 16. §-ának (1) bekezdése alapján a Deutsche Postnak 1995-1999 között évi 2,045 milliárd EUR, illetve összesen 10,225 milliárd EUR összegű hozzájárulást kellett fizetnie a nyugdíjalap számára. A törvény 16. §-ának (2) bekezdése értelmében 2000 óta a Deutsche Post a felmerült tisztviselői bér 33 %-ának megfelelő mértéket fizet.

(317) A támogatás szükségességének és arányosságának vizsgálata során ugyanakkor figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy a Deutsche Postot pénzügyi szempontból nem terheli a nyugdíjalappal szemben a 2,045 milliárd EUR összegű, azaz a felmerült bérek 33 %-ának megfelelő teljes hozzájárulás. Ezzel kapcsolatban a Bizottság szerint különbséget kell tenni az 1995-2002 közötti időszak és a 2003-tól napjainkig terjedő időszak között.

a) A Deutsche Post hozzájárulása 1995-2002 között

(318) Németország azzal érvel, hogy különösen az 1995-1999 közötti időszakban a nyugdíjalap számára teljesített összesen 2,045 milliárd EUR összegű éves átánykifizetések tekintetével a Deutsche Post által fizetett társadalombiztosítási járulékok meghaladták a versenytársakat terhelő kötelező társadalombiztosítási járulékokat. A Deutsche Post ezért 1999-ig, de a teljes vizsgálati időszak alatt is legalább ugyanannyi, ha nem több járulékot fizetett, mint a magánszférában működő vállalkozások. Nem állapítható meg tehát, hogy a nyugdíjtámogatásnak köszönhetően versenytársainál kedvezőbb helyzetben volt. A Bizottság kénytelen elutasítani ezt az érvelést, mivel az nem veszi figyelembe a német hatóságok vonatkozó, az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokból eredő költségek fedezésével kapcsolatos szabályozói rendelkezéseit.

(319) A Bizottság jelen határozatban megállapítja, hogy a Deutsche Post az árszabályozás alá nem eső piacokon versenytársainál kedvezőbb helyzetben volt, mert az ezen szolgáltatási ágazatokban tevékenykedő tisztviselőkkel kapcsolatban felmerült szociális kiadások egy része nem ezeket a szolgáltatásokat terhelte. A felmerült szociális kiadások ezen részét ehelyett az árszabályozás alá eső szolgáltatásokhoz rendelték hozzá, amely szolgáltatások bevételeit kellően magas szinten tartották ahhoz, hogy azokból az árszabályozás alá eső szolgáltatásoknál felmerült költségeket meghaladóan más költségeket is finanszírozni tudjanak.

(320) A Deutsche Post belső könyveléséből látszik, hogy 1995 óta a Deutsche Post az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokhoz csak a REK-járulékmértéken alapuló társadalombiztosítási járulékokat rendelte hozzá. Ezt a gyakorlatot a 2002. évi REK és az azt követő REK-ek is megerősítik. Az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások tehát 1999 előtt és után is gazdasági előnyt élveztek, mivel egyértelműen mentesültek a felmerült költségek viselése alól.

- (321) Ellentmond a tényeknek Németország azon érve, miszerint a Deutsche Postnak az árszabályozás alá eső piacokon komparatív hátránya keletkezett amiatt, mert az 1995-1999 közötti időszakban teljesített átalánykifizetések eredményeként magasabbak voltak a szociális kiadásai. Szabályozott szolgáltatásainak többségét illetően először is a Deutsche Post még mindig kizárólagos engedéllyel rendelkezett. Másodsor pedig még ennél is fontosabb az, hogy azon szolgáltatások díjait, amelyek terén a Deutsche Post kizárólagos engedély birtokában volt, kellően magasán szabták meg ahhoz, hogy ezeket a költségeket a szolgáltatásoktól függő felhasználókra hárítsák át.
- (322) 1995-ig a díjszabályozás a postai szolgáltatásokról szóló 1991. június 24-i rendeleten (Postdienstverordnung) ⁽¹⁾ alapult, amely szerint a monopóliumra meghatározott díjaknak kiegyensúlyozottnak kellett lenniük. Ez a gyakorlatban magába foglalta a nyugdíjköltségeket is. 1995-1997 között a díjszabályozás alapját a telekommunikáció és a posta igazgatásáról szóló 1994. szeptember 14-i törvény jelentette (BGBI. I., 2325. és 2371. o.). A törvény 2. és 7. §-ával összefüggésben értelmezett 4. §-a alapján az árszabályozás alá eső ágazatokból származó bevételekből fedezni lehetett nemcsak az árszabályozás alá eső szolgáltatások kapcsán felmerült költségeket - ideértve a nyugdíjalapba fizetett hozzájárulásokat is -, hanem az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások költségeit is.
- (323) Ahogyan az a Deutsche Post éves beszámolóiból kiderül, az 1995. évi nyugdíjreform során a szabályozott díjak megmaradtak azon a szinten, ami még akkor volt alkalmazandó, amikor a Deutsche Postnak az összes nyugdíjköltséget viselnie kellett. Míg a nyugdíjköltségeket később (1995-1999 között) az átalányösszegre korlátozták, illetve (2000-től kezdve) az évről évre csökkenő tisztviselői bérek 33%-ában rögzítették, a szabályozott díjakat nem csökkentették megfelelően annak érdekében, hogy azok csak annyi társadalombiztosítási járulékot fedezzenek, ami megegyezik a versenytársak által fizetett kötelező társadalombiztosítási járulékokkal. Mivel a nyugdíjalapba fizetett rögzített hozzájárulások 1999-ig (évi 2,045 milliárd EUR) nagyjából az 1994. évi nyugdíjköltségek szintjén maradtak, az árszabályozás alá eső szolgáltatások nyugdíjköltségeinek fedezését illetően a Deutsche Post pénzügyi helyzete nem változott. Bevételeinek nagysága és a nyugdíjalapba fizetett hozzájárulása is egyensúlyban maradt.
- (324) Az 1997. évi PostG egyértelműen kimondja, hogy a szabályozott díjaknak nemcsak a „hatékony” szolgáltatásnyújtás költségeit, hanem más terheket is fedezniük kell, így például a tisztviselők szociális kiadásaival kapcsolatos terheket. A törvény tehát kifejezetten elismeri, hogy az árszabályozás alá eső ágazat bevételeit oly módon kell rögzíteni, hogy az összes átalánykifizetés fedezete biztosítva legyen. Mivel úgy tűnik, hogy a német törvényalkotó szerint a szabályozott díjak akkori összege megfelelt az 1997. évi PostG követelményeinek, a törvényalkotó úgy döntött, hogy 1999-ig az árakat az 1997. évi szinten hagyja. Ezt követően a gazdaságért és technológiáért felelős akkori miniszter 2000. március 27-én úgy határozott, hogy az 1997. szeptember 1-jén jóváhagyott díjak 2002. december 31-ig hatályban maradnak.
- (325) A szabályozott díjakat így a történelmileg magas szinten tartották, és azokat nem csökkentették le egy olyan szintre, amelynél a Deutsche Postnak komparatív hátránya keletkezett volna.
- (326) Versenytársaihoz képest a Deutsche Post 2000-től kezdve még kedvezőbb helyzetben volt, mivel a nyugdíjalapba fizetendő rögzített hozzájárulásokat a felmerült tisztviselői bérek 33%-ára csökkentették. Ez abszolút számokban azt jelenti, hogy a költségek 2,045 milliárd EUR-ról 735 millió EUR-ra csökkentek (és még ennél is alacsonyabb összeget eredményeztek a következő években, mivel csökkent a tisztviselők száma, és ezt a folyamatot csak részben kompenzálta a bérek emelkedése). Tekintettel arra, hogy a szabályozott díjakat a történelmileg magas szinten tartották, a Deutsche Post a 2000. évtől kezdve jelentős nyereségekre tett szert az árszabályozás alá eső szolgáltatások terén.
- (327) A WIK-szaktevélemény azt a következtetést vonta le a Deutsche Postnak az árszabályozás alá eső szolgáltatások terén az 1995-2002 közötti teljes időszakban megfigyelhető jövedelmezőségének vizsgálata során, hogy a nyugdíjalapba teljesített átalánykifizetések ellenére például 1999-ig az árszabályozás alá eső szolgáltatásokból a Deutsche Postnak nem keletkeztek veszteségei. Sőt, a szaktevélemény 2000 óta kifejezetten pozitív eredményeket mutat ki.
- (328) A Bizottság ezért kénytelen visszautasítani Németország arra irányuló érvelését, hogy a Deutsche Post az árszabályozás alá eső szolgáltatások terén a társadalombiztosítási járulékok fedezetét tekintve versenytársaihoz képest hátrányos helyzetben volt, és a nyugdíjtámogatás 2002 előtt szükséges és arányos volt.
- (329) A fentiekben kifejtettek ellenére a Bizottság kénytelen elismerni, hogy jelen ügyben nem áll rendelkezésére elegendő bizonyíték ahhoz, hogy megállapítsa a Deutsche Post által 1995-2002 között befizetett társadalombiztosítási járulékok pontos összegét. Véleménye szerint egy ilyen számszerűsítés nem alapulhat helyesen azon az utólagos megállapításon, miszerint az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások szociális kiadásainak bizonyos hányadát átcsoportosították annak érdekében, hogy

⁽¹⁾ Bundesgesetzblatt 1994. I. rész, 336. oldal.

ezeket a kiadásokat az árszabályozás alá eső ágazatok bevételeiből lehessen finanszírozni, továbbá miszerint a Deutsche Post a nyugdíjalap rendelkezéseinek keretei között összességében nem volt hátrányos helyzetben, mivel az árszabályozás alá eső ágazat bevételeit de facto kellőképpen magasán szabták meg ahhoz, hogy azok fedezzék a nyugdíjalapba fizetett hozzájárulásokat és az átcsoportosított terheket. Ugyanilyen kevés az esélye egy olyan módszer kidolgozásának, amely alapján a tagállam erre az időszakra kiszámíthatná a hozzájárulások összegét. A Bizottság az 1995-2002 között érvényes szabályozott díjak jogalapjának vizsgálatát követően megállapítja, hogy a törvényi rendelkezésekből nem lehet kétséget kizáróan levezetni, hogy az illetékes hatóságok hogyan határozták meg előzetesen a szabályozott díjak összetételét. Jelen ügyben különösen azt nem lehet teljes bizonyossággal bebizonyítani, hogy akkor, amikor az illetékes hatóságok a szabályozott díjakat olyan szinten határozták meg, hogy azok de facto végső soron fedezzék az átcsoportosított költségeket, döntéseikben egyértelműen az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokból származó terhek fedezésére jelölték ki a szabályozott díjak meghatározott hányadát.

(330) A referenciaárakról szóló 2002. évi, 2007. évi és 2011. évi határozatoktól eltérően, amelyekben a postai szabályozó hatóság kifejezetten megerősítette, és engedélyezte ezeket a terheket, ez a korábbi de facto költségfedezés a díjszabás terén illetékes hatóságoknak az egyéb költségösszetevők alakulásával vagy a vállalkozások mutatóinak alakulásával kapcsolatos mérlegelésére vezethető vissza. A korábbi de facto költségfedezés tehát jelen ügyben nem teszi lehetővé annak pontos és biztos meghatározását, hogy az illetékes hatóságok mennyiben növelték a szabályozott díjakat abból a célból, hogy figyelembe vegyék az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások hivatkozott terheit.

(331) A 2003. január 1-jét követő időszakot illetően ezzel szemben világosan kiderül a referenciaárakról szóló 2002. évi, 2007. évi és 2011. évi határozatokból, hogy a postai szabályozó hatóság hogyan állapította meg a szabályozott díjak összetételét. A szabályozott díjakat egyértelműen magasabb szinten rögzítették annak érdekében, hogy az árszabályozás alá eső ágazat bevételeiből fedezzék az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terheit.

b) A Deutsche Post hozzájárulása 2003 óta

(332) Az 1997. évi PostG alapján a Deutsche Post kérheti a szabályozó hatóságtól, hogy a hatóság a kizárólagos engedélyből és az árszabályozás alá eső szolgáltatásokból származó bevételek megengedhető nagyságának megállapításakor a felhasználókra áthárítandó költségekbe számítsa többek között a „versenyben nem szokásos szociális kiadásokat”, valamint az egyetemes szolgáltatás

hatékony biztosításának költségeit. Ezt a módszert a postai szabályozó hatóság első alkalommal a referenciaárakról szóló 2002. évi határozatban alkalmazta, majd a referenciaárakról szóló 2007. és 2011. évi határozatokban is jóváhagyta a versenyben nem szokásos társadalombiztosítási járulékból adódó terheket. Nem változtat a Bizottság értékelésén az, hogy az előzetes árelőzetes csak az árszabályozás alá eső szolgáltatások egy részére vonatkozik. Erőfőlényének kihasználása révén ugyanis a Deutsche Post még mindig jogosult volt arra, hogy az összes terhet áthárítsa. Ebből a szempontból pedig mindegy, hogy a szabályozó hatóság előzetes vagy utólagos ellenőrzést végez.

(333) A postai szabályozó hatóság mindig jóváhagyta a Deutsche Post arra irányuló kérelmét, hogy a 2. számú teher (a REK-járlékmértéket meghaladóan felmerült szociális kiadások) refinanszírozása az árszabályozás alá eső ágazat bevételeiből történjen. A versenyben nem szokásos szociális kiadások (2. számú teher) 2001. évre vonatkozó megállapítása során ezért a felmerült bérek [40-45 %]-ának megfelelő⁽¹⁾, a Deutsche Post által a tisztviselőkkel kapcsolatban felmerült társadalombiztosítási járulékokat összehasonlították a REK-referenciaértékkel. A referenciaérték a munkáltatót terhelő társadalombiztosítási, balesetbiztosítási és kiegészítő nyugdíjbiztosítási járulékokból tevődik össze, amelyek a felmerült bérek összesen [20-25 %]-át teszik ki.

(334) A két százalék közötti, a felmerült tisztviselői bér [15-20 %]-ának megfelelő különbséget beszámították a 2. számú teherbe, és azt az árszabályozás alá eső ágazat bevételeiből fedezték (vö. 2. táblázat).

(335) Gazdasági szempontból ezért a Deutsche Post nem fizet a felmerült bérek 33 %-ának megfelelő társadalombiztosítási járulékot, hanem csupán [20-25 %]-os járulék terheli. A különbséget 2003 óta a szolgáltatástól függő fogyasztókat terheli, akiknek olyan díjakat kell fizetniük, amelyek fedezik a Deutsche Post szociális kiadásait. Ezek a szociális kiadások a Deutsche Post azon szolgáltatásaihoz kapcsolódnak, amelyek terén a Deutsche Post 2007-ig kizárólagos engedéllyel rendelkezett, illetve azon egyetemes szolgáltatásokhoz, amelyek esetében a Deutsche Post erőfőlényrel bírt.

(336) A felmerült bért át kell alakítani a tisztviselők bruttó bérebe ahhoz, hogy össze lehessen hasonlítani a felmerült bérekre alkalmazott járulékmértéket a versenytársak által fizetett társadalombiztosítási járulékok összegével.

⁽¹⁾ A nyugdíjalapba fizetett hozzájárulás (33 %), valamint az egészségügyi és ápolási költségek [7-12 %] összege a felmerült tisztviselői bér százalékában.

- (337) A felmerült bér a tisztviselők bruttó bérének [85-90 %]-a ⁽¹⁾. Ennek alapján a felmerült bérek [20-25 %]-a a bruttó bér [17,5-22,5 %]-ának felel meg.
- (338) Annak következtében, hogy a Deutsche Post nyugdíj-alapba fizetett hozzájárulását 33 %-ra korlátozták, valamint hogy a postai szabályozó hatóság jóváhagyta a 2. számú terhet, a Deutsche Post a tisztviselői bruttó bérek [17,5-22,5 %]-ának megfelelő társadalombiztosítási járulékokat fizet.

VII.3.2.3. Összehasonlítás

a) Az 1995-2002 közötti időszak

- (339) Az 1995-2002 közötti időszakban a Deutsche Post által a fenntartott ágazatban alkalmazott díjakból származó bevételek jelentősen csökkentették azt a tényleges gazdasági terhet, ami a szociális költségek finanszírozására szolgáló hozzájárulásból származott. A díjelemek külön-külön történő kimutatásának hiányában azonban a Bizottság csak azt tudja megállapítani, hogy a Deutsche Post hozzájárulásának nagysága a referenciamértéknél

alacsonyabb volt. A Bizottság sem a két szint közötti pontos különbséget nem tudja kiszámítani, sem pedig egy olyan módszert nem tud kidolgozni, ami ezt a tagállam számára lehetővé tenné.

b) A 2003 óta eltelt időszak

- (340) A REK-járulékmértéket a referenciamértékkel összehasonlítva megállapítható, hogy a REK-járulékmérték a felmerült tisztviselői béreken alapul, amelyek a magánalkalmazottak bruttó bérehez képest túl alacsony beralapnak számítanak. A REK-járulékmértéket ezért a tisztviselők bruttó bérének százalékaként újra ki kell számítani.
- (341) A 2006. év adatainak összehasonlítása azt mutatja, hogy az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokat ténylegesen a tisztviselők bruttó bére [17,5-22,5] %-ának (illetve a felmerült tisztviselői bérek [20-25] %-ának) megfelelő társadalombiztosítási járulékok terhelték a 33,5 %-os referenciamértékhez képest. A társadalombiztosítási járulékok kapcsán ezáltal a Deutsche Post 2006-ban a tisztviselők bruttó bére [10-15] %-ának megfelelő komparatív előnyben részesült.

7. táblázat

A REK-járulékmérték és a Deutsche Post társadalombiztosítási járulékok referenciamértékének összehasonlítása a 2006. évre vonatkozóan

	A kötelező társadalombiztosítási járulékok mértéke	REK-járulékmérték	A Deutsche Post társadalombiztosítási járulékok referenciamértéke
A következők százalékos arányában	Magánalkalmazottak bruttó bére	Tisztviselők bruttó bére	Tisztviselők bruttó bére
Munkáltatót terhelő járulékok	20,50 %	17,84 %	20,50 %
Betegbiztosítás	6,65 %	5,79 %	6,65 %
Ápolási biztosítás	0,85 %	0,74 %	0,85 %
Munkanélküliségi biztosítás	3,25 %	2,83 %	3,25 %
Nyugdíjbiztosítás	9,75 %	8,48 %	9,75 %
Munkavállalói járulékok	20,50 %		
Betegbiztosítás	6,65 %		
Ápolási biztosítás	0,85 %		
Munkanélküliségi biztosítás	3,25 %		3,25 %
Nyugdíjbiztosítás	9,75 %		9,75 %
Kiegészítő nyugdíjbiztosítás		[0-5 %]	
Balesetbiztosítás		[0-5 %]	
Járulékmérték		[17,5-22,5 %]	33,50 %

⁽¹⁾ További részletek a mellékletben találhatóak.

- (342) A 7. táblázat alapján a Deutsche Post irányadó referenciamérték a tisztviselők bruttó bérének 33,5 %-a, ami [10-15] százalékponttal magasabb a Deutsche Post által ténylegesen viselt mértéknél.
- (343) A 2006. évre vonatkozó [10-15] százalékpontot kitevő különbség meghaladja a 33,5 %-os referenciamérték és a [20-25] %-os REK-járulékmérték közötti [8-13] %-os nominális különbséget. A különbség egy [2-3] százalékpontos többletkifizetést tartalmaz, ami abból adódik, hogy a [20-25] %-os nominális REK-járulékmérték indokolatlan módon a tisztviselők felmerült bérére alapul a magánalkalmazottak bruttó bérével megegyező tisztviselői bruttó bér helyett.
- VII.3.2.4. A szükségesség és arányosság tárgyában levont előzetes következtetés
- (344) Az alábbi okok miatt nem tekinthető sem szükségesnek, sem pedig arányosnak az a nyugdíjtámogatás, ami a nyugdíjalapnál keletkező, a Deutsche Post által foglalkoztatott tisztviselők felmerült bére 33 %-át kitevő társadalombiztosítási járulékot meghaladó finanszírozási igény fedezésére szolgál:
1. 1995-2002 között a Deutsche Postnak a referenciaértéknél alacsonyabb tényleges költségei merültek fel, ugyanakkor a pontos különbség nem határozható meg.
 2. 2003 óta a Deutsche Postot átlagosan a tisztviselői bruttó bérek körülbelül [17,5-22,5] %-ának megfelelő költségek terhelték, míg az átlagos referenciaérték a tisztviselői bruttó bérek 32 %-ának felel meg. A többi költséget a felhasználók fizették meg, mivel az ársapka-szabályozás alapján jóváhagyott bevételek magukba foglalják a versenyben nem szokásos szociális kiadások azon költségeit is, amelyek a tisztviselői bruttó bérek maradék [10-15] %-át fedezik.
- (345) A 2003 utáni eltérő mértékekre két magyarázat adható:
1. A levélküldemények és csomagok kézbesítésével foglalkozó vállalkozások a bruttó bérek 41 %-ának megfelelő kötelező társadalombiztosítási járulékokat fizetnek. Ahhoz, hogy ezeket a járulékokat össze lehessen hasonlítani a Deutsche Post által a tisztviselők után fizetett társadalombiztosítási járulékokkal, egy olyan kiigazításra van szükség, ami figyelembe veszi, hogy a tisztviselők maguk fizetik egészségügyi és ápolási költségeik 30-50 %-át. A tisztviselőket terhelő hányad megfeleltethető a bruttó bérek 7,5 %-át kitevő munkavállalói betegbiztosítási és ápolási biztosítási járuléknak.
 2. A Deutsche Post által teljesített hozzájárulást nem a tisztviselői bruttó bére, hanem a felmerült bér alapján számítják ki. A Deutsche Post tisztviselői esetében ezért a referenciaérték a bruttó bér 33,5 %-ának felel meg. Az ezt meghaladó mentesítés elvileg nem szükséges, és nem is arányos.
- (346) Az 1995-2002 közötti időszakra vonatkozóan nem lehet pontosan meghatározni, hogy mekkora a mentesítésnek az a része, ami a szükségesnek és arányosnak tekinthető mértéket meghaladja. A 2003. évtől kezdve ez a hányad a bruttó bér [10-15] %-ának felel meg.
- VII.3.2.5. A különleges versenykörnyezetnek és szabályozói környezetnek a szükségesség és arányosság kritériumaira gyakorolt hatása
- (347) A nyugdíjtámogatás szükségességének és arányosságának értékelése során figyelembe kell venni, hogy különleges versenykörnyezetről és szabályozói környezetről van szó.
- (348) Ahogyan az a II.2.1. szakaszban kifejtésre kerül, 2007. december 31-ig a Deutsche Post kizárólagos engedéllyel rendelkezett meghatározott levélküldemények kézbesítését illetően. Az 1997. évi PostG 52. §-a értelmében eddig az időpontig a Deutsche Post feladata volt a 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 2. fejezete és az 1997. évi PostG 11. §-a szerinti egyetemes szolgáltatási kötelezettség. 2008. január 1-je óta a Deutsche Post önkéntes alapon nyújt egyetemes szolgáltatásokat.
- (349) Amíg a Deutsche Post meghatározott levélszolgáltatásokra kizárólagos engedéllyel rendelkezett, a postai szolgáltatási piac ezen részén versenytársai nem tudták felkínálni szolgáltatásaikat. Nem érintheti a közös érdekekkel ellentétes mértékben a kereskedelmet az a tény, hogy a postai szabályozó hatóság engedélyezte a Deutsche Post számára, hogy a Deutsche Post az árszabályozás alá eső szolgáltatások magasabb díjai révén teljes mértékben és a versenytársait terhelő társadalombiztosítási járulékokat meghaladóan refinanszírozza a postai tisztviselők után fizetett szociális kiadásoknak azt a részét, ami a kizárólagos engedély hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtásából származott.
- (350) Az egyetemes szolgáltatási kötelezettséget az teszi indokolttá, hogy verseny piac esetében a postai szolgáltatók a vidéki vagy félreeső helyeken egyáltalán nem vagy csak rendhagyóan magas árakon nyújtanak bizonyos szolgáltatásokat. Ezért a 97/67/EK irányelv 4. cikkének értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a felhasználók számára olyan egyetemes szolgáltatás álljon rendelkezésre, amely állandó jelleggel és az egész ország területét lefedve valamennyi felhasználó számára meghatározott minőségű postai szolgáltatásokat biztosít megfizethető árakon.
- (351) Erre figyelemmel a német törvényalkotás különleges kötelezettséget ró azokra a postai szolgáltatókra, akik erőfölénnyel rendelkeznek az egyetemes szolgáltatási

(1) HL L 15., 1998.1.21., 14. o.

kötelezettség alá tartozó piacokon. A PDLV 2. §-a⁽¹⁾ értelmében az ilyen postai szolgáltatók kötelesek szolgáltatásaikat valamennyi felhasználó számára azonos feltételekkel rendelkezésre bocsátani az egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel jellemzett piacon. Eddig a Deutsche Post volt az egyetlen szolgáltató, aki piaci erőfölénnyel rendelkezett, és ennek megfelelően vonatkozott rá ez a kötelezettség.

- (352) Privatizációja óta a Deutsche Post nem kapott állami támogatásokat az egyetemes szolgáltatások kompenzációjaként. A piaci erőfölénye által jellemzett, árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételei ugyanakkor kompenzálják az egyetemes szolgáltatás biztosítása miatt felmerülő költségeket. A Bizottság megítélése szerint a nyugdíjtámogatás arányosságának és szükségességének értékelése során ésszerű ezt a körülményt figyelembe venni.
- (353) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a postai tisztviselőkkel kapcsolatosan felmerülő azon szociális kiadások esetében, amelyek az egyetemes szolgáltatási kötelezettség alá eső és a Deutsche Post piaci erőfölénye által jellemzett, árszabályozás alá eső szolgáltatásokból erednek, nem érinti a közös érdekekkel ellentétes mértékben a kereskedelmet az a körülmény, hogy a postai szabályozó hatóság beleegyezett abba, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások végzése miatt felmerülő szociális kiadásokat - még ha azok meg is haladják a Deutsche Post versenytársait rendszerint terhelő szociális kiadásokat - teljes mértékben a magasabb díjakból finanszírozzák. Ez a következtetés annak a különleges versenykörnyezetnek és szabályozói környezetnek az eredménye, amelynek a keretei között a szolgáltatásnyújtásra sor kerül, és ezért nem alkalmazható más ágazatokra.

8. táblázat

A belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás meghatározásának képlete a 2003. január 1-jét követő időszakra

Belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás = = (referenciamérték – szabályozói járulékmérték)	× az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén foglalkoztatott tisztviselők bruttó bérének összege
---	---

- (357) A rendelkezésre álló adatok alapján a 2003-2010 közötti időszakra vonatkozóan a komparatív előny összesen [500-1 000] millió EUR-t tesz ki (lásd a mellékletet). Ezen időszak alatt a csökkenő tisztviselői állomány miatt a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás éves összege a 2003. évi [...] millió EUR-ról 2010-re [...] millió EUR-ra csökkent.

VII.3.4. A Németország által előadott érvekkel kapcsolatos ellenérvek

- (358) Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatban a Bizottság kétségbe vonta a nyugdíjtámogatás szükségességét és arányosságát, mivel az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások társadalombiztosítási járulékeinak mértéke

VII.3.3. Következtetés

- (354) Az a következtetés vonható le, hogy 2003 óta a Deutsche Post az árszabályozás alá nem eső szolgáltatási ágazatokban dolgozó tisztviselők után versenytársaihoz képest 11-14 százalékponttal alacsonyabb társadalombiztosítási járulékokat fizetett.

8. ábra

A társadalombiztosítási járulék mértékéből adódó komparatív előny az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokhoz képest (a járulékmértékek a tisztviselők bruttó bérének százalékos arányában vannak meghatározva)

(...)

- (355) Az alacsony társadalombiztosítási járulékok nem szükségesek a postai szolgáltatások piacának fokozatos megnyitásához, továbbá azzal nem is arányosak. Az érintett piacokon a Deutsche Post éles versenyben áll más szolgáltatókkal. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az alacsony társadalombiztosítási járulékok a közös érdekekkel ellentétes mértékben érintik a kereskedelmet, és emiatt azokat nem lehet a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíteni.
- (356) A 2003. január 1-jét követő időszakra a nyugdíjtámogatás belső piaccal össze nem egyeztethető része az alábbi képlet alapján számolható ki: a referenciamérték és a REK-jarulékmérték különbségét meg kell szorozni az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén foglalkoztatott tisztviselők bruttó bérének összegével.

11-14 %-kal alacsonyabb volt a magánszférában tevékenykedő versenytársakat terhelő járulékok mértékénél. A határozat az ebből származó előnyt évi 100 millió EUR és 200 millió EUR közötti összegre becsülte.

- (359) Az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozathoz fűzött észrevételében Németország két fő kifogást terjesztett elő:

1. Németország kitarthat, hogy a referenciamérték csak a munkáltatót terhelő társadalombiztosítási járulékokon alapulhat, mivel a magánvállalatokat a törvény nem kötelezi a munkavállalói hányad megfizetésére. A referenciaérték tekintetében azt is figyelembe kell venni, hogy a Deutsche Postnál irányadó bérszint mindig meghaladta a „versenyszintet”.

⁽¹⁾ A postai szolgáltatásokról szóló 2001. augusztus 21-i rendelet (Postdienstleistungsverordnung) (BGBl. I, 2178. o.).

2. Németország állítása szerint a Bizottság nem bizonyította, hogy az árszabályozás alá eső egyetemes szolgáltatásokból származó bevételek elegendőek voltak a versenyben nem szokásos szociális kiadások által okozott hivatkozott terhek finanszírozására.

VII.3.4.1. Jogosnak tekinthető az, hogy a Bizottság beszámította a munkavállalói járulékokat a referenciamértékbe, valamint hogy a bérszintet nem igazította a „versenyben szokásos bérekhez”

(360) Németország azzal érvel, hogy a társadalombiztosítási járulékok munkáltatót terhelő hányadánál magasabb referenciaérték a Deutsche Post számára hátrányos helyzetet teremtene azon versenytársakkal szemben, akiknek csak a munkáltatói járulékokat kell megfizetniük.

(361) Az első érveléssel kapcsolatban a Bizottság rögzíti, hogy a magánalkalmazottaktól eltérően a tisztviselők nem kötelesek nyugdíjjárulékot és munkanélküliségi járulékot fizetni. A referenciamértéknek ezért szükségszerűen tartalmaznia kell ezeket a járulékokat is, hogy biztosítani lehessen, hogy a Deutsche Post és a magánszférában működő versenytársak közvetlen, illetve közvetett módon ugyanakkora hozzájárulásokat fizetnek.

(362) Németország ragaszkodik ahhoz is, hogy a referenciamértéket ne a tisztviselők bruttó bérére vagy a tisztviselők felmerült bérére alkalmazzák, hanem csak a „versenyben szokásos” bérekre. A Deutsche Post szerint a 2002. évi, a 2007. évi és a 2011. évi REK-ekben a „versenyben szokásos bérnek” az ETV szerinti bérhez vagy a postai ágazat 2003. évi tarifaszervezéséhez kell igazodnia.

(363) A 2009. évi REK-ben a 2007. évi minimálbér szerepel „versenyben szokásos” bérként, ami még alacsonyabb, mint az ETV szerinti bér.

(364) Németország úgy nyilatkozik, hogy ahhoz, hogy a Deutsche Post társadalombiztosítási költségei a versenytársai által fizetett költségekkel megegyező szinten helyezkedjenek el, a számításoknak a „versenyben szokásos” béreken kell alapulniuk.

(365) A Bizottság nem fogadhatja el ezt az érvet, mivel a támogatást a szükséges minimumra kell korlátozni annak biztosítása érdekében, hogy ésszerű gazdasági feltételek mellett valósuljon meg az a fokozatos átállás, ami egy igencsak korlátozott versenyhelyzet helyett uniós szinten igazi versenyt tesz lehetővé.

(366) Ezért aránytalan lenne a támogatást olyan mértékűre emelni, hogy a Deutsche Postnak 1995 óta csak a „versenyben szokásos” és az előző évek munkaerőpiaci

feltételeit figyelmen kívül hagyó béreken alapuló társadalombiztosítási költségeket kelljen finanszírozni. A gazdaságban nem számít rendhagyónak az, hogy a már működő vállalkozások, illetve az új piaci résztvevők által különböző időpontokban felvett foglalkoztatottak eltérő bérezésben részesülnek.

(367) A France Telecom ⁽¹⁾ támogatási ügyben szintén elutasította a Bizottság Franciaország arra irányuló érvét, miszerint a társadalombiztosítási járulékok mértékét illetően figyelembe kell venni azt is, hogy a tisztviselők bére magasabb, mint a versenytársak által foglalkoztatott dolgozóké. A Bizottság ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a tisztviselőknek köszönhetően a vezető szolgáltatónak a piac megnyitására olyan képzett és kompetens munkatársai voltak, akik nélkül piaci pozícióját nem tudta volna megőrizni. Egyébként is teljesen mesterséges lenne a vezető postai szolgáltatókat ért hátrányokat külön kiemelni, és figyelmen kívül hagyni azokat a jelentős előnyöket, amelyek például a piaci részesedésből, az ismertségből és az ügyfélkörből erednek.

(368) A Deutsche Post számításai alapján az sem állapítható meg hitelt érdemlően, hogy a Deutsche Post akkor is meg tudta volna takarítani a kikalkulált bérköltségeket, ha nem lett volna köteles tisztviselőket foglalkoztatni. Még ha 1995-ben a tisztviselők jogviszonyát ténylegesen rendes alkalmazotti jogviszonyra módosították volna, akkor sem becsülték meg, hogy 1995-ben hány tisztviselőt váltottak volna fel magánalkalmazottakkal, továbbá azt sem, hogy ennek során milyen fizetési fokozatot alkalmaztak volna. A Deutsche Post által 1995-ben foglalkoztatott tisztviselők nagy száma ⁽²⁾ már önmagában valószínűtlenné teszi, hogy 1995 után jogilag és pénzügyileg lehetséges lett volna a tisztviselőket ugyanolyan produktív, de alacsonyabb fizetésben részesülő magánalkalmazottakkal helyettesíteni.

(369) A Bizottság ezért elutasítja a referenciamértékkel és a bérekkel kapcsolatos német érveket.

VII.3.4.2. Németország azon érveléssel kapcsolatos ellenérvek, miszerint az árszabályozás alá eső szolgáltatásokból származó bevételek nem fedezték a hivatkozott terheket

(370) Németország arra hivatkozik, hogy a Bizottság csak az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások társadalombiztosítási járulékeinak összegét értékelte, és nem vizsgálta meg, hogy a szabályozott egyetemes szolgáltatásokból származó nyereség elegendő volt-e a hivatkozott terhek finanszírozására.

⁽¹⁾ A Bizottság C 25/2008. sz. támogatási ügyben hozott 2011. december 20-i határozatának 110. és 111. pontjai; a Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁽²⁾ 1995-ben körülbelül 140 000 tisztviselő.

(371) Németország két érvet hoz fel. Először is, a Bizottság nem bizonyította, hogy a német szabályozó hatóság tényleg jóváhagyta a Deutsche Post által hivatkozott költségeket. Másodsor, még ha a szabályozó hatóság jóvá hagyta ezeket a költségeket, az árszabályozás alá eső egyetemes szolgáltatásokból mégsem származott annyi bevétel, hogy finanszírozni lehetett volna ezeket a terheket. Németország két szakértői véleményt küldött meg - Weber professzor szakvéleményét, valamint a CTcon szakértői állásfoglalását - annak bemutatása érdekében, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételei nem voltak elegendőek a versenyben nem szokásos szociális kiadásokból eredő, hivatkozott terhek fedezésére, és ebből következően a Deutsche Postot a versenyben nem szokásos szociális kiadásokért alulkompenzálták.

a) *A referenciaárakról szóló 2002. évi, 2007. évi és 2011. évi határozatok a Deutsche Post által benyújtott REK-eken alapulnak, és jóváhagyják valamennyi hivatkozott terhet*

(372) A vonatkozó dokumentumok igazolják, hogy a postai szabályozó hatóság a referenciaárakról szóló 2002. évi határozat óta jóváhagyta a Deutsche Post terheit, és a szabályozott díjakat oly módon rögzítette, hogy ezeket a terheket a díjak fedezték. A referenciaárakról szóló 2007. és 2011. évi határozatok ezenkívül azt is megerősítik, hogy a postai szabályozó hatóság helyt adott a Deutsche Post kérelmének, és engedélyezte, hogy a hivatkozott, versenyben nem szokásos szociális kiadásokat az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből finanszírozzák.

b) *Weber professzor szakvéleménye nem támasztja alá azt az érvet, miszerint az árszabályozás alá eső egyetemes szolgáltatások bevételei nem voltak elegendőek a Deutsche Post által hivatkozott terhek fedezésére*

(373) Weber professzor szakvéleménye az 1995-2010 közötti időszakra vonatkozik, és nemcsak azt rögzíti, hogy a Deutsche Post nyugdíjtámogatásban részesült, hanem azt is, hogy 2. számú terhet teljes mértékben az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből fedették (a szakvélemény részletes ismertetése a VI.1.4.2. (a) szakaszban található).

(374) A szakvélemény értékelése során először is a díjjóváhagyás értékmérőit kell felidézni, amelyeket az 1997. évi PostG 20. §-ának (2) bekezdése határoz meg. Ezen értékmérők alapján a referenciaárnak megfelelően figyelembe kell vennie a hatékony szolgáltatásnyújtás költségeit, a postai szolgáltatások egész ország területére kiterjedő ellátásának költségeiből eredő terheket, valamint a Deutsche Bundespost jogutódlása miatti, a foglalkoztatók ellátási terheinek átvételéből származó költségeket.

9. táblázat

Árrögzítés az 1997. évi PostG 20. §-ának (2) bekezdése alapján

a szabályozott szolgáltatások referenciaárai =
= a szabályozott szolgáltatások hatékony rendelkezésre bocsátásának költségei + terhek
= a szabályozott szolgáltatások összes költsége + a szabályozás alá nem eső szolgáltatások terhei

(375) A postai szabályozó hatóságnak úgy kell megállapítania a szabályozott díjakat, hogy a bevételek fedezzék az árszabályozás alá eső szolgáltatások „hatékony rendelkezésre bocsátásának” költségeit, valamint a jóváhagyott terheket. Másképpen fogalmazva ez azt jelenti, hogy a szabályozott díjak nemcsak az árszabályozás alá eső szolgáltatások összes költségét fedezik teljes mértékben, mégpedig függetlenül attól, hogy ezek „teherként” vagy „a hatékony szolgáltatásnyújtás költségeiként” vannak-e megjelölve, hanem a terheknek azt a részét is, ami az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokból származik. Az 1997. évi PostG 20. §-ának (2) bekezdése biztosítja, hogy a jóváhagyott terheket az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételei teljes mértékben fedezzék. Németország érvelésével ellentétben tehát törvény gondoskodik arról, hogy az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokban foglalkoztatott dolgozók versenyben nem szokásos szociális kiadásainak átvállalása ne okozza az árszabályozás alá eső szolgáltatások alulkompenzációját.

(376) A szakvélemény először is a tisztviselőkkel kapcsolatban felmerült, versenyben nem szokásos szociális kiadásokat a Deutsche Postot a tisztviselőkkel kapcsolatosan terhelő összes szociális kiadás (a nyugdíjalapba teljesített kifizetések, valamint az egészségügyi költségek, a balesetbiztosítás és egyéb biztosítások díjai) és a 2007. évi minimálbér alapul vételével számított munkáltatói nyugdíjjárulék, betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulék különbségeként határozza meg. Második lépésben a szakvélemény összehasonlítja ezt a különbséget a 2. számú teherrel.

(377) Weber professzor szakvéleménye kétféle szempontból is megtámadható: először is, a versenyben nem szokásos költségek túlságosan magasak meghatározva. Másodsor, a szakvélemény nem veszi figyelembe, hogy emiatt a versenyben nem szokásos költségek azon költségeket is tartalmazzák, amelyekért a Deutsche Post olyan ellentételezésekben részesült, amelyek nem a 2. számú teherrel, hanem más tételeknél vannak kimutatva. Külön-külön az alábbi gyenge pontokra kell felhívni a figyelmet:

(378) Először is, a szakvélemény a versenyben nem szokásos szociális kiadásokat a társadalombiztosítási járulékok munkáltatót terhelő hányada alapján határozza meg, míg a 2. számú terhet a REK-járulékmérték alapján.

Mivel a REK-járlékmérték magasabb a társadalombiztosítási járulékok munkáltatót terhelő hányadánál, a szakvéleményben megállapított, versenyben nem szokásos szociális kiadások meghaladják a 2. számú terhet. A szakvélemény tehát figyelembe vesz olyan, versenyben nem szokásos szociális kiadásokat, amelyeket a postai szabályozó hatóság a „hatékony rendelkezésre bocsátás” költségeinek tekint.

(379) Másodszor, a szakvélemény nem veszi figyelembe, hogy az 1. számú teher (versenyben szokásos bérköltségek) tartalmazza a versenyben nem szokásos szociális kiadások egy részét is (például a felmerült bérek és a „versenyben szokásos” bérszint referenciaértéke közötti eltérések miatt), és ezáltal ezeket a kiadásokat is az 1. számú teherből finanszírozzák. A szakvélemény által figyelembe vett további szociális kiadásokat más terhek fedezik (például a BAnstPT részére teljesített kifizetések a 6. számú teher alá tartoznak), és így kompenzála vannak. Míg a szakvélemény a tisztviselőkkel kapcsolatban felmerült összes szociális kiadás összegét feltünteteti, azt nem említi meg, hogy a versenyben nem szokásos költségeket más terhek is tartalmazzák, nem csak a 2. számú teher.

(380) Harmadszor megjegyzendő, hogy a 2. számú teher tartalmazza a tisztviselőkkel és a magánalkalmazottakkal kapcsolatos, versenyben nem szokásos szociális kiadásokat is. A magánalkalmazottak után járó társadalombiztosítási járulékok 2003 előtt magasabbak voltak a REK-járlékmértéknél, mivel ezek a költségek magukba foglalták a magánalkalmazottak kiegészítő nyugdíjbiztosításának kamatait is mintegy [...] millió EUR összegben. 2003 óta a kamatköltségeket a pénzügyi költségekhez számítják hozzá, és azóta a magánalkalmazottakkal kapcsolatban felmerült szociális kiadások a REK-járlékmérték alatt helyezkednek el.

(381) Tekintettel arra, hogy a szakvélemény a teljes 2. számú terhet a versenyben nem szokásos szociális kiadások ellentételezésére használja fel, a tisztviselők szociális költségeinek enyhítése a 2003 előtti időszakban túlzott mértékű, míg 2003 óta elégtelen volt. Ahhoz, hogy meg lehessen határozni a tisztviselőkkel kapcsolatos, versenyben nem szokásos szociális kiadásokért járó és a 2. számú teherből megvalósuló megfelelő ellentételezést, a 2. számú tehernél külön kell kezelni a tisztviselőket és a magánalkalmazottakat.

(382) A szakvéleményben meghatározott alulkompensáció következképpen félrevezető, mivel a szakvélemény nem vette figyelembe, hogy a hivatkozott, versenyben nem szokásos szociális kiadásokat nem csak a 2. számú teher fedezi, továbbá azt sem, hogy a postai szabályozó hatóság a szociális kiadások nagyobb hányadát számította a „hatékony rendelkezésre bocsátás” költségei közé. A szakvélemény ellentételezéssel kapcsolatos hibáinak megfelelő kiigazítását követően a terhek és

a versenyben nem szokásos szociális kiadások - ahogyan azt az 1997. évi PostG 20. §-ának (2) bekezdése is megköveteli - pontosan kiegyenlítik egymást.

(383) Ezért el kell utasítani Németországnak azt az érvét, miszerint az eljárás kiterjesztéséről szóló 2011. évi határozatban a Bizottság hibát követett el akkor, amikor csak az árszabályozás alá nem eső ágazat komparatív előnyét határozta meg, mivel az 1997. évi PostG 20. §-ának (2) bekezdése értelmében a postai szabályozó hatóságnak úgy kell rögzítenie a referenciaárakat, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételei fedezzék az árszabályozás alá eső szolgáltatások hatékony rendelkezésre bocsátásának költségeit és a jövahagyott terheket.

c) A WIK-szakvélemény alapján nem bizonyított a versenyben nem szokásos költségek alulkompensációja

(384) A 2009. évi REK-re hivatkozva Németország kitar emelt, hogy 1990 óta a Deutsche Post jelentős hiányt mutatott ki az árszabályozás alá eső szolgáltatások terén, mivel a szabályozott ágazat bevételeit elnyelték az árszabályozás alá eső szolgáltatások költségei, valamint az egyetemes szolgáltatási kötelezettség teljesítése miatt felmerülő nettó költségek⁽¹⁾. Szintén ez az oka annak, hogy Németország elutasítja a Bizottság azon érvét, miszerint az árszabályozás alá eső szolgáltatásokból származó nyereségek elegendőek voltak az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások versenyben nem szokásos szociális kiadásainak finanszírozására.

(385) A Bizottság ezzel kapcsolatban először is megállapítja, hogy a postai szabályozó hatóság 2003 óta meghozott határozataiból világosan kiderül, hogy a hatóság az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeinek egy részét a 2. számú teher ellentételezésére szánta. Az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből származó hozzájárulás meglete tehát világosan és egyértelműen következik a postai szabályozó hatóság határozataiból.

(386) Másodszor, a 2009. évi REK-vel ellentétben a WIK-szakvélemény kifejti, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások terén 2000 óta az árbevétel több mint [6,5-8,5] %-ának megfelelő magas pozitív haszonkulcsok mutatkoztak.

9. ábra

Az árszabályozás alá eső szolgáltatások ROS mutatójának kiszámítása a WIK-szakvélemény alapján

(...)

Magyarázat: A számítások a WIK-szakvéleményben a 2009. évi REK-en elvégzett kiigazításokon alapulnak. A továbbiakban úgy tekintjük, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások fedezik az árszabályozás alá nem eső egyetemes szolgáltatásokból származó összes veszteséget. A 2007. évi alacsonyabb nyereség oka elsősorban az ingatlan portfólió rendhagyóan magas értékcsökkenése.

⁽¹⁾ Például a postahivatali hálózat és a hatodik kézbesítési nap biztosítása.

- (387) Közvetlen összefüggés áll fenn a 2000 óta megfigyelhető magasabb nyereségek és az 1995. évi nyugdíjtörvény alapján megállapított nyugdíjárulékok csökkenése között. Míg a Deutsche Post 1999-ben 2,045 milliárd EUR összegű éves átalánykifizetést teljesített, ez az összeg 2000-ben mindössze mintegy 735 millió EUR volt (a felmerült tisztviselői bérek 33 %-a). Mivel a postai szabályozó hatóság 2000-ben nem végezte el az alacsonyabb nyugdíjárulékoknak megfelelően a szabályozott díjak lefelé történő kiigazítását, a Deutsche Post nyereségei jelentősen megnöttek. A megtermelt nyereség a referenciaárakról szóló 2002. évi határozatot követően is magas szinten maradt, mivel a szabályozott díjakat nem csökkentették elég jelentős mértékben ahhoz, hogy megfeleljenek az árszabályozás alá eső szolgáltatások költségeinek.
- (388) Németországnak a WIK-szakvéleménnyel kapcsolatban megfogalmazott kritikáját illetően a Bizottság úgy gondolja, hogy a szakvélemény a 2009. évi REK-hez képest megfelelőbb betekintést nyújt a Deutsche Post pénzügyi helyzetébe általában és különösen az árszabályozás alá eső szolgáltatások nyereségeibe. Ez az alábbiakkal indokolható.
- i) A költségek megfelelőbb hozzárendelése a kereskedelmi szolgáltatásokhoz
- (389) A Chronopost-ítélet értelmében a kereskedelmi szolgáltatásoknak maguknak kell viselniük közvetlen költségeiket, és megfelelően hozzá kell járulniuk a közös költségekhez. A költségeknek a különböző szolgáltatásokhoz való megfelelő hozzárendelése vagy külső referenciaértékek (pl. piaci árak) vagy belső költségadatok alapján igazolható ⁽¹⁾.
- (390) A 2009. évi REK az 1997. évi PostG 20. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott elven alapul, eszerint az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokhoz csak a hatékony szolgáltatásnyújtás költségei rendelhetőek hozzá, míg az összes terhet (pl. a POSTDIENST által foglalkoztatott dolgozók ellátási terheinek átvállalásából származó extra költségeket, valamint az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségeit) az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből kell finanszírozni. A WIK-szakvélemény ugyanakkor a 2009. évi REK-nek a magánszférában működő versenytársak jövedelmezőségével való összehasonlítását követően megállapítja, hogy a Deutsche Post az árszabályozás alá eső szolgáltatásokhoz a terhek túlságosan nagy hányadát rendeli hozzá, a kereskedelmi szolgáltatásokhoz pedig nem rendel hozzá elegendő költséget.
- (391) A Deutsche Post által az egyes terhek kiszámításához felhasznált, „versenyben szokásos” hivatkozott referenciaértékek vizsgálata megerősíti a WIK-szakvélemény eredményeit. Ahogyan már kimutatásra került, a 2. számú teher (versenyben nem szokásos szociális kiadások) kiszámításához használt REK-járulékmérték túlzottan alacsony referenciaértéknek bizonyul a magánszférában működő versenytársak által fizetett kötelező társadalombiztosítási járulékokhoz képest. Ráadásul például a postahivatalok infrastrukturális terhei esetében egy pusztán hipotetikus referenciaértékről van szó, mivel nem bizonyítható, hogy a Deutsche Post 1990 után akkor is működtetett volna saját postahivatalokat, ha nem terhelte volna egyetemes szolgáltatási kötelezettség. Azt sem lehet bizonyítani, hogy a Deutsche Post 1990-től kezdve csak olyan dolgozókat foglalkoztathatott volna, akiknek csupán a 2007. évi minimálbérnek megfelelő bért kellett volna fizetnie.
- (392) A Bizottság ezért azt a következtetést vonja le, hogy a WIK-szakvélemény alapján helyesebben lehet megállapítani a kereskedelmi szolgáltatásokhoz tartozó költségeket.
- (393) A költségbecslésnek ezenkívül a 97/67/EK és a 2006/111/EK irányelvek alapján meg kell felelnie az általános számviteli elveknek is. A Deutsche Post éves beszámolója nem tartalmazza sem a megnövelt amortizációs költségeket, sem pedig a magasabban megszabott nyugdíjköltségeket. Ezeket a költségeket - és ez vonatkozik a Deutsche Postra és versenytársaira is - rendszerint a vállalkozások mérleg szerinti nyereségéből finanszírozzák. Egy felfelé történő újbóli értékelés ezért versenytársaihoz képest előnyben részesítené a Deutsche Postot.
- ii) A méltányos nyereség megállapítására szolgáló benchmarking a Deutsche Post kockázati pozíciójának figyelembevételével
- (394) A Deutsche Post által 2000 óta elért nyereségek jelentősen meghaladták a WIK-szakvéleményben meghatározott 3,48 %-os ROS-mediánt és a II. Deloitte-szakvélemény 6,1 %-os alsó ROS mutatóját. Nem fogadható el tehát Németországnak az az érve, miszerint a Deutsche Post veszteségei olyan magasak voltak, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből nem tudta fizetni a terheket.
- (395) A főleg multinacionális expressz csomagszállítók (többek között a UPS, a FedEx, a TNT Express) kis viszonyítási csoportjára támaszkodó II. Deloitte-szakvéleményt ezenkívül kritikusan kell szemlélni. A II. Deloitte-szakvélemény ajánlása szerint méltányos haszonkulcsként egy 6,1 %-os alsó ROS mutatót és egy 7,4 %-os ROS-mediánt kellene alapul venni, ez az ajánlás azonban figyelmen kívül hagyja, hogy a Deutsche Post által folytatott üzleti tevékenység nemcsak jóval kevesebb tőkét igényel, de sokkal kevesebb kockázatnak is van kitéve:

⁽¹⁾ A Chronopost-ítélet 38. pontja; Tizzano főtanácsnok indítványa a Chronopost-ügyekben, 54. pont; a Bizottság N 531/05. sz., La Banque Postale támogatási ügyben hozott 2005. december 21-i határozatának 75. és azt követő pontjai.

1. A nemzetközi expressz csomagszállításokat a Deutsche Post nem maga végzi, hanem az kizárólag DHL-leányvállalatainak a feladata.

2. A multinacionális csomagszállítási ágazathoz képest a Deutsche Post bevételeinek 75 %-át adó levélszolgáltatások sokkal kevesebb tőkebefektetést igényelnek, mivel a kézbesítői bérek jelentik a legnagyobb költségvetést. Az express csomagszállítóknak sokkal többet kell befektetniük tőkeintenzív berendezésekbe ⁽¹⁾.
3. A Deutsche Post erőfölényes helyzete a levélpiacon a kizárólagos engedélynek köszönhetően jött létre, és szilárdult meg, az engedély biztos ügyfélkört teremtett a Deutsche Post számára, anélkül hogy nagyobb összegeket kellett volna marketingbe vagy márkanevébe fektetnie. A multinacionális csomagszállítóknak ezzel szemben minden nemzeti piacon az alapoktól kezdve kellett kiépíteniük pozícióikat, valamint saját kockázataikra és saját zsebből kellett megszerezniük néhány ismert márkanevet ⁽²⁾.
4. A Deutsche Post piaci és költségkockázatait állami intézkedések ⁽³⁾ fedezték. Az árszabályozás különösen az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások ⁽⁴⁾ terheinek fedezetéről gondoskodott.
- (396) A WIK-szakvélemény ezért a nyereséghez helyesen a II. Deloitte-szakvéleményben meghatározott kulcsnál alacsonyabb referenciaértéket alkalmaz, mert megfelelő módon számításba veszi a Deutsche Post üzleti tevékenységeinek a multinacionális expressz futárszolgáltatásokhoz képest alacsonyabb tőkeintenzitását és kockázatait. A nyereség referenciaértékének pontos meghatározására azonban nincs szükség, mivel a 8,3 %-os átlagos ROS értékek meghaladják a II. Deloitte-szakvéleményben becslés 6,1 %-os alsó ROS mutatót. Még a Németország által benyújtott szakértői vélemény alapján sem lehetett tehát bizonyítani, hogy a Deutsche Post 2000 óta túl kevés kompenzációban részesült.
- (397) Mindenesetre nehezen érthető Németországnak a WIK-szakvéleménnyel kapcsolatban megfogalmazott kritikája, hiszen a 3,48 %-os ROS-medián nem haladja meg azt a nyereségszintet, amit a postai szabályozó hatóság és a Deutsche Post maga is megfelelőnek minősített. Egyrészt a 3,48 %-os ROS-referenciaértékből abszolút mértékben nagyobb nyereség következik, mint a Deutsche Post által a REK-ekben hivatkozott és a szabályozó hatóság által jóváhagyott tőkeköltségek (például a [...] és a [...] költségei) (lásd IV.4.3. szakasz). Másrészt a WIK-szakvéleményben megjelölt 7,66 %-os ROA-medián hasonló tartományban mozog, mint azok a tőkehozamok, amelyeket a Deutsche Post [...].
- (398) Németországnak a vonat- és buszközlekedési ágazat méltányos haszonkulcsaira (7-8 %-os árbevétel-aránys jövedelmezőség) való hivatkozása nem befolyásolja a

méltányos nyereség megállapítására szolgáló benchmarkinggal kapcsolatos következtetéseket. Ezeknek a gazdasági ágazatoknak nagyobb a tőkeintenzitása, és így a tőkeköltségek fedezetéhez magasabb árbevétel-aránys jövedelmezőséget igényelnek. Ezekből a számokból - éppen ellenkezőleg - az válik egyértelművé, hogy a méltányos nyereségnek a II. Deloitte-szakvéleményben meghatározott referenciaértéke inkább egy tőkeintenzív gazdasági ágazat átlagos ROS mutatójának felel meg, mint egy munkaerőigényes gazdasági ágazaténak.

d) Következtetések

- (399) A Bizottság kénytelen elutasítani Németországnak azt az érvét, miszerint az árszabályozás alá eső ágazatból származó bevételek nem fedezték a versenyben nem szokásos szociális kiadások miatt érvényesített terheket. Ez az érv sem a Németország által megküldött szakértői vélemény, sem pedig a 2009. évi REK alapján nem támasztható alá.
- (400) A referenciaárakról szóló 2002. évi, 2007. évi és 2011. évi határozatok ezzel szemben egyértelműen dokumentálják, hogy a postai szabályozó hatóság mindig jóváhagyta, hogy az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből kerüljön sor a hivatkozott terhek kompenzálására.
- VII.3.5. *A belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatások megszüntetése 2003. január 1-jétől*
- (401) Ha a Bizottság megállapítja, hogy valamely támogatás a belső piaccal nem egyeztethető össze, akkor a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság jogosult dönteni arról, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie a támogatást vagy módosítania kell azt ⁽⁵⁾. Az ítélkezési gyakorlat szerint ez a kötelezettség az előző állapot helyreállítására szolgál ⁽⁶⁾. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megállapította, hogy ez a cél akkor valósul meg, amikor a kedvezményezett visszafizette a jogellenes támogatásokat, és ezáltal elveszítette azt az előnyt, amit versenytársaival szemben a piacon élvezett, továbbá amikor ezáltal a támogatás juttatása előtti helyzet helyreállt ⁽⁷⁾.
- (402) A vonatkozó ítélkezési gyakorlat értelmében a 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése az alábbiakat mondja ki: „Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [...]. A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.”

⁽¹⁾ Például a globális légi szállításba és egy integrált kézbesítési hálózatba.

⁽²⁾ Pl. a UPS vagy a TNT.

⁽³⁾ Pl. a szabályozott árak emelése, állami kompenzációk, állami garanciák és nyugdíjtámogatások segítségével.

⁽⁴⁾ Pl. a „versenyben szokásos” referenciaértéket meghaladó, versenyben nem szokásos szociális kiadások.

⁽⁵⁾ A Bíróság 70/72. sz. Bizottság kontra Németországi Szövetségi Köztársaság ügyben hozott 1973. július 12-i ítéletének (EBHT 1973., 813. o.) 13. pontja.

⁽⁶⁾ A Bíróság C-278/92., C-279/92. és C-280/92. sz. Spanyol Királyság kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott 1994. szeptember 14-i ítéletének (EBHT 1994., I-4103. o.) 75. pontja.

⁽⁷⁾ A Bíróság C-75/97. sz. Belga Királyság kontra Bizottság ügyben hozott 1999. június 17-i ítéletének (EBHT 1999., I-30671. o.) 64. és 65. pontja.

- (403) A Bizottság a továbbiakban megállapítja, hogy az eljárás kiterjesztéséről szóló 2007. és 2011. évi határozatok az 1990-2007 közötti időszakra vonatkoznak. A nyugdíjtámogatás ugyanakkor egy folyamatos, 2007 után is aktuális támogatási program, így a terheknek az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből történő ellentételezését sem szüntették meg 2007-ben. Németország 2012. január 2-i közlése ennek megfelelően információkat tartalmazott a nyugdíjtámogatással és azokkal az árszabályozás alá eső bevételekkel kapcsolatban, amelyekre a 2010. évig bezárólag tett szert a Deutsche Post. A Bizottság ezért úgy dönt, hogy a nyugdíjtámogatás belső piaccal összeegyeztethetetlen részének visszafizetése nem zárulhat le a 2007. évvel, hanem annak a jelen határozatról szóló értesítés időpontjáig kell terjednie.
- (404) A Deutsche Postnak juttatott támogatási elem kiszámítását illetően kiemelendő, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján az uniós jog egyetlen rendelkezése sem követeli meg a Bizottságtól, hogy a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszafizetésének előírásakor pontosan rögzítse a visszafizetendő támogatás összegét. Elegendő, ha a Bizottság határozata olyan utalásokat tartalmaz, amely alapján a címzett túlzott nehézség nélkül maga képes meghatározni ezt az összeget⁽¹⁾.
- (405) A belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásokat a REK-járlékmérték és a referenciamérték (lásd a melléklet és a 7. táblázat szerinti meghatározást), valamint a tisztviselői bruttó bérek (lásd a 6. táblázat szerinti definíciót) alapján kell kiszámítani a 8. táblázat szerinti képletnek megfelelően. Az évente nyújtott jogellenes támogatásokra a visszafizetés időpontjáig kamatot kell felszámítani. A kamatokat az EK-Szerződés⁽²⁾ 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet V. fejezete alapján kell kiszámítani.
- (406) A mellékletben található, a 2003-2010 közötti években nyújtott jogellenes (kamatokat nem tartalmazó) támogatásokra vonatkozó számítások azon a feltevésen alapulnak, hogy a tisztviselőket ugyanolyan arányban foglalkoztatták az árszabályozás alá eső és az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén. A rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg, hogy pontosan hány tisztviselő dolgozott az árszabályozás alá eső és az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén, ezért abból kell kiindulni, hogy az ezen két szolgáltatási ágazatból származó bevételek aránya a bérköltségek felosztása szempontjából megbízható kezdeti megközelítő értéknek tekinthető.
- (407) Pontosabb adatok felhasználásával azonban a számítások is pontosabbak lehetnek, és az eredmények változhatnak. Németország nemrég új adatokat nyújtott be az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén foglalkoztatott tisztviselők 1995-2007 közötti bérének összegére vonatkozóan. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a tisztviselői bérek összegének becsüléséhez a Deutsche Postot terhelő, a REK-ekben megjelölt személyzeti költségek alapján végzett felosztást kellene felhasználni. E megközelítés eredményeként alacsonyabb lehet a tisztviselői bérek összege azokhoz a becslésekhez képest, amelyek a bevételi arányok felosztásán alapulnak. 2012. január 2-án és 19-én Németország olyan észrevételeket küldött, amelyek szerint módosult a terheknek az árszabályozás alá eső szolgáltatásokon belüli, valamint az árszabályozás alá eső és az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások közötti - legalábbis, ami a referenciaárakról szóló 2011. évi határozatot illeti - relatív felosztása. Az információk alapján 2008-tól kezdve a terhek egy részét nyilvánvalóan az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokhoz kell hozzárendelni. E határozat végrehajtása során a jogellenes támogatások pontos összegének kiszámítására ezen szempontok figyelembevételével és Németországgal közösen kerül sor.
- (408) A Bizottság minden igyekezete ellenére sem tudott megbízható számokat megállapítani az 1995-2002 között nyújtott jogellenes támogatásokra vonatkozóan. Úgy tűnik, hogy jelen határozatban sem lehet olyan számítási paramétereket megjelölni, amelyek elég pontosak lennének ahhoz, hogy jelen határozat végrehajtása során a tagállam (egyedül vagy a Bizottsággal együttműködve) el tudja végezni a végleges számításokat. E különleges körülmények között a 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállam védelemhez való jogai és a jogbiztonság elve áll szemben a visszafizetéssel, e rendelkezés értelmében ugyanis „a Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével”.
- (409) A visszatérítésnek ezért 2003. január 1-jével kell kezdődnie, és abban az időpontban kell lezárulnia, amikor az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások komparatív előnye megszűnik.
- (410) A jelen határozatról szóló értesítés napjától kezdődő időszakra vonatkozóan biztosítani kell, hogy a Deutsche Post által a tisztviselők után fizetett bérjárulékok szintje ne legyen alacsonyabb a versenytársai által foglalkoztatott magánalkalmazottakra irányadó járulékszintnél. Az összehasonlítás során minden olyan ellentételezést figyelembe kell venni, amiben a Deutsche Post a PostG 20. §-a értelmében az árszabályozás alapján részesül.

VIII. AZ ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓK ÉRTÉKELÉSE AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK ALAPJÁN

VIII.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatás fennállása

- (411) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján „a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”. A Bizottságnak az alábbi kritériumok megvalósulását kell megvizsgálnia annak megállapítása érdekében, hogy valamely intézkedés

⁽¹⁾ Lásd különösen a Bíróság C-480/98. sz. Spanyol Királyság kontra Bizottság ügyben hozott 2000. október 12-i ítéletének (EBHT 2000., I-8717. o.) 25. pontját és a Bíróság C-415/03. sz. Bizottság kontra Görög Köztársaság ügyben hozott 2005. május 12-i ítéletének (EBHT 2005., I-3875. o.) 39. pontját.

⁽²⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül-e: az intézkedés az államnak tulajdonítható, és állami forrásból finanszírozák, bizonyos vállalkozások vagy bizonyos áruk termelése olyan előnyben részesül, amely torzítja a versenyt, továbbá az intézkedés érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

- (412) Az állami kompenzációk esetében állami forrásokról van szó, melyeket az 1989. évi PostG 37., illetve 40. §-a, valamint az 1994. évi PostUmwG 2. §-a alapján nyújtották, és a TELEKOM állami vállalat forrásaiból finanszírozták.

VIII.1.1.1. Az állami kompenzációkból származó pénzügyi előny

VIII.1.1.1.1. Németország érvelése szerint a visszaengedményezéseket speciális tehernek kell tekinteni

- (413) Németország azzal érvel, hogy az állami kompenzációk csupán a visszaengedményezések ellentételezésére szolgáltak, a visszaengedményezések esetében pedig olyan költségekről van szó, amelyeknek a megfizetésére a magánszférában működő versenytársak rendszerint nem kötelesek. Véleménye szerint a visszaengedményezések olyan „sui generis” díjak, amelyeket nem lehet sem az adók, sem pedig az osztlékok közé sorolni.
- (414) A Deutsche Post 1924-től 1995-ig volt köteles megfizetni az árbevétel 6,6-10 %-ának megfelelő összegű visszaengedményezéseket. A KPMG-szakvélemény szerint a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság) 1984. március 22-i ítéletében végül nem értékelte a visszaengedményezések jogi természetét, azokat azonban a „szövetségi állam által szerzett jövedelmek” közé sorolta. A visszaengedményezéseket továbbá olyan „szolgáltatási költségeknek” minősítette, amelyek a Deutsche Postot a szolgáltatásnyújtással kapcsolatban terhelték.
- (415) Noha a Bundesverfassungsgericht nem határozta meg pontosan, hogy a visszaengedményezések mennyiben tekinthetők adót vagy osztlékot helyettesítő szolgáltatásnak, az egyértelmű, hogy a szövetségi költségvetésnek bevétele származott belőlük.
- (416) Először is, a múltban számos tagállam használta a postai és telekommunikációs monopóliumot az államháztartás bevételi forrásaként. Mivel a BUNDESPOST-ra és elődeire állami vállalként 1995-ig nem vonatkozott az általános adófizetési kötelezettség, egy „sui generis” díj beszedését vezették be abból a célból, hogy a szövetségi állam ezekből az ágazatokból is jövedelemre tegyen szert. Gazdasági szempontból is ésszerű volt pénzt beszédni ezért a monopóliumért. Anélkül hogy emiatt a szolgáltatásokat kevésbé vették volna igénybe, a felhasználók készek voltak magasabb díjakat is elfogadni, így a szövetségi költségvetés magas jövedelemre tudott szert tenni.
- (417) Másodszor, a Deutsche Post a magánvállalatoktól eltérően nem volt közvetett vagy közvetlen módon adóköteles, és osztlékot sem kellett fizetnie a rendelkezésre bocsátott saját tőkéért. A szövetségi állam számára ezért a visszaengedményezések jelentették az egyetlen lehetőséget arra - akár adóhatósági, akár részvényesi szerepkörében -, hogy a Deutsche Postból jövedelemre tegyen szert. Ebben az összefüggésben nincs jelentősége annak, hogy a visszaengedményezések pontosan megfelelnek-e bizonyos adó- vagy osztlékrendszerek fogalmainak. A

visszaengedményezések mindenképpen olyan kifizetéseket jelentettek, amelyeket a Deutsche Postnak 1924 óta kellett fizetnie, és amelyekből a szövetségi államnak jövedelme származott.

- (418) Végül megállapítható, hogy a visszaengedményezések fizetésére irányuló kötelezettség összhangban van azzal a közérdekű céllal, hogy valamely állami monopóliumból, akár adók, akár osztlékok formájában, a szövetségi államnak jövedelme származzon. A visszaengedményezések ebből következően olyan rendes költségeket jelentettek, amelyeket a Deutsche Postnak saját forrásaiból kellett finanszíroznia.

VIII.1.1.2. Németország arra irányuló érve, miszerint az állami kompenzációk összegegyeztethetőek a magánbefektető magatartásával

- (419) Németország azt az érvet hozza fel, hogy amikor állami kompenzációt nyújtott, akkor részben úgy járt el, mint egy magánbefektető, mivel a kifizetések a Deutsche Post hálózatába történő jövedelmező befektetéseket finanszíroztak.
- (420) Tekintettel arra, hogy az állami kompenzációk alapjául nem befektetési tervek, hanem a felhalmozódott veszteségek szolgáltak, nyilvánvaló, hogy egy magánbefektető nem folytatott volna ilyen befektetési stratégiát.
- (421) A Deutsche Postnak tehát az állami kompenzációkból pénzügyi előnye származott.

VIII.1.1.3. Németország arra irányuló érve, miszerint az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségeinek ellentételezéséről van szó

- (422) Németország úgy érvel, hogy az állami kompenzációk nem minősülnek állami támogatásnak, mivel az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségeit kompenzálták.
- (423) A Bíróság az Altmark-ítéletben⁽¹⁾ rögzítette, hogy azok az ellentételezések, amelyek közszolgáltatási kötelezettségekért járó ellenszolgáltatásként kerülnek kifizetésre, nem minősülnek az EUMSZ 107. cikke szerinti állami támogatásoknak, amennyiben az alábbi négy feltétel teljesül. *Először is*, a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtásával kell megbízni, és ezeknek a kötelezettségeknek egyértelműen meghatározottnak kell lenniük. *Másodszor*, az ellentételezés kiszámításának alapjául szolgáló feltételeket tárgyilagossá és átlátható módon előzetesen kell megállapítani. *Harmadszor*, az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereségre. *Negyedszer*, amikor egy adott esetben a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása nem közbeszerzési eljárás

⁽¹⁾ A Bíróság C-280/00. sz. Altmark Trans GmbH ügyben hozott 2003. július 24-i ítéletének (EBHT 2003., I-07747. o.) 89. és azt követő pontjai.

keretében történik, amely lehetővé tenné, hogy azt a jelöltet válasszák, aki a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatást tudja nyújtani, a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyek egy átlagos, jól vezetett és közlekedési eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál felmerülnének.

- (424) Mivel a Deutsche Post kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történt, és Németország nem bizonyította, hogy a Deutsche Post esetében egy jól vezetett vállalkozásról van szó, az Altmark-ítéletben megjelölt feltételek közül a negyedik feltétel nem teljesül.

VIII.1.2. A támogatás megvalósulásával kapcsolatos következtetések

- (425) Az állami kompenzációkat állami forrásokból nyújtották, és a kompenzációk olyan költségek alól mentesítették a Deutsche Postot, amelyeket a magánvállalkozásoknak rendszerint maguknak kell viselniük. Németország nem tudta bizonyítani, hogy az állami kompenzációk megfelelnek az Altmark-ítéletben megfogalmazott feltételeknek, és ebből következően nem minősülnek állami támogatásnak.
- (426) A VII.1.2. szakaszban kifejtett okokból az állami kompenzációk alkalmasak arra, hogy torzítsák a versenyt, és hatást gyakoroljanak a kereskedelemre.
- (427) A Bizottság ezért azt a következtetést vonja le, hogy az állami kompenzációk az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek.

VIII.2. A létező támogatások támogatásjogi értékelése az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése alapján

- (428) Az állami kompenzációkat az 1989. évi PostVerfG 37. §-ának (2) és (3) bekezdései vezették be, ezért új támogatásnak minősülnek.

VIII.3. A belső piaccal való összeegyeztethetőség támogatásjogi értékelése az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése alapján

- (429) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése szerint a Szerződések szabályai alá, különösen a versenyszabályok hatálya alá tartoznak. A Szerződés mindazonáltal bizonyos kritériumok teljesülése esetén a Szerződésben foglalt szabályok alóli kivételt határoz meg. Először is, az államnak egy bizonyos feladat teljesítésével hivatalosan meg kell bíznia egy vállalkozást. Másodsor, a megbízásnak általános gazdasági érdekű szolgáltatásra kell vonatkoznia. Harmadszor, a kivételnek szükségesnek kell lennie az átruházott feladat elvégzéséhez, és azzal arányban kell állnia. Végül a kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes az Unió érdekeivel.
- (430) Az 1996., illetve 2001. évi közleményben ⁽¹⁾, ⁽²⁾ valamint a 2005. évi közösségi keretszabályban a Bizottság

kifejtette, hogy az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése szerinti kivétel szempontjából hogyan kell alkalmazni a szükségesség és arányosság kritériumát. Legutóbb a 2005. évi közösségi keretszabály 2.4. szakasza kodifikálta azoknak a kritériumoknak a jelentésével és hatályával kapcsolatos szabályokat, amelyeket a múltban a Bíróság, a Törvényszék (Bíróság) és a Bizottság következetesen alkalmazott.

- (431) A 2005. évi közösségi keretszabály 2.4. szakasza alapján a nyújtott ellentételezés szükségességét és arányosságát illetően az alábbi elveket kell figyelembe venni:

1. Az ellentételezés mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek biztosításával összefüggő költségeket, figyelembe véve az ehhez kapcsolódó bevételeket és a kötelezettségek biztosításából származó ésszerű nyereséget.
2. Az ellentételezés összege tartalmazza az állam által vagy az állami forrásokból bármilyen formában odaítélt kedvezményeket, függetlenül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése céljából történt besorolástól.
3. Az ellentételezést az érintett általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetéséhez kell felhasználni. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez megítélt, de valójában más piacokon való működéshez felhasznált közszolgáltatási ellentételezés indokolatlan, következképp összeegyeztethetetlen állami támogatásnak számít.

- (432) Döntési gyakorlata során a Bizottság az egyetemes szolgáltatás költségeiért járó állami kompenzációkat a belső piaccal összeegyeztethető támogatásoknak tekintette (illetve nem tekintette azokat támogatásnak), ha az állami kompenzációk alacsonyabbak voltak az egyetemes szolgáltatás felmerült nettó költségeinél ⁽³⁾.

VIII.3.1. Megbízás általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával

- (433) Az egymást követő postai irányelvek, valamint a Bíróság ítélezési gyakorlata szerint ⁽⁴⁾ a postai szolgáltatások egész ország területére kiterjedő ellátása mindig is általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak számított.
- (434) Az egymást követő postatörvények alapján 2007. december 31-ig a Deutsche Post feladata volt az egyetemes postai szolgáltatások végzése.

VIII.3.2. Az állami kompenzációk szükségessége és arányossága

- (435) Németország kitar azon nézete mellett, hogy az állami kompenzációk méltányos kompenzációnak tekinthetők, mivel a 2009. évi REK szerint az állami kompenzációk 1990-1995 között sokkal alacsonyabbak voltak az

⁽¹⁾ Általános érdekű szolgáltatások Európában (HL C 281., 1996.9.26., 3. o.).

⁽²⁾ Általános érdekű szolgáltatások Európában (HL C 17., 2001.1.19., 4. o.).

⁽³⁾ A Bizottság N 50/01. sz. ügyben hozott 2002. március 12-i határozata – Írország – Equity injection to An Post for the purpose of restructuring the counter network (C(2002)941 fin.); határozat az Olaszország által a Poste Italiane SpA javára nyújtott állami támogatásról.

⁽⁴⁾ A Bíróság C-320/91. sz. Corbeau-ügyben hozott 1993. május 19-i ítéletének (EBHT 1993., I-2533.) 15. és 19. pontjai.

egyetemes szolgáltatási kötelezettségekkel kapcsolatban felmerült nettó költségeknél. A Deutsche Postnál az állami kompenzációk ellenére a 2009. évi REK 1995-ben az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek kumulált nettó költségeinek alulkompenzációját mutatja ki az 1990-1995 közötti időszakra, ami [...] milliárd EUR-t tett ki (kamatot tartalmazó 1995. évi jelenérték).

- (436) A 2009. évi REK költségallokációjának és költségbecslésének kiigazításait követően a WIK-szakvélemény megállapítja, hogy az állami kompenzációk kiegyenlítették az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek 1990-1995 közötti nettó költségeit.
- (437) A WIK-szakvélemény számításai szerint a kompenzáció 1995-ben [0-20] millió EUR-val volt több, mint a kumulált nettó költségek. A Bizottság ugyanakkor elismeri, hogy az ezekre az évekre vonatkozó költségelszámolási adatok hibásak. A WIK-szakvélemény ezenkívül csak a visszaengedményezéseket ismerte el tőkeköltségként, anélkül hogy további méltányos nyereséget vett volna figyelembe.
- (438) E két okból kifolyólag a Bizottság megállapítja, hogy a WIK-szakvélemény alapján nem utasítható el Németország azon érve, miszerint az állami kompenzációk megfelelően ellentételezték a Deutsche Postnál az egyetemes szolgáltatások kapcsán felmerülő költségeket.

10. táblázat

Az egyetemes szolgáltatási kötelezettség kumulált nettó költségeinek és az állami kompenzációknak a kiszámítása (kamatot tartalmazó 1995. évi jelenérték)

	2009. évi REK	WIK-szakvélemény
Kumulált nettó költségek	- [...] milliárd EUR	- [...] milliárd EUR
Állami kompenzációk	+ 6,707 milliárd EUR	+ 6,707 milliárd EUR
Túl- illetve alulkompenzáció	- [...] milliárd EUR	+ [0-20] millió EUR

- (439) Az állami kompenzációk tehát az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethető támogatások, mivel nem haladták meg azokat a nettó költségeket, amelyek a Deutsche Postnál az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek kapcsán merültek fel.

IX. AZ 1995 ELŐTT KIBOCSÁTOTT KÖTVÉNYEKÉRT VÁLLALT ÁLLAMI GARANCIA AZ EUMSZ 108. CIKKÉNEK (3) BEKEZDÉSE SZERINTI LÉTEZŐ TÁMOGATÁSNAK MINŐSÜL

- (440) A Bizottság megállapítja, hogy a kötvényekért vállalt állami garanciáról szóló szabályokat az 1953. évi PostVwG 22. §-ának (4) bekezdése vezette be 1953-ban. Amikor az 1989. évi PostVerfG hatályon kívül helyezte az 1953. évi PostVwG-t, ezt a rendelkezést módosítás nélkül az 1989. évi PostVerfG 40. §-ába ültették át.
- (441) Mivel a kötvényekért vállalt állami garanciát 1953-ban, tehát az EGK-Szerződés 1958. évi hatálybalépését megelőzően vezették be, a garancia a 659/1999/EK

tanácsi rendelet 1. cikke b) pontjának i) alpontja szerinti létező támogatásnak minősül.

- (442) Az 1995. évi PostUmwG 2. §-ának (4) bekezdése megszüntette ezt a támogatást. Az, hogy a szövetségi állam továbbra is helytállt a Deutsche Post privatizációját megelőzően kiadott kötvényekért, nem minősül új támogatásnak, mivel a Deutsche Post akkor jutott előnyhöz, amikor a kötvényeket kibocsátották.

X. KÖVETKEZTETÉSEK

- (443) A Bizottság megállapítja, hogy a nyugdíjtámogatás és az állami kompenzációk esetében az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatásokról van szó, mivel ezek az intézkedések a vállalkozásokat rendszerint terhelő költségek viselése alól mentesítették a Deutsche Postot.
- (444) A Bizottság azt is rögzíti, hogy Németország a nyugdíjtámogatást és az állami kompenzációkat az EUMSZ 108. cikke (2) bekezdésének megsértésével jogellenesen hajtotta végre. A Deutsche Post által privatizációját megelőzően kibocsátott kötvényekért vállalt állami garancia olyan létező támogatásnak számít, amit 1995-ben megszüntettek.
- (445) A nyugdíjtámogatás annyiban nem egyeztethető össze az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal, amennyiben az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások javára komparatív előny származott abból, hogy a postai szabályozó hatóság engedélyezte a terheknek az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből történő finanszírozását. Németország aránytalan mértékben mentesítette a Deutsche Post AG-t a társadalombiztosítási járulékok viselése alól, mivel a nyugdíjmentesítési intézkedések keretében nemcsak nyugdíjtámogatásban részesítette a Deutsche Post AG-t, hanem ezen túlmenően azt is engedélyezte számára, hogy az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások szociális kiadásainak egy részét - amelyeket a Deutsche Post AG-nak a magánszférában működő versenytársakhoz hasonlóan magának kellett volna viselnie - áthárítsa az árszabályozás alá eső szolgáltatások felhasználóira.

- (446) Az eredményt tekintve a Deutsche Post AG a nyugdíjmentesítési intézkedések miatt a magánszférában működő versenytársakhoz képest előnyös helyzetben van, mivel a Deutsche Post AG-t az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások kapcsán terhelő társadalombiztosítási járulékköltségek alacsonyabbak azoknál a törvény által előírt költségeknél, amelyek a magánszférában működő versenytársaknál felmerülnek.

- (447) Ennek megfelelően a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatást úgy kell megállapítani, hogy a Deutsche Post AG árszabályozás alá nem eső szolgáltatásaihoz kapcsolódó társadalombiztosítási járulékokat a versenytársakéhoz igazító referenciamérték, valamint a Deutsche Post AG-t az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások kapcsán ténylegesen terhelő REK-járlékmérték közötti különbözetet meg kell szorozni az árszabályozás alá nem eső ágazatban foglalkoztatott tisztviselők bruttó bérével. A belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatást

különösen a REK-járadékmérték és a REK-referenciámérték 7. táblázatban és a mellékletben található meghatározásai, továbbá a tisztviselői bruttó bérek 6. táblázatban megjelölt definíciója alapján kell kiszámítani a 8. táblázatban lévő képlet alapján.

- (448) A Deutsche Post részére 2003. január 1-je óta nyújtott és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatást vissza kell követelni, a visszakövetelés a fenti időponttól kezdve addig az időpontig alkalmazandó, amikor már nem áll fenn komparatív előny. Németországnak ezenkívül minden szükséges intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy a nyugdíjkiadások alóli, a nyugdíjtámogatáson és a díjszabályozáson alapuló mentesítést úgy módosítsa, hogy a módosítás eredményeként a komparatív előny megszűnjön.
- (449) A Bizottság megállapítja, hogy az állami kompenzációk az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethető támogatások, mivel az átutalások kompenzálják az egyetemes szolgáltatási kötelezettség kapcsán a Deutsche Postnál felmerülő kumulált nettó költségeket.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

- (1) A Deutsche Post AG számára nyújtott nyugdíjtámogatás az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás, amelyet Németország az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével jogellenesen nyújtott.
- (2) A nyugdíjtámogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal, amennyiben Németország aránytalan mértékben járult hozzá a Deutsche Post AG nyugállományba vonult tisztviselői nyugdíjának finanszírozásához.

2. cikk

A Németország által az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével a Deutsche Post AG számára jogellenesen nyújtott és az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján támogatásnak minősülő állami kompenzációk összeegyeztethetőek a belső piaccal.

3. cikk

A Deutsche Post AG javára nyújtott állami garancia az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése és 108. cikkének (3) bekezdése szerinti létező támogatásnak minősül.

4. cikk

- (1) Németország visszafizeteti a Deutsche Post AG-val az 1. cikkben említett, a belső piaccal összeegyeztethetetlen azon támogatást, amelyben a Deutsche Post AG 2003. január 1-je óta a komparatív előny teljes megszüntetéséig részesült, illetve részesül.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti visszafizetendő összeg tartalmazza a támogatás kedvezményezett részére történt biztosítása és tényleges visszafizetése közötti időszakra felszámított kamatokat.

- (3) A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezetének és a 794/2004/EK rendelet módosításáról szóló 271/2008/EK bizottsági rendeletnek ⁽¹⁾ megfelelően a kamatos kamat képlete alapján kell kiszámítani.

- (4) Németország az e határozatról szóló értesítés napjától biztosítja, hogy a terheknek az árszabályozás alá eső szolgáltatások bevételeiből történő és a postai szabályozó hatóság által engedélyezett finanszírozására figyelemmel a Deutsche Post AG-nak nem keletkezik többé komparatív előnye az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén.

5. cikk

- (1) Az 1. cikkben említett támogatást a 4. cikkben előírtaknak megfelelően azonnal és ténylegesen vissza kell követelni.
- (2) Németország biztosítja, hogy jelen határozat végrehajtására az arról szóló értesítéstől számított négy hónapon belül sor kerül.

6. cikk

- (1) Németország az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül közli a Bizottsággal az alábbi információkat:

- a Deutsche Post AG által visszafizetendő teljes összeg (főkövetelés és kamatok);
- az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott, illetve tervezett intézkedések részletes ismertetése;
- azt igazoló dokumentumok, hogy a Deutsche Post AG-t felszólították a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetésére.

- (2) Németország rendszeresen tájékoztatja a Bizottságot a jelen határozat végrehajtása érdekében hozott intézkedésekről, amíg az 1. cikkben említett, belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetése meg nem történt. A Bizottság kérésére a tagállam haladéktalanul információkat szolgáltat a határozatban foglaltak teljesítése céljából már meghozott, illetve tervezett intézkedésekről. Németország továbbá részletes tájékoztatást nyújt a Deutsche Post AG által már visszafizetett támogatási összegekről és kamatokról.

7. cikk

Ennek a határozatnak a Németországi Szövetségi Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2012. január 25-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
alelnök

⁽¹⁾ HL L 82., 2008.3.25., 1. o.

			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>REK-járadékmérték (a tisztviselői bruttó bérek alapján újra számítva)</i>										
(24)	Munkáltatót terhelő hányad	= (6)*(21)	18,36 %	18,27 %	18,07 %	17,84 %	17,46 %	17,20 %	17,27 %	17,14 %
(25)	Kiegészítő nyugdíjbiztosítás	= (16)*(21)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
(26)	Balesetbiztosítás	= (17)*(21)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
(27)	REK-mérték		[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Társadalombiztosítási referenciaérték

(28)	Munkáltatót terhelő hányad		21,10 %	21,00 %	20,77 %	20,50 %	19,85 %	19,46 %	19,48 %	19,33 %
(29)	Munkanélküliségi biztosítás (munkavállaló)		3,25 %	3,25 %	3,25 %	3,25 %	2,10 %	1,65 %	1,40 %	1,40 %
(30)	Nyugdíjbiztosítás (munkavállaló)		9,75 %	9,75 %	9,75 %	9,75 %	9,95 %	9,95 %	9,95 %	9,95 %
(31)	Társadalombiztosítási referenciaérték		34,10 %	34,00 %	33,77 %	33,50 %	31,90 %	31,06 %	30,83 %	30,68 %

Az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások bevételeinek részaránya

(32)	Összes bevétel		14 683,21	14 726,82	14 479,35	13 773,79	13 479,96	13 392,81	12 846,17	12 656,75
(33)	Az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokból származó bevételek		[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
(34)	Az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások részesedése	= (33)/(32)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

A belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás

(35)	A járadékmértékek közötti különbség	= (31)-(27)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
(36)	A belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás	= (23)*(34) *(35)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
(37)	Összeg 2003-tól 2010-ig									[...]

Magyarázatok

1-17. sorok: a járadékmértékekkel kapcsolatos adatok

Azok a társadalombiztosítási járadékmértékek vannak feltüntetve ezekben a sorokban, amelyeket a magánmunkáltató köteles fizetni a társadalombiztosítás részére (a munkáltatót és a munkavállalót terhelő hányad alapján felbontva). A két utolsó sorban szerepel a kiegészítő nyugdíjbiztosítás és a balesetbiztosítás járadékmértéke, amelyek a Deutsche Post REK-mértékének részei.

18-23. sorok: a tisztviselők bruttó bérének kiszámítása

A referenciamértékek közös nevezőjét illetően elsődleges pontként hangsúlyozni kell, hogy a magánalkalmazottak bruttó bére rendszerint a nettó bérből és a munkavállalót terhelő társadalombiztosítási járadékokból tevődik össze. Mivel a tisztviselőknek maguknak kell állniuk egészségügyi költségeik 30-50 %-át, ugyanakkor nem fizetnek kötelező nyugdíjjáradékot és munkanélküliségi járadékot, a felmerült tisztviselői bér megegyezik a magánalkalmazottak bruttó bérével (100 %), amiből le kell vonni a munkavállalói nyugdíjjáradékot és munkanélküliségi járadékot. A feltételezés szerint a tisztviselőket a betegbiztosítási járadékok 50 %-a terheli.

A 21. sor a magánalkalmazottak bruttó bérének százalékában tünteti fel a felmerült tisztviselői bért. A tisztviselők bruttó bére összegének kiszámításához felmerült bérüket a következővel kell növelni: $100/(100 - \text{a munkavállalót terhelő munkanélküliségi járadék és nyugdíjjáradék})$ (lásd 23. sor).

24-27. sorok: REK-járulékmérték

A REK-járulékmérték magába foglalja a munkáltatót terhelő társadalombiztosítási járulékokat, hozzászámítva ehhez a kiegészítő nyugdíjbiztosítási és balesetbiztosítási járulékmértékeket. A REK-járulékmérték és a társadalombiztosítási referenciaérték összehasonlítására szolgáló közös alap céljából a REK-járulékmértékek a tisztviselők bruttó bérének százalékában vannak megjelenítve. A módosított alap miatt a kiigazított REK-járulékmértékek alacsonyabbak a mindenkori kötelező járulékmértékeknél.

28-31. sorok: társadalombiztosítási referenciaérték

Azt feltételezve, hogy a tisztviselők maguk fizetik betegbiztosítási járulékaik 50 %-át, a társadalombiztosítási referenciaérték ugyan tartalmazza a teljes nyugdíjjárulékot és munkanélküliségi járulékot, azonban csak a munkáltatót terhelő betegbiztosítási és ápolási biztosítási járulékot foglalja magába.

32-34. sorok: az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén dolgozó tisztviselők bruttó bére összegének kiszámítása

Az árszabályozás alá nem eső szolgáltatások terén foglalkoztatott tisztviselők bruttó bérének összege esetében egy olyan megközelítő értékről van szó, ami az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokból származó árbevételek arányán alapul, mivel a Deutsche Post költségelszámolásából nem állapítható meg, hogy pontosan hány tisztviselő dolgozott az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokban.

35-37. sorok: a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás kiszámítása

A járulékmértékből származó komparatív előny a referencia-járulékmérték és a REK-járulékmérték különbségeként határozható meg. A belső piaccal nem összeegyeztethető támogatást az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokban foglalkoztatott tisztviselők bruttó bérének összege alapján kell kiszámítani.

(*) A táblázat azon a feltevésen alapul, hogy a 2. számú terhet a szabályozó hatóság 100 %-ban az árszabályozás alá eső szolgáltatásokhoz rendelte hozzá. Amennyiben Németország a visszakövetelési időszak alatt azt mutatná ki, hogy a postai szabályozó hatóság az árszabályozás alá nem eső szolgáltatásokhoz rendelte hozzá a 2. számú teher meghatározott százalékát, a feltevést ki kell igazítani.

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2012. március 21.)

a Cseh Köztársaság által a České aerolinie, a. s. vállalatnak nyújtott SA.29864 (C 6/10) (korábbi NN 1/10) számú Állami támogatásról (ČSA – Czech Airlines a.s. – az Osinek a.s. által nyújtott kölcsön lehetséges Állami támogatási vetületei)

(az értesítés a C(2012) 1664. számú dokumentummal történt)

(Csak a cseh nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2012/637/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást megindító bizottsági határozatra⁽¹⁾, az SA.29864 (C 6/10, korábbi NN 1/10, CP 371/2009) számú támogatás⁽²⁾ tekintetében,

miután az említett rendelkezéseknek megfelelően felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére és tekintettel a benyújtott észrevételekre,

mivel:

1. ELJÁRÁS

- (1) 2009 májusában nyilvánosan hozzáférhető információk alapján a Bizottság tudomására jutott, hogy egy felszámolás alatt álló, állami tulajdonú vállalat, az Osinek a.s. (a továbbiakban: Osinek) megállapodást kötött 2,5 milliárd CZK (körülbelül 100 millió EUR) összegű kölcsön nyújtásáról a ČSA – Czech airlines, a. s. (a továbbiakban: ČSA) számára. A Bizottság 2009. május 14-én és 2009. szeptember 24-én kelt levelében információkat kért a Cseh Köztársaságtól. A Cseh Köztársaság a Bizottság számára a 2009. szeptember 10-én, illetve 2009. november 25-én kelt levelében adott további tájékoztatást.
- (2) 2010. február 24-én kelt levelével a Bizottság tájékoztatta a Cseh Köztársaságot arról, hogy az adott intézkedés tekintetében az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott (a továbbiakban: eljárás megindításáról szóló határozat). A Cseh Köztársaság 2010. április 26-án kelt levelében észrevételeket adott elő. A Bizottság további kérdéseket tett fel a

2010. július 6-án kelt levelében, amely kérdésekre a Cseh Köztársaság 2010. szeptember 15-én válaszolt.

- (3) Az eljárás megindításáról szóló határozatot az Európai Unió Hivatalos Lapja közzétette. A Bizottság felszólította az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket az intézkedéssel kapcsolatban.
- (4) A Bizottság négy érdekelt féltől kapott észrevételt: A Travel Service and Icelandair Group vállalatától 2011. március 10-én, a Czech Connect Airlines a.s. vállalatától 2011. március 11-én, a JOB AIR Technic a.s. vállalatától 2011. március 10-én, valamint a ČSA vállalatától 2011. március 14-én. Az észrevételeket a Bizottság továbbította a Cseh Köztársaságnak, amely lehetőséget kapott a választásra; a választ a Bizottság a 2011. május 12-én kelt levelében kapta meg.

2. AZ INTÉZKEDÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA

2.1. Az Osinek-kölcsön

- (5) A vizsgálat tárgyát képező intézkedés egy kölcsön, amelyet 2009. április 30-án nyújtott az Osinek a cseh nemzeti légitársaságnak, a ČSA-nak. A kölcsön három részletben került kifizetésre az alábbiak szerint:
 - a) az első részlet, 800 millió CZK, 2009. május 11-én került lehívásra;
 - b) a második részlet, 900 millió CZK 2009. július 30-án került lehívásra; és
 - c) a harmadik részlet, 800 millió CZK 2009. szeptember 24-én került lehívásra.
- (6) A visszafizetés várható ideje 2010. november 30. volt, a hosszabbítás lehetőségével. A kölcsön kamata a három havi prágai bankközi kamatláb (a továbbiakban: PRIBOR) plusz 300 bázispontú kockázati prémium, azaz 5,51 % a kölcsönszerződés aláírásának napján. A kamat negyedévente volt esedékes a naptári negyedév utolsó munkanapján (kamatidőszak). A kamat számítása napi alapon történt az Osinek-kölcsön visszafizetését megelőző naptól.

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke 2009. december 1-jei hatállyal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107., illetve 108. cikkévé vált. A megfelelő cikkek rendelkezései tartalmukat tekintve azonosak. E határozat alkalmazásában az EUMSZ 107. és 108. cikkére való hivatkozást – adott esetben – az EK-Szerződés 87. és 88. cikkére történő hivatkozásként kell érteni. Az EUMSZ bevezetett bizonyos, szóhasználatra vonatkozó változtatásokat is, mint a „Közösség” felváltása az „Unió”, valamint a „közös piac” felváltása a „belső piac” kifejezésekkel. Ez a rendelet az EUMSZ szóhasználatát követi.

⁽²⁾ A Bizottság 2010. február 24-i C(2010) 987 végleges határozata (HL C 43., 2011.2.11., 6. o.).

- (7) A cseh hatóságok véleménye szerint a 300 bázispontú kockázati ráhagyás pontosan tükrözi a Standard & Poor's B besorolásával (sérülékeny pénzügyi helyzet) rendelkező vállalat pénzügyi helyzetének megfelelő kockázati ráhagyást, valamint a kölcsön összegének 110 %-át kitevő fedezettségi szintet.
- (8) A kölcsön biztosítására szolgáló fedezet a prágai Ruzyně repülőtéren található épületekből, földterületből, raktárkészletből és tartalék alkatrészekből állt. A fedezet legnagyobb részének piaci értékét független szakértő állapította meg. Az Osinek kölcsönszerződéshez négy kiegészítés került megkötésre, amelyek kibővítették és módosították a fedezetként szolgáló eszközök körét⁽¹⁾. A cseh hatóságok állítása szerint minden ilyen módosítás tiszteletben tartotta az Osinek-kölcsönszerződésben rögzített azon feltételt, hogy a tényleges kölcsönösszeg semmikor sem haladhatja meg a fedezet értékének 90 %-át vagy a megállapodás szerinti maximális kölcsönösszeget.
- (9) Az Osinek-kölcsön nem került visszafizetésre az eredeti tervek szerint, hanem a fedezet felszabadításra került, a tartozást pedig tőkésítették 2010. június 30-án (adósságrészvény csere).

1. táblázat

Az Osinek-kölcsön biztosítására szolgáló eszközök áttekintése

Fedezet	Érték CZK-ban (millió)	Az értéket meghatározta:	Felhasználási időszak
Üzemeltetési épület – F. hangár (az épület alatti földterülettel együtt)	[925 – 990] (*)	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2009. június 1-jei szakértői vélemény	2009. május 11-től (1. részlet)
„APC” adminisztratív épület (az épület alatti földterülettel együtt)	[735 – 770]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2009. július 5-i szakértői vélemény	2009. július 30-tól (2. részlet) 2009. december 9-ig (a 3. kiegészítés törölte)
Tartalék alkatrészek (forgó tartalék alkatrészek és/vagy cseremotorok)	[150 – 165]	Az értékelés a 2009. szeptember 30-i nettó könyv szerinti értéken alapul	2009. szeptember 24-től (3. részlet)
Tartalék alkatrészek (forgó, A310 típus (összes) és Boeing gépekhez)	[520 – 575]	Az értékelés a 2009. szeptember 30-i nettó könyv szerinti értéken alapul	2009. szeptember 24-től (3. részlet) 2010. január 25-ig (4. kiegészítés)
Az „APC” adminisztratív épület körülötti földterület	[60 – 65]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2009. július 5-i szakértői vélemény	2009. július 23-től (1. kiegészítés) 2010. január 25-ig
Az F. hangár körülötti és azzal szomszédos földterület	[105 – 115]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2009. július 5-i szakértői vélemény	2009. július 23-től (1. módosítás)
Tartalék alkatrészek, típus: A319/320	[265 – 290]	A nettó könyv szerinti érték alapján	2009. július 23-től (1. kiegészítés)
Tartalék alkatrészek, típus: A310, ATR és Boeing	[440 – 485]	A nettó könyv szerinti érték alapján	2009. szeptember 22-től (2. kiegészítés)
Repülésszimulátor	[155 – 170]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2009. szeptember 10-i szakértői vélemény	2009. szeptember 22-től (2. kiegészítés)
1 Boeing 737-55s, regisztrációs jelzés: OK CGK	[140 – 155]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2009. december 7-i szakértői vélemény	2009. december 9-től (3. kiegészítés)
2 Boeing 737-55s, regisztrációs jelzések: OK CGH, OK CGJ	[300 – 330]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., 2010. december 7-i szakértői vélemény	2009. december 9-től (3. kiegészítés) 2010. január 25-ig (4. kiegészítés)
IT	[80 – 85]	PROSCON – s.r.o., 2009. november 30-i szakértői vélemény	2009. december 9-től (3. kiegészítés)
A „ČSA CZECH AIRLINES” védjegy	[140 – 155]	Vladimír Cmejla, 2009. november 30-i szakértői vélemény	2009. december 9-től (3. kiegészítés)
A ČSA részesedése a ČSA Support, s.r.o. vállalatban	[790 – 865]	PROSCON – s.r.o., 2010. január 20-i szakértői vélemény	2010. január 25-től (4. kiegészítés)

(*) Üzleti titok.

⁽¹⁾ Az első kiegészítés megkötésére 2009. július 23-án, a második megkötésére 2009. szeptember 22-én, a harmadik megkötésére 2009. december 9-én és a negyedik megkötésére 2010. január 25-én került sor.

2.2. A határozat alkalmazási köre

- (10) A 2010. február 24-én kelt, az eljárás megindításáról szóló határozat a 2,5 milliárd cseh koronás Osinek-kölcsönre a 2009. április 30-án megkötött kölcsönszerződés alapján hivatkozik, valamint feltételezi, hogy a kölcsön fedezeteinek a cseh kormány 2009. október 26-i 1343. számú határozata alapján történő felszabadítása lezajlott. Azonban a kölcsön fedezeteinek felszabadítását (adósság-részvény csere) a Bizottsághoz 2010. május 12-én jelentették be (SA.30908 ČSA – Czech Airlines – Szerkezetátalakítási terv), végrehajtására pedig 2010 júniusában került sor. Ezért ez a határozat magával – a 2009. április 30-án megkötött kölcsönszerződés alapján nyújtott – 2,5 milliárd CZK összegű Osinek-kölcsönrel foglalkozik. Az Osinek-kölcsönben szereplő fedezetek felszabadításának és az azt követő adósság-részvény cserének az értékelése az SA.30908 ügyben hozott végleges határozat tárgyát képezi majd.

2.3. Osinek

- (11) Az Osinek egy pénzügyi közvetítő vállalat, amelyet a Cseh Köztársaság szénbányái bezárásának, illetve azok új életre keltésének felügyeletére hoztak létre. A kölcsön nyújtásának idején a vállalat 100 %-ban a Pénzügyminisztérium felügyelete alatt álló cseh hatóságok tulajdonában volt. 2008. november 5-én az Osinek felszámolás alá került. A felszámolását megelőzően az Osinek még rendelkezett forrásokkal, és a beszámolóik szerint különböző befektetési lehetőségeket keresett. Az Osinek-kölcsönszerződés megkötésére és aláírására 2009. április 30-án került sor az Osinek nevében, a vállalat felszámolója által. A kölcsönrel kapcsolatos potenciális kockázatok azonosítása érdekében az Osinek megrendelte a ČSA gazdasági elemzését egy független szakértőtől, a European Business Consulting spol. s.r.o. vállalattól (a továbbiakban: EBC), valamint egy jogi elemzést a JUDr. Jiří Rybář és JUDr. Pavel Štrbík ügyvédi irodától.
- (12) 2009. szeptember 29-én az Osinek és a Cseh Köztársaság Ipari és Kereskedelmi Minisztériuma megállapodást írt alá, amelynek értelmében az Osinek ČSA vállalattal kapcsolatos, az Osinek-kölcsönből fakadó követeléseit a minisztériumhoz kerülnek át az Osinek felszámolási eljárása eredményeképpen. A ČSA ugyanezen napon értesítést kapott erről az áthelyezésről. 2010. március 8-án lezárult az Osinek felszámolási eljárása.
- (13) 2010. május 3-án a cseh kormány elfogadta a ČSA szerkezetátalakítási tervéről szóló 333. számú határozatot, amely értelmében a cseh kormány utasította az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumot, hogy a biztosítékok némelyike esetében hajtsa végre a zálogok felszabadítását a ČSA jegyzett tőkéjének megemelése előtt. A kölcsön

tőkésítése (adósság-részvény csere) jogi szempontból ezen a határozaton alapult és 2010. június 30-án került végrehajtásra.

2.4. A kedvezményezett, a ČSA

- (14) A ČSA 1923 óta a Cseh Köztársaság nemzeti légitársasága. Székhelye Prágában van és üzemeltetése a prágai Ruzyně repülőtérrel történik. A ČSA a legnagyobb légitársaság a prágai Ruzyně repülőtéren, és az útjukat Prágában kezdő vagy ott végző utasok 37 %-át szállítja. A ČSA tagja a Sky Team szövetségnek. A szerkezetátalakítás előtt a ČSA flottája 51 repülőgépből állt. A ČSA menetrend szerinti légi közlekedési szolgáltatásokat kínál (44 ország 104 célhelyére). A ČSA emellett charterjáratokat, teherszállítási szolgáltatásokat, földi kezelési szolgáltatásokat (a prágai Ruzyně repülőtér minden utasának körülbelül 60 %-át kezeli), repülőgép-karbantartási szolgáltatásokat, személyzet-oktatási szolgáltatásokat, vendéglátási szolgáltatásokat is kínál, valamint a prágai Ruzyně repülőtéren megtalálhatók a vámmentes üzletek, a fedélzeten pedig vámmentes értékesítést végez.

2.4.1. Tulajdonosi szerkezet

- (15) A ČSA egy állami tulajdonban lévő vállalat, a részvényeinek 95,69 % százaléka a Cseh Köztársaság tulajdonában van a Pénzügyminisztériumon keresztül. A kisebbségi tulajdonosok a Česká pojišťovna, a.s. (2,26 %), Prága városa (1,53 %) és Pozsony városa (0,51 %).
- (16) A szerkezetátalakítási folyamat befejeztével az állam stratégiai partnert kíván találni a ČSA vállalat számára. A tervezett privatizálás előkészületeként a cseh kormány egy új vállalati szerkezet kialakítása mellett döntött, a Český Aeroholding, a.s. (a továbbiakban: ČAH) keretében.
- (17) 2011. október 25-én a cseh versenyhatóság jóváhagyta a ČAH létrehozását, amely magában foglalja majd a ČSA vállalatot, a prágai Ruzyně repülőteret, és a ČSA jelenlegi leányvállalatait, azaz a Czech Airlines Handling, a Holidays Czech Airlines, a Technics és a ČSA Services s.r.o. vállalatokat. A ČAH vezetése és szerkezete tartalmazza majd pénzügyi holdingszerkezetek elemeit, hogy elősegítse a holdingba tömörülő vállalatok szerkezetátalakítását, javítva hozzáférésüket a kereskedelmi finanszírozáshoz és felkészítve őket a soron következő privatizációra.

2.4.2. A vállalat pénzügyi helyzete

- (18) A ČSA nehézségekkel került szembe, amelyek jelentősen súlyosbodtak 2009-ben, a jelenlegi gazdasági válság csúcspontján. Bár a vállalat a cseh nemzeti törvények értelmében semmikor sem érte el a fizetéseképtelenségi eljárás indításához szükséges helyzetet, ennek ellenére egyértelműen negatív trend volt tapasztalható a főbb pénzügyi mutatóiban.

2. táblázat

A ČSA saját tőkéje és jegyzett tőkéje, 2006–2009 (ezer CZK)

	2006	2007	2008	2009
Saját tőke	938 646	1 238 093	101 686	– 2 352 045
Jegyzett tőke	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

Forrás: A ČSA éves jelentései.

3. táblázat

Változások a ČSA pénzügyeiben (ezer CZK)

(ezer) CZK	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.3.31.	2008.6.30.	2008.12.31.	2009.3.31.	2009.6.30.	2009.9.30.	2009.12.31.
Nyereség/ Veszteség	– 396 951	206 600	[– 880 000 - – 800 000]	[– 180 000 - – 165 000]	470 057	[– 1 320 000 - – 1 190 000]	[– 1 840 000 - – 1 660 000]	[– 2 625 000 - – 2 365 000]	– 3 756 125
Forgalom ⁽¹⁾	23 375 950	23 399 853	[4 625 000 - 5 080 000]	[10 175 000 - 11 250 000]	22 581 692	[4 385 000 - 4 820 000]	[9 265 000 - 10 235 000]	[14 300 000 - 15 830 000]	19 789 620
Működési tevékenység származó nettó pénzáramlás	– 533 192	– 275 234	[– 1 110 000 - – 1 000 000]	[– 640 000 - – 580 000]	– 1 762 376	[– 1 230 000 - – 1 115 000]	[– 1 320 000 - – 1 195 000]	—	– 3 066 694
Tartozás	6 476 911	4 391 070	[4 410 000 - 4 890 000]	[3 665 000 - 4 065 000]	6 494 752	[5 685 000 - 6 285 000]	[5 550 000 - 6 065 000]	[6 290 000 - 6 960 000]	6 581 325
Nettó eszközérték	11 679 439	10 161 647	[8 945 000 - 9 855 000]	[9 535 000 - 10 065 000]	10 418 871	[8 340 000 - 9 255 000]	[8 990 000 - 9 920 000]	[8 470 000 - 9 390 000]	7 948 571

Forrás: A ČSA által rendelkezésre bocsátott pénzügyi nyilatkozatok.

(¹) A forgalmi adatok egy adott pénzügyi éven belül összeadódnak.

(19) A vállalat 2007-ben és 2008-ban nyereséges volt. Azonban 2009-ben jelentősen leromlott az üzleti eredménye. A forgalma csak kis mértékben csökkent az előző négy évhez képest, de a pénzáramlás jelentősen visszaesett. Az adósságállomány szintje többé-kevésbé stabil volt. A vállalat a veszteségeit az eszközei értékesítésével ellensúlyozta, különösen a 2009-es pénzügyi évben.

(20) A vállalat helyzete tovább romlott 2009 során, különösen a nyarat követően, amely hagyományosan nyereséges időszak a ČSA számára.

2.5. Az eljárás megindításáról szóló határozat

(21) 2010. február 24-én a Bizottság megindította a hivatalos vizsgálati eljárást. Határozatában a Bizottság arra vonatkozó kétélyeit fejezte ki, hogy a ČSA már a kölcsön fogadásakor is olyan mértékű nehézségekkel küzdött-e, amelyek a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmen-

téséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásban (a továbbiakban: a megmentési és szerkezetátalakítás iránymutatás) (¹) foglaltaknak megfelelőnek.

(22) Továbbá a Bizottság aggályait fejezte ki arra vonatkozóan, hogy az Osinek által a ČSA számára biztosított kölcsön – figyelembe véve a vállalat pénzügyi helyzetét – járt-e olyan gazdasági előnnyel, amelyet a kedvezményezett vállalkozás nem ért volna el normál piaci körülmények között. Továbbá a Bizottság azt is megkérdőjelezte, hogy ha a kölcsön része volt állami támogatás is, akkor ez a támogatás összeegyeztethető-e az állami támogatásokra alkalmazandó szabályokkal, különös tekintettel a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes közösségi keretszabály (a továbbiakban:

(¹) HL C 244., 2004.10.1., 2. o.

az ideiglenes keretszabály) című bizottsági közleményre ⁽¹⁾. Ha az Osinek-kölcsönről azt állapítják meg, hogy tartalmazott állami támogatást is, az intézkedés hátrányos hatással lehetett a versenyre, azaz a prágai Ruzyně repülőtérrel induló útvonalakat kínáló vagy a ČSA-val és annak leányvállalataival más piacokon versenyző vállalatok számára.

3. A CSEH KÖZTÁRSASÁG ÉSZREVÉTELEI

- (23) Az eljárás megindításáról szóló határozatra válaszként a Cseh Köztársaság észrevételeket nyújtott be, amelyekben kifejtette, hogy a Osinek-kölcsön megfelelt a „piacgazdasági befektető elve” tesztnek, mivel a ČSA nem biztosított indokolatlan gazdasági előnyöket.
- (24) Továbbá a Cseh Köztársaság azon a véleményen van, hogy a ČSA nem nehéz helyzetben lévő cég volt, csak 2009 augusztusában vált nehéz helyzetben lévő céggé. A Cseh Köztársaság úgy érvel, hogy a növekedési problémái ellenére a ČSA mindig képes volt életképessége megőrzésére. Azonban a helyzet megváltozott a 2008-as év végén és 2009 elején, és tovább romlott az év során a globális gazdasági visszaesésnek köszönhetően, amely komoly hatással volt a világ közlekedési piacaira ⁽²⁾. Ez a destabilizálódott olajpiacokkal és az árfolyam-ingadozásokkal együttesen járult hozzá a ČSA pénzügyi helyzetének romlásához.
- (25) 2009 során a ČSA az előző évek eredményein alapuló előrejelzésekre hagyatkozott és jelentősen jobb eredményeket várt a nyári szezonban. Azonban a vezetőség számára augusztus közepén jelentett 2009 első féléves eredmények jelentős visszaesést mutattak a ČSA átlagos jövedelmében június hónapra. 2009 augusztusában egyértelművé vált a vezetőség számára, hogy a vállalat nem tud tovább működni azonnali költségcsökkentő intézkedések és külső forrásból származó pénzügyi segítség nélkül.
- (26) Az Osinek-kölcsön lehetséges állami támogatási elemével kapcsolatban a Cseh Köztársaság fenntartja, hogy a kamatláb megfelel a referencia-kamatláb és a leszámítási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közleményben (a továbbiakban: a referencia-kamatláb közleményben) ⁽³⁾ meghatározott követelményeknek. A Cseh Köztársaság különösen fenntartja azt, hogy megfelelő volt a három havi PRIBOR alkalmazása alapkamatként a kölcsön kamatlábjának meghatározásához, figyelembe véve a pénzpiacok volatilitását az Osinek-kölcsön szerződés aláírása idején.
- (27) A ČSA vállalatot nem értékelik minősítési rendszerek, így a Cseh Köztársaság nem tudja bizonyítani azon feltevését, hogy az Osinek-kölcsön szerződés aláírásakor a ČSA B

besorolásának felelt volna meg. Azonban a Cseh Köztársaság az EBC által 2009. április 27-én írt jelentésre hivatkozik, amely szerint a ČSA fizető- és hitelképes volt.

- (28) A Cseh Köztársaság ismét kijelenti, hogy a kölcsön biztosítása érdekében a ČSA vállalatnak a kölcsön összegének legalább 110 %-át kitevő fedezetet kellett nyújtania a kölcsön teljes ideje alatt. Így a ČSA számára ténylegesen biztosított kölcsön összege semmikor nem haladhatta meg a fedezetek teljes összegének 90 %-át. A Cseh Köztársaság megerősítette, hogy ez a követelmény minden esetben teljesült, továbbá értékelő jelentéseket nyújtott be a kölcsön fedezeteként felhasznált eszközökről.
- (29) Továbbá a Cseh Köztársaság érvelése szerint az Osinek felszámolója – tekintve, hogy az Osinek jelentős mennyiségű rendelkezésre álló pénzügyi erőforrással bírt – befektetési lehetőséget keresett, haszon elérése céljából. Az Osinek-kölcsön szerződés megkötése előtt a felszámoló az EBC független tanácsadó vállalatot és a JUDr. Jiří Rybář és JUDr. Pavel Štrbík ügyvédi irodát bízta meg gazdasági, illetve jogi elemzés készítésével a kölcsönajánlattal kapcsolatban. Az EBC által készített elemzés megerősítette, hogy a ČSA fizetőképesnek tekinthető, és annak kockázata, hogy a ČSA vállalatnak adott kölcsön veszteséget vagy kárt okozna minimális. Ezen elemzés alapján a felszámoló úgy döntött, hogy a ČSA számára biztosított kölcsön előnyös módja annak, hogy az Osinek rendelkezésre álló pénzügyi erőforrásait lekössék.
- (30) A Cseh Köztársaság kifejti továbbá, hogy még ha a Bizottság úgy is találja, hogy az Osinek-kölcsön feltételei kedvezőbbek voltak a piacon kínált egyéb kölcsönöknél, a kölcsön akkor is összeegyeztethető az ideiglenes keretszabályban megállapított feltételekkel.

4. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (31) A hivatalos vizsgálati eljárás során a Bizottság három érdekelt féltől és a kedvezményezettől, a ČSA-tól, kapott észrevételt a vizsgált intézkedéssel kapcsolatban (4. bekezdés).
- (32) A ČSA észrevételei lényegében megegyeznek a Cseh Köztársaság fentiekben részletezett észrevételeivel az eljárás megindításáról szóló határozatra vonatkozóan. A ČSA újból kijelenti, hogy az Osinek-kölcsön nyújtása piaci feltételekkel történt, mivel az Osinek ésszerű piaci szereplőként viselkedett egy olyan piacon, amelyet inkább a kereskedelmi, semmint a gazdasági vagy társadalmi szakpolitikai célkitűzések motiválnak. Továbbá a ČSA észrevételeket tesz az esetleges támogatási elem számszerűsítésére vonatkozóan, amennyiben a Bizottság azt állapítaná meg, hogy az Osinek-kölcsönt előnyös kamattal nyújtották, azaz feltételezve, hogy a ČSA besorolása B-nél rosszabb és/vagy a fedezet minősítése nem „magas” volt.

⁽¹⁾ HL C 83., 2009.4.7., 1. o.

⁽²⁾ 2009-ben a cseh piacon 6 %-os visszaesés volt a személyforgalomban a prágai Ruzyně repülőtéren.

⁽³⁾ HL C 14., 2008.1.19., 6. o.

(33) Az összes érintett harmadik fél a ČSA versenytársa, akiket ugyanaz az ügyvédi iroda képvisel, így bizonyos mértékben az érvelésük is azonos. Az érintett harmadik felek úgy vélik, hogy az Osinek-kölcsön révén a ČSA olyan állami támogatáshoz jutott, amely lehetővé tette számára a tisztességtelen versenyzést, olyan árakat felszámítva, amelyet az állami támogatásban nem részesülő többi versenytárs nem képes nyújtani anélkül, hogy kockáztatná a költségei fedezésére és ésszerű nyereség elérésére irányuló képességét⁽¹⁾.

(34) Az érdekelt harmadik felek érvelése szerint a ČSA már 2008. július 1-jét megelőzően komoly nehézségeket tapasztalt. Továbbá úgy érvelnek, hogy az Osinek-kölcsönt jelentősen alacsonyabb kamattal nyújtották ahhoz képest, amilyen kamatot egy bank megkövetelt volna hasonló körülmények között, figyelembe véve a ČSA pénzügyi helyzetét, a visszafizetési határidőt, a fedezetek minőségét, valamint a tényleges visszafizetés alacsony valószínűségét. Ilyen körülmények között az Osinek-kölcsön jogtalanul nyújtott, az EU-szabályokkal nem összeegyeztethető állami támogatásnak minősülne. Az észrevételeket benyújtó egyik versenytárs azt állítja, hogy a ČSA teljesítette azon feltételt, hogy a jegyzett tőkéjének több mint fele eltűnt 2007, 2008 és 2009 során. Továbbá 2008-ban és 2009-ben a ČSA jegyzett tőkéjének több mint egynegyede tűnt el az előző 12 hónapra viszonyítva. Ugyanez a versenytárs kifejti, hogy a ČSA jegyzett tőkéjének 2008-as csökkenéséből feltételezhető, hogy a vállalat már 2008. július 1-jén teljesítette a nehéz helyzetben lévő vállalat mindkét feltételét a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10.a) pontja értelmében.

(35) Az érdekelt harmadik felek azt állítják továbbá, hogy a negatív üzemi pénzáramlás, a hitelezők sokasága és a 30 napon belül esedékes és fizetendő pénzügyi kötelezettségek miatt feltételezhető, hogy a vállalat a 2007-es év végétől szenvedett már a küszöbön álló fizetési képzetlenségtől, és ezért már 2007 óta nehézségekkel küzdő cégnak számíthatott (a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10.c) pontja értelmében).

5. A CSEH KÖZTÁRSASÁG ÉSZREVÉTELEI AZ ÉRDEKELT FELEK MEGJEGYZÉSEI KAPCSÁN

(36) A Cseh Köztársaság nem értett egyet az érdekelt harmadik felek észrevételeivel és egyetértett a ČSA észrevételeivel. A Cseh Köztársaság fenntartotta azon álláspontját, hogy az Osinek-kölcsönt piaci feltételek mellett

és a referencia-kamatláb közleményben foglaltak szerint nyújtották. A Cseh Hatóságok azzal érvelnek továbbá, hogy a ČSA 2009 második feléig képes volt állami támogatás nélkül működni. A ČSA eszközeinek állapotát még 2009 első felében sem rontották komolyan a körülmények, és azok értéke 2009 végében növekedett az első negyedéves [8 340-9 255] millió CZK-ról [8 990-9 920] millió CZK-ra 2009 második negyedévére.

(37) A Cseh Köztársaság megjegyzi, hogy bár a ČSA a tevékenysége eredményét a cseh számviteli szabványokkal (CAS) és az nemzetközi pénzügyi jelentési szabványokkal (IFRS) összhangban összeállítva is közzéteszi, az érdekelt harmadik felek az észrevételeiket kizárólag a CAS alapján kapott eredményekre alapozzák, amelynek a módszertana nem biztosít valós képet a vállalat működéséről. Az IFRS szabványokkal összhangban összeállított kimutatások jobb tájékoztatást adnak a vállalat pénzügyi állapotáról, ezért megfelelőbbek. A ČSA a cseh adótörvényekben előírt kötelezettség miatt alkalmazza a CAS szabványokat. Azonban a ČSA tevékenységei nem korlátozódnak a Cseh Köztársaságra, hanem globális szintűek, ezért a ČSA az IFRS szabványokat is alkalmazza. A Cseh Köztársaság rámutat, hogy a bankok is az IFRS szabványokat alkalmazzák saját hitelezési döntéseik meghozatalához, mivel azokat a CAS-alapú kimutatásoknál pontosabbnak találják.

(38) Végezetül a Cseh Köztársaság bizonyítékot bocsátott rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy az Osinek-kölcsön odaítélésekor a ČSA nem teljesítette a cseh fizetési képzetlenségről szóló törvény⁽²⁾ szerinti fizetési képzetlenségi feltételeket.

6. ÁLLAMI TÁMOGATÁS FENNÁLLÁSA

(39) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy a verseny torzításával fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

(40) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében megállapított kritériumok kumulatív jellegűek. Ezért annak megállapítása érdekében, hogy a szóban forgó intézkedés állami támogatásnak minősül-e az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében, az alábbi összes feltételnek fenn kell állnia. A pénzügyi támogatásra jellemzőnek kell lennie, hogy

— az állam nyújtja, vagy állami forrásból nyújtják,

— gazdasági előnyt jelent a kedvezményezett számára,

— előnyben részesít meghatározott vállalkozásokat vagy meghatározott áruk termelését,

⁽¹⁾ Az érdekelt harmadik felek további észrevételeinek tárgyai: i. az Osinek-kölcsön tőkésítése az adósság-részvény csere révén; ii. a ČSA Igazgatótanácsa elnökének és az elnökének a prágai Ruzyně repülőtér által állítólagosan fizetett díjazás; valamint iii. ČSA ingatlanok átruházása az állami tulajdonban lévő prágai Ruzyně repülőtér számára, majd azt követően azok visszalízíngelése a ČSA-nak nem erre az esetre vonatkozik és az SA.30908 ČSA – Czech Airlines – Szerkezetátalakítási terv esetre vonatkozó végleges határozatban kerül elemzésre.

⁽²⁾ 182/2006 számú törvény.

- torzítja a versenyt vagy annak torzításával fenyeget, és
- érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

6.1. Állami források és az államnak való betudhatóság

- (41) Az állami támogatás fogalma minden olyan előnyre vonatkozik, amelyet közvetlenül vagy közvetve állami források révén nyújtanak, azt maga az Állam vagy valamely közvetítő szervezet a rá ruházott hatáskör alapján eljárva nyújtja.
- (42) Ennélfogva elsőként azt kell megállapítani, hogy az Osinek-kölcsön állami forrásból származónak tekintendő-e. A fentiekben említettek szerint az Osinek a kölcsön nyújtása idejében a Cseh Köztársaság Pénzügyminisztériumának 100 %-os tulajdonában volt, ezért – függetlenül a vállalati vagy egyéb jogállásától – a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról szóló, 2006. november 16-i 2006/111/EK bizottsági irányelv⁽¹⁾ 2b. cikke értelmében közvállalkozásnak minősül. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy az Osinek-kölcsön finanszírozása állami forrásokból történt.
- (43) Mindazonáltal a Bíróság ítélete azt is tartalmazta, hogy amennyiben az állam képes egy közvállalkozást ellenőrizni és annak tevékenységeire meghatározó befolyást gyakorolni, nem feltételezhető minden további nélkül, hogy az állam ezt az ellenőrzést konkrét esetben ténylegesen gyakorolni is fogja. Egy közvállalkozás az állam által megengedett önállóságának mértéke szerint többé-kevésbé függetlenül cselekedhet. Ezért az a pusztán tény, hogy egy közvállalkozás állami ellenőrzés alatt áll, nem elegendő ahhoz, hogy az államnak tudják be a vállalkozás szóban forgó pénzügyi támogatási intézkedésekhez hasonló intézkedéseit. Ezenkívül azt is meg kell vizsgálni, feltételezhető-e, hogy a hatóságok valamilyen módon részt vettek-e az intézkedés meghozatalában. Ezzel kapcsolatban a Bíróság rámutatott, hogy egy közvállalkozásnak nyújtott támogatási intézkedés államnak való betudhatósága azon valószínűsítő körülmények összességéből vezethető le, amelyek a konkrét ügy körülményeiből és az intézkedést eredményező kontextusból adódnak⁽²⁾.
- (44) Ilyen valószínűsítő körülmények lehetnek az állami társaság integrációja a közigazgatás szerkezetében, tevékenységének fajtája és annak gyakorlása a piacon a magángazdaság szereplőivel szokásos versenyfeltételekkel versenyezve, a vállalkozás jogállása (abban az értelemben, hogy a közjog vagy az általános társasági jog vonatkozik-e rá), a vállalkozás vezetésére gyakorolt hatósági felügyelet intenzitása vagy bármely más körülmény, amely az adott ügyben az intézkedés meghozatalában a hatóságok részvételére vagy a részvétel hiányának valószínűtlenségére utal, miközben figyelembe kell venni az intézkedés hatókörét, tartalmát vagy annak feltételeit is.

- (45) A Bizottság megjegyzi, hogy az Osinek Felügyelő Bizottsága tagjainak többsége hatóságok (mint például a Pénzügyminisztérium) képviselője.
- (46) Az Osinek 2008. november 5-én került felszámolás alá az egyetlen részvényes azonos dátumú határozata értelmében. Bár a cseh törvények értelmében a felszámolónak saját hatáskörében, a vállalat szerveitől kapott utasítások nélkül kell cselekednie a felszámolási eljárás során, a Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a felszámolót az Osinek egyetlen részvényese, a Cseh Köztársaság Pénzügyminisztériuma jelölte ki.
- (47) Továbbá a cseh hatóságok a Bizottság számára JUDr. Jiří Rybář és JUDr. Pavel Štrbík ügyvédektől származó szakértői véleményeket nyújtottak be a Bizottsághoz, amely vélemények javasolták, hogy a ČSA számára nyújtandó kölcsönre vonatkozó határozat meghozatala előtt az Osinek felszámolója tanácskozzon az Osinek részvényesével, azaz a Cseh Köztársasággal.
- (48) Az Osinek tevékenységének állam általi felügyelete tekintetében a Bizottság megállapítja továbbá, hogy ezt követően a 333. számú határozatban szintén a cseh kormány hozta meg a döntést az Osinek-kölcsön fedezeteinek felszabadításáról és az adósságnak a ČSA részvényeire történő átváltásáról.

- (49) Ennélfogva a Bizottság megállapítja, hogy a Osinek-kölcsön odaítélésére vonatkozó döntés betudható a cseh államnak. Az Osinek-kölcsönt ezért állami forrásból finanszírozottnak kell tekinteni.

6.2. Gazdasági előny

- (50) A Bizottság megjegyzi, hogy az EU-jog megalapozott elvei szerint, amennyiben az állam egy vállalat számára további saját tőkét biztosít, a piaci feltételeknél kedvezőbb módon, úgy ez az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhat, mivel ez a szóban forgó cikk értelmében az adott vállalkozás előnyben részesítését eredményezné. Annak meghatározásához, hogy egy adott vállalkozás olyan gazdasági előnyhöz jutott-e az állam révén, amelyet normál piaci körülmények között nem ért volna, el a Bizottság a „piacgazdasági befektető” elvét alkalmazza⁽³⁾.
- (51) Ezen elvvel összhangban nem beszélhetünk állami támogatásról, amennyiben hasonló körülmények között a közszférában tevékenykedő szereplőhöz hasonló méretű magánbefektető – piacgazdaság normál piaci feltételei mellett működve – motiválható lett volna a kérdéses tőkejuttatásra. A Bizottságnak tehát azt kell megvizsgálnia, hogy egy magánbefektető ugyanezen feltételekkel részt vett volna-e a szóban forgó tranzakcióban. A vélemezett magánbefektető tervezett viselkedése egy óvatos befektető viselkedése, akinek a maximális nyereség elérésére vonatkozó célját az adott megtérülés esetén elfogadható kockázati szinttel kapcsolatos óvatosság mérsékli.

⁽¹⁾ HL L 318., 2006.11.17., 17. o.

⁽²⁾ C-482/99. sz. Franciaország kontra Bizottság („Stardust Marine”) ügy, [EBHT 2002., I-4397. o., 52. és 57. pont].

⁽³⁾ T-228/99 és T-233/99 összevont ügy Westdeutsche Landesbank GZ kontra Bizottság [EBHT 2003., II-435 o. 251. pont].

- Ezzel az elvvel összhangban az állam által közvetlenül vagy közvetve, a normál piaci feltételeknek megfelelő viszonyok között valamely vállalat rendelkezésére bocsátott tőke nem tekinthető állami támogatásnak ⁽¹⁾.
- (52) A fennálló ítélkezési gyakorlat szerint a „piacgazdasági befektető” elve a kölcsönökre is alkalmazandó. Kölcsön odaítélésére alkalmazva ez a elv azt a kérdést veti fel, hogy a magánbefektető odaítélte volna-e a kölcsönt a kedvezményezettnek azokkal a feltételekkel, amelyekkel az ténylegesen odaítélésre került ⁽²⁾. E tekintetben a Bizottság megvizsgálja, hogy a kölcsönt normál kereskedelmi feltételek mellett nyújtották-e, illetve hogy elérhető lett volna ilyen kölcsön kereskedelmi bankban. Az ilyen kölcsönök feltételei tekintetében a Bizottság figyelembe veszi különösen a felszámított kamatlábat és a kölcsön fedezésére kért biztosítékokat. A Bizottság értékeli, hogy a felkínált biztosíték elegendő-e a kölcsön teljes visszafizetéséhez nem teljesítés esetén, valamint vizsgálja a vállalat pénzügyi helyzetét a kölcsön nyújtásakor ⁽³⁾.
- (53) A Bizottság megjegyzi, hogy a ČSA gazdasági tevékenységet folytató jogi személyiség, és ennél fogva az EUMSZ 107. cikke értelmében vállalkozásnak minősül. Annak meghatározására, hogy az Osinek-kölcsön kedvező körülmények vagy piaci körülmények között került nyújtásra a Bizottság ellenőrizte, hogy a szóban forgó kölcsön kamatlába megfelel-e a Bizottság által a referencia-kamatláb közleményben meghatározott, a piaci kamatláb helyettesítésére szolgáló referencia-kamatláb mértékének.
- (54) A vonatkozó dátum tekintetében, amelyre össze kell vetni a szóban forgó kölcsön kamatlábat a referencia-kamatlábbal, a Bizottság már kifejtette azon álláspontját az eljárás megindításáról szóló határozatban, hogy ennek azon törvényesen kötelező jogi aktus dátumának kell lennie, amely szerint a kölcsön nyújtása került, azaz 2009. április 30. (ez az Osinek és a ČSA közötti kölcsön-szerződés megkötésének dátuma).
- (55) A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy ebben az időpontban a ČSA számára még elérhető volt magánbankok általi finanszírozás, és a vállalat csak 2009 augusztusában vált nehéz helyzetben lévő céggé. 2009 elején a ČSA hitelképessége B kategóriájú besorolásnak felelt meg.
- (56) A Cseh Köztársaság állításainak ellenőrzésére a Bizottság számos olyan magánbankkal konzultált, amelyek 2009 első hat hónapjában üzleti kapcsolatban voltak a ČSA vállalattal és az szerepelt a belső minősítésükben, a Bizottság vizsgálta a ČSA vállalatra vonatkozó belső minősítések változását 2008 júliusa és 2009 júliusa között, a ČSA számára 2009 első hat hónapjában nyújtott kölcsönök feltételeit, valamint a ČSA 2009 első hat hónapjában tapasztalható hitelképességére vonatkozó egyéb megjegyzéseket. Három magánbank bocsátott rendelkezésre információkat azzal a feltétellel, hogy azokat bizalmasan kell kezelni, azokat a Bizottság csak saját belső elemzésére használja fel és nem hozza azokat harmadik felek tudomására, beleértve a ČSA vállalatot és a cseh hatóságokat is.
- (57) Bár ezen bankok mindegyike tapasztalta a ČSA pénzügyi helyzetének romlását 2009 elején, 2009 első felében mégis a ČSA rendelkezésére bocsátottak működőtőke-kölcsönöket és hiteltermékeket. A három magánbanknál a ČSA belső minősítése nagyjából a B kategóriának felelt meg.
- (58) A Bizottság megállapítja, hogy a bankok válaszai konzisztensek és alaposak. Bár a vállalat belső minősítése romlott, a leminősítés nem tűnik elég jelentősnek ahhoz, hogy igazolja a magasabb kockázati ráhagyást.
- (59) Ezen túlmenően a Bizottság – ahogyan azt az eljárás megindításáról szóló határozatban is jelezte, valamint a Cseh Köztársaság által rendelkezésre bocsátott információk alapján – megállapítja, hogy az UniCreditBank középtávú (4 éves) 200 millió CZK értékű működőtőke-kölcsönt nyújtott a ČSA számára 2008 szeptemberében, amely kölcsönnek egy repülésszimulátor volt a biztosítója. 2009. június 25-én a kölcsönszerződésben megállapodott pénzügyi jelzőszámoktól való eltérés miatt a UniCreditBank 160 bázisponttal (amelyben 2008 szeptemberében állapodtak meg) 325 bázisponttal növelte a ČSA-nak nyújtott kölcsön kockázati ráhagyását az egyhavi PRIBOR (azaz az 2009. június 25-i éves 5,10 %-os kamatláb) felett. A Bizottság megállapítja, hogy ez a kamatláb – amely tükrözte a ČSA pénzügyi helyzetének romlását – az Osinek-kölcsön kamatlába (5,51 %/év) alatt van, és nagyjából megfelel a B besorolással rendelkező vállalatok esetében érvényes referencia-kamatláb (magas szintű fedezetképzéssel).
- (60) A fentiek tekintetében megállapítható, hogy a ČSA elviekben hozzáférhetett külső finanszírozáshoz az Osinek-kölcsön odaítélésekor, valamint a ČSA hitelképessége 2009 első felében megfelelt a B besorolásnak.
- (61) A kölcsön biztosítására szolgáló biztosíték a prágai Ruzyně repülőtérén található épületekből, földterületből, raktárkészletből és tartalék alkatrészekből állt. A biztosíték piaci értékét a Cseh Köztársaság független szakértői állapították meg, akik vagy a Szakértői Intézetek Nyilvántartásában vagy a cseh Igazságügyi Minisztérium által

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye a tagállamoknak az EK-Szerződés 92. és 93. cikkének és a 80/723/EGK bizottsági irányelv 5. cikkének a feldolgozóipar közzállkozásaira történő alkalmazásáról (HL C 307., 1993.11.13., 3. o.), 11. pont. A Bizottság a gyártási ágazattal foglalkozik, de ez a gazdaság más ágazataira is alkalmazható. T-16/96 számú ügy Cityflyer [EBHT 1998., II-757 o., 51. pont].

⁽²⁾ Lásd a T-16/96 számú ügyet Cityflyer Express Ltd kontra Bizottság [EBHT 1998., II-757. o., 45. és 46. pont].

⁽³⁾ Lásd az EK-Szerződés 92. és 93. cikkének és az EGT-megállapodás 61. cikkének a légiközlekedési ágazatban nyújtott állami támogatásokra való alkalmazásáról szóló közleményt (HL C 350., 1994.12.10., 5. o.).

fenntartott, Hitelesített Szakértők Központi Nyilvántartásában szerepelnek, és akik tapasztalattal rendelkeznek az eszközértékelés terén ⁽¹⁾.

- (62) A Bizottság megjegyzi, hogy az F. hangár fedezet (lásd 1. táblázat) értékelési jelentésének dátuma 2009. június 1, míg az Osinek-kölcsön első részlete 2009. május 11-én került kifizetésre. A cseh hatóságok benyújtották az YBN Consult 2009. május 6-án kelt nyilatkozatát, amely megerősíti a felhasznált fedezet értékét. Ez a nyilatkozat összhangban van az Osinek-kölcsön szerződés 5.9.11 bekezdésével, feltéve, hogy a teljes értékelési jelentés benyújtásra kerül az első részlet kifizetésétől számított egy hónapon belül. A Bizottság megállapítja, hogy ez a feltétel teljesült.
- (63) A Bizottság továbbá kritikus módon megvizsgálta a benyújtott értékelési jelentéseket. Az értékelések nem adnak okot aggályra, mivel nem észlelhetők bennük nyilvánvaló hibák, elfogadott módszereket alkalmaznak, és az értékelések hihető feltételezéseken alapulnak. Ennélfogva a Bizottság úgy véli, hogy ezeknek az értékelési jelentéseknek az eredményei megfelelő közelítést adnak az Osinek-kölcsönhöz biztosítékként felhasznált eszközök

reális piaci árára. A biztosítékok egy típusa (a tartalék-alkatrészek) esetében az érték azok nettó könyv szerinti értékén alapult. A Bizottság úgy véli, hogy ez az értékelési módszer megfelelő az ilyen eszköztípusok esetében, feltéve, hogy a tartalék-alkatrészek könnyen értékesíthetők, az értéküknek ezért meg kell felelniük az eredeti beszerzési ár akkumulált értékvesztéssel csökkentett mértékének.

- (64) A kölcsön szerződés előírta, hogy a tényleges kölcsönösszeg nem haladhatja meg a fedezet értékének 90 %-át, azaz a fedezetnek legalább a kölcsönösszeg 110 %-ával kell megegyeznie. A benyújtott információk alapján az első részlet rendelkezésre bocsátásakor, 2009 májusában a 2009. április 30-i kölcsön szerződésben megállapított eredeti fedezet értéke legalább [110-117] % volt; a második részlet rendelkezésre bocsátásakor, 2009 júliusában legalább [120-132] % volt; a harmadik részlet 2009 szeptemberében történt rendelkezésre bocsátásakor pedig legalább [128-141] % volt. Ráadásul az Osinek-kölcsön szerződés számos kiegészítésében (lásd a (8) preambulumbekendést) további fedezeti eszközök kerültek hozzáadásra, és bizonyos eszközök felszabadításra kerültek.

4. táblázat

Az Osinek-kölcsön fedezeteinek felszabadítása a különböző időszakokban, áttekintés

Módosítás dátuma	Lehívott összeg (millió CZK)	Fedezet értéke (millió CZK)	Fedezet százalékos szintje
2009. május 11.	800	[880-935]	[110-117] %
2009. július 23.	800	[1 350 - 1 485]	[169-186] %
2009. július 30.	1 700	[2 040 - 2 240]	[120-132] %
2009. szeptember 22.	1 700	[2 485 - 2 760]	[146-162] %
2009. szeptember 24.	2 500	[3 190 - 3 535]	[128-141] %
2009. december 9.	2 500	[3 275 - 3 615]	[131-145] %
2010. január 25.	2 500	[3 310 - 3 640]	[132-146] %

- (65) A referencia-kamatláb közlemény feltételezi, hogy a „magas” szintű fedezetképzés 30 % alatti vagy azzal megegyező nemteljesítéskori veszteséggrátát jelent, amely egyenértékű azzal, hogy a fedezet értéke a kölcsönösszeg legalább 70 %-a. A Bizottság megjegyzi, hogy a kölcsön esetében meghatározott fedezetszint jelentősen magasabb, ami jelentős biztonsági ráhagyást jelent a fedezet értékére vonatkozó becslések esetleges eltérése tekintetében.
- (66) A referencia-kamatlábrol szóló közlemény értelmében az adott időpontban a megfelelő kamatláb évi 5,16 % lett volna (2,96 %-os alapkamat + 220 bázispont = évi 5,16 %). A 220 bázispontos ráhagyás B minősítést

tükröz, ahogyan azt a magánbankok és fent bemutatott magas szintű fedezetképzés is igazolja.

- (67) A kamatláb alacsonyabb az Osinek-kölcsön esetében alkalmazottnál (három havi PRIBOR ⁽²⁾ + 300 bázispont), amely 2009. április 30-án évi 5,51 %-ot jelentett.
- (68) Az alkalmazott kamatláb (három havi PRIBOR plusz 300 bázispont) és a referencia-kamatláb plusz 220 bázispontos ráhagyás elemzése azt mutatja, hogy ezek a kamatlábak egymással összevethetőek a kamatláb kialakításának módszertanát és az alkalmazott kamatláb általános szintjét tekintve egyaránt, beleértve a vonatkozó kockázati ráhagyást is.

⁽¹⁾ Az YBN Consult – Znalecký ústav, s.r.o. egy szakértői intézet, amely közgazdasági és építőipari szakértői vélemények nyújtására képesített. A PROSCON – s.r.o. egy szakértői intézet, amely közgazdasági területen képesített szakértői vélemény kiadására. Vladimír Čmejla pedig közgazdasági, szabadalmi és találmányügyi szakértő.

⁽²⁾ A napi PRIBOR-kamatlábakat lásd: http://www.cnb.cz/en/financial_markets/money_market/pribor/daily.jsp.

- (69) A PRIBOR a bankközi letétek piaci kamatlábainak referenciaértéke, amelynek kiszámítását (rögzítését) a referenciabankok letétértékesítésre adott árajánlataiból (azaz ajánlataiból) végzi a számítási ügynök a Cseh Nemzeti Bank és a Cseh Forex Club (a Cseh Köztársaság Pénzpiaci Szövetsége – A.C.I.) számára ⁽¹⁾.
- (70) Az Osinek-kölcsön kamatlába a 3 hónapos lejáratra számított PRIBOR értéken alapul. A referencia-kamatláb egyéves pénzügyi kamatlábakon alapul. Azonban a Bizottság fenntartja a jogot, hogy bizonyos esetekhez igazítva rövidebb vagy hosszabb lejáratot alkalmazzon.
- (71) A két kamatlábnak az Osinek-kölcsön élettartama (2009 áprilisától 2010 júniusáig) során történő alakulását vizsgáló elemzés azt mutatja, hogy a két kamatláb ténylegesen összevethető. Az átlagos kamatlábak ⁽²⁾ a 2009. április és 2010. június közötti időszakban közel azonosak (4,77 % a PRIBOR + 300 bázispont; 4,79 % a referencia-kamatláb a 220 bázispontos kockázati ráhagyással). A két bázispontos kis különbség az eltérő korrigálási módszerből fakad. A PRIBOR korrigálása napi szinten történik, míg a referencia-kamatlábát minden második hónapban korrigálják.
- (72) A fentiek fényében az alkalmazott kamatláb elfogadható a piaci kamatláb megfelelő helyettesítőjeként. A referencia-kamatláb közlemény alapján az intézkedés összhangban van a piaccal, és ennél fogva nem jelent gazdasági előnyt a ČSA vállalat számára.
- (73) Végezetül a Bizottság megjegyzi, hogy a ČSA a hitelező felé esedékes kamatfizetését teljes mértékben teljesítette, az Osinek-kölcsön szerződés feltételeivel összhangban ⁽³⁾.

6.3. Szelektivitás

- (74) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerint ahhoz, hogy egy adott intézkedés állami támogatásnak minősüljön, annak előnyben kell részesítenie „bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését”. A szóban forgó esetben a Bizottság megállapítja, hogy az Osinek-kölcsönt csak a ČSA számára biztosították. Azaz az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében szelektív.

⁽¹⁾ A PRIBOR számításának módszertanát lásd itt: http://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/prib_en.pdf.

⁽²⁾ Az átlagos kamatlábak a Cseh Nemzeti Bank szerinti, havi háromhónapos PRIBOR átlagok plusz 300 bázispont és a vonatkozó referencia-kamatlábak plusz 220 bázispont számtani közepéből adódnak 2009 áprilisa és 2010 júniusa között (a vonatkozó adatokat lásd az alábbi táblázatokban: http://www.cnb.cz/en/financial_markets/money_market/pribor/averages_form.jsp és http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html).

⁽³⁾ A kamatfizetés rendben történt öt egymást követő naptári negyedéven, és egy alkalommal a szerződésben meghatározott büntetődíj került felszámításra két napos fizetési késedelemért.

6.4. A verseny torzítása és a kereskedelemre gyakorolt hatás

- (75) Az állami támogatás kumulatív kritériumaira tekintettel a jelenlegi esetben vitatott intézkedés az EU-n belüli kereskedelemre tett hatása és a verseny torzítása vitathatatlant, és azt nem vitatták a cseh hatóságok sem. A ČSA versenyben van a többi európai légitársasággal, különösen a légi közlekedés liberalizálása harmadik szakaszának (harmadik csomag) 1993. január 1-jei életbe lépése óta. A szóba forgó intézkedések révén a ČSA tovább folytathatta a működését, és nem kellett szemben néznie – ahogyan más versenytársainak – a gyenge pénzügyi eredményekből normál esetben fakadó következményekkel.

6.5. Következtetés

- (76) A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedés nem tartalmaz a ČSA számára biztosított állami támogatást, mivel az Osinek-kölcsönt piacgazdasági befektetők által elvárható feltételekkel bocsátották rendelkezésre. Különös tekintettel arra, hogy a kamatláb, amelyen az Osinek-kölcsönt nyújtották összhangban volt a referencia-kamatláb közleményben meghatározott referencia-kamatlábbal, tekintve a tényt, hogy a ČSA vállalat a kölcsön nyújtása idején B besorolással rendelkezett, amelyet magánbankok is megerősítettek, valamint arra, hogy a kölcsön biztosítékaként a teljes futamidő alatt a referencia-kamatlából szóló közleményben meghatározott, a kölcsönösszeg 70 %-át kitevő mértéknél jelentősebben magasabb szintű biztosítékot kértek.

7. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE A BELSŐ PIACCAL

- (77) A Bizottság ennek ellenére azt is vizsgálta, hogy amennyiben a kölcsön állami támogatást tartalmazónak minősül, akkor az intézkedés összeegyeztethető lenne-e a belső piaccal az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése b) pontja értelmében, az ideiglenes keretszabály alapján.
- (78) Az Osinek-kölcsön nyújtására 2009-ben került sor. Az intézkedés célja ezért egy cég külső finanszírozáshoz való hozzáféréseinek megkönnyítése egy olyan időszakban, amikor a hitelpiacok normál működése súlyos zavart szenvedett a pénzügyi válság miatt, és amikor a pénzügyi válság (hitelválság) a gazdaság szélesebb rétegeit érintette és a tagállamok gazdaságában komoly zavarokat okozott.

- (79) 2008. december 17-én a Bizottság a válságra válaszul elfogadta az ideiglenes keretszabályt. Ebben a Bizottság elismerte „a jelenlegi pénzügyi válság súlyát és a tagállamok egész gazdaságára gyakorolt hatását”. A Bizottság megállapította továbbá, hogy „a nehézségek orvoslásához korlátozott ideig indokolt az állami támogatások bizonyos kategóriáinak alkalmazása, és ezeket az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehet nyilvánítani”.

7.1. Összeegyeztethetőség az ideiglenes keretszabály 4.4.2. szakaszával

(80) Az intézkedést az ideiglenes keretszabály 4.4.2. szakaszában („Támogatott kölcsön formájában nyújtott támogatások”) foglalt követelmények tekintetében kell értékelni.

Az alkalmazott kamatláb összeegyeztethetősége

(81) Az ideiglenes keretszabály értelmében az alkalmazott kamatláb egyenlő legalább a központi bank napi kamatával, plusz a 2007. január 1-je és 2008. június 30. közötti időszakra vonatkozó egyéves átlagos bankközi kamat és a központi bank átlagos napi kamatának különbségével egyenlő díjjal, plusz a referencia-kamatláb közleményben meghatározott kedvezményezetti kockázati profilnak megfelelő hitelkockázati díjjal.

(82) A napi kamat a Cseh Köztársaság esetében 2009. április 30-án 1,45 % ⁽¹⁾ volt. Az egyéves átlagos bankközi kamat és a központi bank átlagos napi kamata közötti különbség a 2007. január 1. és 2008. június 30. közötti időszakban 68 bázispont volt.

(83) A kedvezményezetti kockázati profilnak megfelelő hitelkockázati díj 220 bázispont volt. Ez a díj a B besoroláson (lásd az (57) preambulumbekendést) és a felkínált fedezet miatti magas biztosítékszinten (lásd a (64) és (65) preambulumbekendést) alapul.

(84) Ezért az ideiglenes keretszabály értelmében a minimális kamatláb 4,33 % (1,45 % + 0,68 % + 2,20 %) lenne. Az Osinek-kölcsön tényleges kamatlába 5,51 % volt. Következésképpen az Osinek-kölcsönt az ideiglenes keretszabály értelmében megengedett minimális kamatlábnál magasabb kamatlábbal nyújtották.

(85) Továbbá az ideiglenes keretszabály 4.4. szakasza további két feltétel teljesülését írja elő ahhoz, hogy a kölcsön összeegyeztethető támogatásnak legyen tekinthető:

2010. december 31. előtt megkötött szerződés

(86) Elsőként, a szerződést legkésőbb 2010. december 31-ig meg kellett kötni. A csökkentett kamatlábak a 2012. december 31. előtti kamatfizetésekre alkalmazhatók.

(87) Az Osinek-kölcsönszerződést 2009. április 30-án kötötték meg. A kölcsönt a tervek szerint egyetlen összegben fizették volna vissza 2010. november 30-án. Következésképpen a kölcsönszerződés teljesíti az első feltételt.

Nem nehéz helyzetben lévő vállalkozás 2008. július 1-jén

(88) Másodsorban a kedvezményezett 2008. július 1-jén nem lehet nehéz helyzetben.

(89) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 9. pontja kijelenti, hogy nincs EU-s definíció arra vonatkozóan, mi számít nehéz helyzetben lévő cégnek, és hozzáteszi, hogy a Bizottság akkor tekint egy vállalkozást nehéz helyzetben lévőnek, ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/részvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, ami a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét.

(90) Ezt követően a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10.b) pontja egyértelművé teszi, hogy valamely vállalkozás akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, ha olyan társaság esetén, ahol legalább egyes tagok korlátlan felelősséggel bírnak a társaság tartozása tekintetében, a társaság könyveiben kimutatott tőkének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el.

(91) 2008-ban a ČSA jegyzett tőkéje 2 735 millió CZK volt. A CAS-szabvány szerinti kimutatás alapján a vállalat saját tőkéje ugyanezen évben 101 millió CZK-ra esett vissza.

5. táblázat

Saját tőke és jegyzett tőke 2007-ben és 2008-ban (ezer CZK)

2007	6/07	7/07	8/07	9/07	10/07	11/07	12/07
Saját tőke	[1 035 000 - 1 140 000]	[1 415 000 - 1 555 000]	[1 450 000 - 1 595 000]	[1 410 000 - 1 565 000]	[1 950 000 - 2 145 000]	[1 260 000 - 1 390 000]	1 238 093
Jegyzett tőke	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

⁽¹⁾ A CZEONIA (Cseh napi indexátlag) meghatározása a referencia-bankok által a bankközi piacon elhelyezett összes nem biztosított napi letét kamatlábainak átlagaként kerül meghatározásra. Ezt a Cseh Nemzeti Bank számítja ki és teszi közzé (http://www.cnb.cz/en/financial_markets/money_market/czeonia/daily.jsp).

2008	1/08	2/08	3/08	4/08	5/08	6/08
Saját tőke	[585 000 - 645 000]	[385 000 - 420 000]	[110 000 - 120 000]	[690 000 - 755 000]	[860 000 - 950 000]	[965 000 - 1 065 000]
Jegyzett tőke	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

	7/08	8/08	9/08	10/08	11/08	12/08
Saját tőke	[945 000 - 1 030 000]	[1 220 000 - 1 340 000]	[1 270 000 - 1 410 000]	[1 295 000 - 1 430 000]	[610 000 - 670 000]	101 686
Jegyzett tőke	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

Forrás: A ČSA által rendelkezésre bocsátott pénzügyi nyilatkozatok.

- (92) Bár a vállalat jegyzett tőkéjének több mint fele már eltűnt 2008. július 1-jére, a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10.a) pontjának második feltétele – hogy a jegyzett tőke több mint egynegyede a megelőző 12 hónap alatt veszett el – nem teljesül. A 2007 júniusa és 2008 júliusa között elveszett saját tőke (CZK [31 570 000-34 875 000]) a jegyzett tőke mindössze [0,8-1,5] %-ának felel meg.
- (93) Továbbá a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10.c) pontja értelmében akkor tekinthető egy vállalat nehéz helyzetben lévőnek, ha a hazai jog szerint az adott vállalkozás megfelel a kollektív fizetéseptelenségi eljárás kritériumainak. A cseh hatóságok megerősítették, hogy a ČSA a cseh fizetéseptelenségi törvény (3) bekezdése értelmében nem felelt meg a fizetéseptelenségi eljárás kritériumainak.
- (94) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 11. pontja értelmében egy vállalat a 10. pontban hivatkozott feltételek hiányában is nehézségben lévőnek tekinthető, különösen akkor, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak, mint pl. a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló pénzforgalom, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték.
- (95) A ČSA pénzügyi helyzetében a vonatkozó időszak alatt bekövetkező változások nem mutattak egyértelműen negatív trendet (lásd a 3. táblázatot). A vállalat a 2006-os évet veszteséggel zárta, de helyrejött és 2007 végén pozitív eredményt ért el. Ez követően, 2008 első negyedének végén [800-880] millió CZK veszteségről számoltak be. Azonban a helyzet a második negyedév végére, azaz 2008. június 30-ra javult. Hasonló trend figyelhető meg a pénzforgalmi helyzetben is. A ČSA forgalma lassan, évről évre csökkent a megfigyelt időszakban. Azonban nem lehet megállapítani, hogy a forgalom jelentősen csökkent 2008. június 30. előtt.
- (96) 2008 márciusa és 2008 júniusa között csökkent a vállalat adósságállománya, majd a következő hat hónap során növekedett. Végezetül az eszközök értéke a megfigyelt periódusban egyértelmű trend nélkül ingadozott.
- (97) Összefoglalásképpen elmondható, hogy a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 11. pontjában meghatározott pénzügyi kritériumok nem mutatják egyértelműen a nehéz helyzetben lévő cég szokásos jeleit 2008. június 30. előtt. Továbbá a ČSA akkor még hozzáféréssel rendelkezett finanszírozáshoz, ahogyan ezt az a tény is mutatja, hogy képes volt 2008 szeptemberében magánbanki kölcsönhöz jutni (lásd az (59) preambulumbekendést).
- (98) A Bizottság megállapítja, hogy az ideiglenes keretszabály 4.4. szakasza értelmében összeegyeztethető támogatás adható volt olyan cégeknek, amelyek 2008. július 1-jén még nem voltak nehéz helyzetben, hanem később kerültek nehéz helyzetbe a globális pénzügyi és gazdasági válság eredményeképpen. Ennélfogva az a tény, hogy a ČSA egy későbbi időpontban nehéz helyzetben lévő céggé vált, nincs hatással az ideiglenes keretszabály értelmében vett összeegyeztethetőségre.
- (99) Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy a ČSA 2008. július 1-jén nem volt nehéz helyzetben lévő cég, ennélfogva jogosult volt az ideiglenes keretszabály alkalmazására.

7.2. Következtetés

- (100) A fentiek figyelembevételével az Osinek-kölcsön az ideiglenes keretszabály 4.4. szakaszában foglalt minden feltételt kielégít. Ennélfogva, ha az Osinek-kölcsön állami támogatást tartalmazónak minősülne is, az intézkedés akkor is összeegyeztethető lenne a belső piaccal az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében.

8. KÖVETKEZTETÉS

- (101) A Bizottság megállapítja, hogy az Osinek-kölcsön nem tartalmaz állami támogatást. Továbbá, ha az Osinek-kölcsön állami támogatást tartalmazónak minősülne is, az intézkedés akkor is összeegyeztethető lenne a belső piaccal az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében.

(102) Ez a határozat nem foglalkozik az Osinek-kölcsön 2010. június 30-i fedezet-felszabadításával és tőkésítésével. Ennek az intézkedésnek az értékelése az SA.30908 ügyben hozott végleges határozat tárgyát képezi majd,

107. cikkének (1) bekezdése értelmében, és ha annak is minősülne, akkor is összeegyeztethető lenne a belső piaccal ugyanazon szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében.

2. cikk

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

Ennek a határozatnak a Cseh Köztársaság a címzettje.

1. cikk

Kelt Brüsszelben, 2012. március 21-én.

A Cseh Köztársaság által a České aerolinie, a. s. vállalat számára 2,5 milliárd CZK összegű, az Osinek a.s. vállalat által biztosított, a 2009. április 30-án kelt kölcsönszerződés alapján kölcsön formájában biztosított intézkedés nem minősül állami támogatásnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés

a Bizottság részéről

Joaquín ALMUNIA

alelnök

2012-es előfizetési díjak (áfa nélkül, rendes szállítási költségeket beleértve)

Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvén	1 200 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, nyomtatott kiadvány + éves DVD	az EU 22 hivatalos nyelvén	1 310 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvén	840 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, havi DVD (összevont)	az EU 22 hivatalos nyelvén	100 EUR/év
A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványa (S sorozat), közbeszerzés és ajánlati felhívások, DVD, heti egy kiadvány	többnyelvű: az EU 23 hivatalos nyelvén	200 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat – versenyvizsga-kiírások	a vizsgakiírás szerinti nyelv(ek)en	50 EUR/év

Az *Európai Unió Hivatalos Lapjának*, amely az Európai Unió hivatalos nyelvein jelenik meg, 22 nyelvi változatára lehet előfizetni. Az L (jogsabályok) és a C (tájékoztatások és közlemények) sorozatot foglalja magában.

Valamennyi nyelvi változatra külön kell előfizetni.

A 920/2005/EK tanácsi rendelet értelmében, amelyet a Hivatalos Lap 2005. június 18-i L 156. száma tett közzé, és amely előírja, hogy az Európai Unió intézményei nem kötelesek minden jogi aktust ír nyelven is megszövegezni, illetve ezen a nyelven kihirdetni, az ír nyelven kiadott Hivatalos Lapok értékesítése külön történik.

A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványára (S sorozat – közbeszerzés és ajánlati felhívások) történő előfizetés mind a 23 hivatalos nyelvi változatot magában foglalja egyetlen többnyelvű DVD-n.

Kérésére az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* történő előfizetéssel a Hivatalos Lap különféle mellékleteit is megkaphatja. Az előfizetők a mellékletek megjelenéséről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közölt „Az olvasóhoz” című közleménynek köszönhetően értesülnek.

Értékesítés és előfizetés

A különböző, térítés ellenében kapható kiadványokra – például az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* – való előfizetés a Kiadóhivatal forgalmazó partnereitől szerezhető be. A forgalmazó partnerek listája a következő címen található:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm

Az EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) közvetlen és ingyenes hozzáférést biztosít az Európai Unió jogához. Erről a honlapról elérhető az *Európai Unió Hivatalos Lapja*, valamint tartalmazza a szerződéseket, a jogszabályokat, a jogeseteket és az előkészítő dokumentumokat is.

További információt az Európai Unióról a <http://europa.eu> internetcímen találhat.

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU